

KUNINKUUSRAVIEN JÄRJESTÄJÄRADAN VALINTA- PROSESSIN KULISSEISSA

Riikka Pietiläinen
Maisterintutkielma
Valtio-oppi
Yhteiskuntatieteiden ja filo-
sofian laitos
Jyväskylän yliopisto
Kevät 2022

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos
Tekijä Riikka Pietiläinen	
Työn nimi Kuninkuusravien järjestäjäradan valintaprosessin kulisseissa	
Oppiaine Valtio-oppi	Työn tyyppi Maisterintutkielma
Aika Kevät 2022	Sivumäärä 69
Ohjaaja Kia Lindroos	
Tiivistelmä Tutkimuksessa selvitetään, kuinka vuosittain eri paikkakunnilla kiertävän Kuninkuusravien järjestäjäravirata valitaan. Päätöksen tekee Suomen Hippos ry, ja päätösprosessiin osallistuvat Hippoksen hallitus ja valtuuskunta, yhdistyksen varsinainen kokous ottaa kantaa hakemuksiin. Koska hakijoita kilpailun järjestäjäksi on useampia kuin kilpailuja, on tilanne päättäjille kontingentti. Se tuo politikoinnin mukaan valintaan, ja tutkimuksen tarkoituksena on analysoida, mitä ja millaista politiikkaa päätöksentekoon sisältyy. Raviurheilua ei yhteiskuntatieteellisesti ole juuri tutkittu, joten tutkimuksen aineistoa varten haastattelin ravipäättäjiä. Vastaukset analysoin retoriikan menetelmiä käyttäen. Hallituksen ja valtuuskunnan työskentelyä tutkin vielä syvemmin Hevosurheilulehden sivuilla käytyjen debattien kautta koskien Härmän ja Kajaanin Kuninkuusravihakemuksia. Varsinaisen kokouksen toiminnan käsittelyn yhteydessä esittelen Kuninkuusravien järjestämisprosessin raviradan näkökulmasta. Määrittelen ravimaailmassa käytetyn termin ravidemokratia, joka analyysivaiheessa auttaa selvittämään päätöksentekojärjestelmän monitahoisuutta ja ongelmakohtia. Tutkimuksen perusteella Hippoksen syntyhistoria ja nykyinen rakenne mahdollistavat politikoinnin, kun yhdistys päättää Kuninkuusravien järjestäjästä. Ravimaailmassa on edelleen jakolinjoja maaseudun ja kaupunkien välillä. Tämä on johtanut vahvaan oman alueen puolustamiseen, joka heijastuu päätöksentekoon. Hippos ry syntyi fuusiossa, ja yhdistyksen rakenne mahdollistaa eri tasoilla tehtävien päätösten sitomisen toisiinsa ja siten politikoinnin. Raviurheilu saa rahoitusta valtion budjetista, joten laji on nyt ja tulevaisuudessa ulkoapäin tulevien muutospainoiden kohteena. Ravipäättäjien tulisi puntaroida, onko oman alueen edun ajaminen paras strategia raviurheilun jatkon turvaamisessa.	
Asiasanat retoriikka, debatit, Hippos ry, Kuninkuusravit, ravidemokratia, kontingenssi	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja	

KUVIOT

Kuvio 1 Kuninkuusravien järjestäjäradan valinta..... 28

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
1.1	Hevosalan yhteiskunnallinen merkittävyys	5
1.2	Miksi juuri kuninkuusravien järjestäjäradan valintaprosessin tutkiminen?	6
1.3	Tutkimuskysymys ja kuinka etsiä vastausta.....	7
2	AINEISTOSTA JA SEN TULKINNASTA	9
2.1	Talikkona retoriikka.....	10
2.2	Debatit.....	11
2.3	Ravidemokratia	13
2.4	Päätöksenteon poliittisuus.....	14
3	JO 200 VUOTTA RAVIASKELEITA	16
3.1	Rahapelaamisen tulo raviurheiluun.....	18
3.2	Suomen Hippos ry syntyy ja raviurheilu ammattilaistuu	20
3.3	Raviurheilun vaiheet kohti nykyhetkeä	21
4	KUNINKUUSRAVIEN PITKÄT PERINTEET	25
4.1	Kuninkuusravien merkitys suomalaisessa raviurheilussa	26
4.2	Kuninkuusravien järjestäjäradan valinta.....	27
5	HIPPOKSEN HALLITUS	30
5.1	Härmä ei kelpaa	34
6	HIPPOKSEN VARSINAINEN KOKOUS	38
6.1	Oppikirjaesimerkki valinnasta	42
7	HIPPOKSEN VALTUUSKUNTA.....	46
7.1	Kajaanin raskaat oharit.....	51
8	LOPPUPÄÄTELMÄT	58
	LÄHTEET	62

1 JOHDANTO

Ensimmäisenä opiskelupäivänä totesin laitokseen väkeen tutustuessa, että en kyllä ihan ymmärrä, miksi olen lähtenyt opiskelemaan valtio-oppia, koska inhoan politiikkaa. Silloin koin politiikan olevan vain se, mitä eduskunnassa ja kunnanvaltuustossa/-hallituksessa tehdään. Opintojen edetessä opin, että politiikkaa on kaikkialla. Siispä kandidutkielman tein valtioiden voitontavoittelun motiiveista urheilukilpailuissa. Urheilun ja politiikan yhdistelmä tuntui silloin jo kiehtovalta, ja maisterintutkielman halusin tehdä samalta alueelta. Koko urheilun kentän sijaan halusin keskittyä yksittäiseen lajiin, joten valinta kohdistui minulle rakkaaseen raviurheiluun. Perustelin tätä silloin sillä, että raveihin jaksan helposti perehtyä pari vuotta. No, vuosia kului lopulta vähän reilu neljä, koska elämä tapahtui. Kaikkea syntymästani lähtien ehdin graduprosessin aikana katua, mutta en kertaakaan aiheen valintaa.

1.1 Hevosalan yhteiskunnallinen merkittävyys

Hippoksen vuosikertomuksen (2019) tunnuslukuista selviää, että ravikilpailuja oli vuoden aikana 598 kappaletta, yleisöä ne keräsivät 617 000 katsojaa, ja Toto-pelejä pelattiin 212 miljoonalla eurolla. Hippoksen vuosikertomuksessa (2014) puolestaan arvioidaan, että erilaisissa hevosalan tapahtumissa, hevosten ja tallien hoidossa sekä hevospeleissä on vuosittain sitoutunut yli 800 miljoonaa euroa. Pelivaihdon ja yleisömäärien perusteella puhutaan siis yhteiskunnallisesti merkittävästä lajista. Markku Saastamoisen (2018) mukaan voidaan laskea hevosalan työllistävän vaikutuksen olevan yritysten, yrittäjien ja ammatinharjoittajien määrän perusteella 6000–7000 henkilövuotta. Hän arvioi hevosalan henkilömäärän olevan 15 000, kun huomioon otetaan myös osa-aikaiset. Saastamoinen korostikin hevosalan työllistävän yhtä paljon kuin Lapin matkailun.

Ravimaailma siis tarjoaa lukuisia tutkimuskohteita yhteiskuntatieteen kentälle. Raveihin keskittyviä pro gradu -tutkielmia on jo tehty muilla aloilla esimerkiksi laskentatoimeen (ks. Taipalus), kotieläintieteeseen (ks. Pösö) sekä historiaan (ks. Kauristo). Päädyin tutkimaan Kuninkuusravien järjestäjäradan valintaprosessia, koska Kuninkuusravit ovat hyvin tunnettu brändi myös ravimaailman ulkopuolella. Esimerkiksi Hippoksen vuosikertomuksissa on viime vuosina nostettu esiin hevosurheilun, Hippoksen itsensä tai jalostustoiminnan saama näkyvyys suomalaisella media-kentällä. Lehtiuutisten määrän perusteella Kuninkuusravit on vuoden kiinnostavin hevosurheilutapahtuma. Kuninkuusravit kerää vuosittain (ennen COVID-19-pandemiaa) yli 50 000 katsojaa yhden viikonlopun aikana. Se on myös viiden suurimman ravitapahtuman joukossa koko maailmassa. (Hevosurheilu 22.11.2017, 9.) Järjestäjäradan kotikaupunki hyötyy tietenkin ravien tuomista matkailijoista, esimerkiksi Vermossa järjestetyt Kuninkuusravit vuonna 2017 toi pääkaupunkiseudulle 10,8 miljoonaa euroa tuloja. (Ilta-Sanomat 29.11.2017.)

1.2 Miksi juuri Kuninkuusravien järjestäjäradan valintaprosessin tutkiminen?

Isojen lukujen lisäksi jo itse järjestäjäradan valintaprosessi on ainutlaatuinen suomalaisessa urheilussa. Sen voisi rinnastaa periaatteiltaan olympialaisten järjestäjäkaupungin valintaan: kilpailu ilmoitetaan haettavaksi, kaupungit/raviradat tekevät hakemuksensa, jonka jälkeen asiasta vastaava instituutio tekee päätöksensä. Urheilua seuraavat tietävät olympialaisten valintaan liittyvät ongelmat korruptioineen. En kuitenkaan väitä, että Kuninkuusravien järjestäjäradan valinnassa olisi korruptiota kuten olympialaisissa. Vertailun syynä on järjestäjien kilpailuttaminen tapahtuman järjestämisestä, minkä lisäksi suuri yleisö saa valintaprosessista tietoonsa vain lopputuloksen eli tiedon siitä, kuka järjestää Kuninkuusravit ja minä vuonna. Poliitikan tutkimuksen opiskelijana huomioni kiinnittyy siihen, kuinka päätös tehdään, ja sen sisältämiin politikoinnin mahdollisuuksiin. Mahdollisuuksia on useita, koska järjestäjäradan valinta kiertää kolmessa eri portaassa. Päätäjänä on laaja joukko hevosalan yhdistysaktiiveja, joilla on sidoksia niin raviratoihin, ravikilpailuihin kuin hevosien kasvatukseen, omistamiseen ja valmentamiseen. Koko hakuprosessi alkaa sillä, että ravirata, joka haluaa järjestettäväkseen Kuninkuusravit, tekee hakemuksen kattojärjestö Suomen Hippos ry:lle. Järjestäjäradat valitaan aina kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hippoksen hallitus käy hakemukset läpi ja tarkistaa, että ravirata on kykenevä järjestämään ison kilpailun. Hippoksen jäsenistä koostuva varsinainen kokous ottaa kantaa hakemuksiin, sen pe-

rusteella hallitus tekee esityksen valtuuskunnalle. Hippoksen valtuuskunta puolestaan tekee päätöksen järjestäjästä omassa syyskokouksessaan. (Kuninkuusravien säännöt.)

Kuninkuusraveja on järjestetty vuodesta 1924, ja tapahtuma on eittämättä suomalaisen raviurheilun kruununjalokivi. Tästä huolimatta tapahtumaan on tutkittu tai siitä on edes kirjoitettu kovin vähän. Tutkimustyötä olisi helpottanut, jos lähdemateriaalia olisi ollut käytettävissä, mutta kohti tuntematonta meneminen ei ole aiemmin-kaan ihmiskuntaa pysäyttänyt, saati sitten jästipäistä gradun tekijää.

1.3 Tutkimuskysymys ja sen vastauksen etsiminen

Tutkimuskysymykseni on kaksiosainen. Haluan selvittää, miten Kuninkuusravien järjestäjäradan valinta tehdään, ja mitä tuon päätöksen tekemiseen sisältyy. Lisäksi perehdyn siihen, miten ja miksi päätöksenteko on poliittista. Kuten edellä jo totesin, valintaprosessista ei ulkopuolisilla ole juuri tietoa. Suomen Hippos on rekisteröity yhdistys, joka tietenkin saa sääntöjensä mukaisesti tehdä sellaisia päätöksiä, joita yhdistyksen jäsenet parhaaksi katsovat. Aiheessa ei olisi juuri tutkimista, jos hakijaraviratoja olisi aina kolme kerrallaan, kun kolmeksi vuodeksi valitaan Kuninkuusravien pitempään. Mielenkiintoiseksi tarkemman tutkimisen kannalta valintaprosessi muuttuu, jos hakijoita on enemmän kuin myönnettäviä Kuninkuusraveja. Kun tehdään valintaa, jossa yksi tai useampi jää tyhjin käsin, sisältyy päätökseen pakostikin politiikkaa. Lähihistoriassa on myös Kajaanin ja Härmän raviratojen kaltaisia esimerkkejä valintaprosessista, joka ei ole mennyt totutun kaavan mukaan. Molemmat tapaukset käsitelen tässä tutkielmassa.

Aineiston hankkimiseksi haastattelin henkilöitä, jotka tietävät, kuinka Kuninkuusravipäätös tehdään. Tämä tarkoittaa Hippoksen varsinaisen kokouksen, valtuuskunnan ja hallituksen jäseniä. Halusin myös "toisen puolen" näkemyksen asiaan ja haastattelin raviradan toimitusjohtajaa, joka on luotsannut hakemusprosessin läpi. Koska haastattelut olivat syvähaastatteluja, koin kuuden haastattelun olevan tutkielman pituuden huomioiden sopiva määrä. Muuta aineistoa keräsin Hevosurheilu-lehden uutisista, pääkirjoituksista, kolumneista ja mielipidekirjoituksista. Hevosurheilun julkaisija on Suomen Hevosurheilulehti Oy, joka on Suomen Hippos ry:n tytäryhtiö. Hevosurheilu on kuitenkin Julkisen sanan neuvoston jäsen, joten Hevosurheilu on omistuksestaan huolimatta luotettava tiedonlähde ravimaailmaan.

Pro gradu -tutkielmassani esittelen tarkemmin jokaisen portaan toiminnan, sekä käsitelen valintaprosessia kolmen eri tapausesimerkin avulla. Käyn ensin läpi Suomen Hippoksen hallituksen osallistumisen valintaprosessiin. Tapausesimerkkinä

tässä on Härmän raviradan hakemus ja sen hylkääminen. Toisena vuorossa on Hippoksen varsinaisen kokouksen yksityiskohdat ja Lahden Jokimaan Kuninkuusraveja vuodelta 2019 esimerkkinä käyttäen avaan hakuprosessia raviradan näkökulmasta. Viimeiseksi käyn läpi Hippoksen valtuuskunnan toimintaa ja Kajaaniin kertaalleen annettujen Kuninkuusravien siirtämisen toiselle järjestäjäradalle.

Tutkimukseni perustana on ihmisten sanomiset, joita analysoin retoriikan avulla. Retoriikan maailman lähdin ensin Aristoteleen kantapäillä, ja kun tarvitsin lisää tukea ymmärrykselle, turvauduin Kari Palosen rautaisen selkeään retoriikkaoppiin. Työn edetessä huomioni kiinnittyi osaltaan myös debattien tutkailuun. Seuraavassa luvussa kerron analyysivälineistäni enemmän.

2 AINEISTOSTA JA SEN TULKINNASTA

Kuninkuusraveista tai raveista ylipäättään on tehty vain vähän tutkimusta. Jyväskylän yliopiston kirjaston hakupalvelu JYKDOKissa hakusana ”kuninkuusravit” tuottaa neljä osumaa. Näistä neljästä kirjasta kolme on Suomen Hippoksen tai sen tytäryhtiön Suomen Hevosurheilulehden kustantamia. Haun laajentaminen raveihin tai raviurheiluun tuottaa jo enemmän tuloksia, mutta esimerkiksi raviaiheiset gradut keskittyvät pääosin joko Toto-pelaamiseen (Taipalus 2005) tai ravihevosen fysiikkaan (Suontama 1999). Tässä pro gradu -tutkielmassa minulla ei siis ole laajaa tukea tutkimuskirjallisuudesta, minkä vuoksi päädyin tekemään haastatteluja. Hirsjärvi ja Hurme (2000, 35) suosittelevat käyttämään haastattelututkimusta alueisiin, jotka ovat toistaiseksi tuntemattomia.

Tämän tutkielman teon puitteissa ei ollut mahdollista seurata reaaliaikaisesti Kuninkuusravien järjestäjäradan valintaa, eikä ulkopuolisella ole mahdollisuutta päästä seuraamaan kaikkia Hippoksen toimielinten kokouksia. Parhaiten saankin selville prosessin etenemisen haastatteleamalla henkilöitä, jotka ovat mukana päätöksenteossa. Haastattelu on tilanteena tavallaan tuttu, sillä toimin paikallislehden toimituksen avustajana 2017–2020 ja tuona aikana tein parisataa haastattelua. Toisaalta journalistisessa tarkoituksessa tehdyn haastattelulla ja tutkimushaastattelulla on eroja esimerkiksi vastausten käytössä. Lehtihaastattelussa haastateltavan sanomiset voidaan julkaista sellaisenaan, tutkimuksessa näitä parhaita sitaatteja ei välttämättä julkaista. (Hyvärinen, Nikander & Ruusuvuori 2010, 9.)

Haastateltavani asuvat eri puolilla Suomea, joten heidän luokseen kulkeminen olisi ollut liian haastavaa. Lopulta päädyin tekemään kaikki haastattelut puhelimesta, jotta kaikilla osallistujilla olisi samanlainen haastattelutilanne.

Tässä pro gradu -työssä haastattelut ovat luonteeltaan kvalitatiivisia, sillä ne esittelevät tutkittavien havainnot erilaisista tilanteista (Hirsjärvi & Hurme 2000, 27). Haastattelut ovat strukturoimattomia eli syvähaastatteluja. Syvähaastattelussa esite-

tään avoimia kysymyksiä, ja haastattelijan tehtävänä on saamiensa vastausten perusteella syventää ja johdatella haastattelua eteenpäin. Toisinaan strukturoimaton haastattelu voi muistuttaa tavallista keskustelua. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 45–46.)

Tarkkaa lukumäärää oikeasta haastateltavien määrästä ei voida antaa, mutta perustason sääntönä voidaan pitää sitä, että haastateltavana on niin monta kuin on välttämätöntä, jotta saadaan tutkimukseen tarvittava tieto (Hirsjärvi & Hurme 2000, 58). Hippoksen hallituksen muodostaa seitsemän henkilöä, toisaalta varsinaisessa kokouksessa edustajia on 130. Alkuperäisen suunnitelman mukaan halusin joka tasolta yhtä monta haastateltavaa ja päädyin kahteen, eli yhteensä kuusi haastateltavaa Hippoksesta. Suunnitelmat kuitenkin muuttuivat, kun muuta analysoitavaa aineistoa kerätyi. Hippoksen hallituksesta, valtuuskunnasta ja varsinaisesta kokouksesta haastatelin neljää henkilöä. Lisäksi haastatelin yhden raviradan edustajaa, jotta ymmärtäisin, millainen hakuprosessi on hakijan puolelta katsottuna.

Olen ravimaailman sivustaseuraaja, eikä minulla ollut käsitystä ketä ehdottomasti kannattaisi kysyä haastateltavaksi tai ketä välttää. Haastateltavat siis valikoituivat sattumalta. Haastateltavia valitessa en kysellyt mielipiteitä sopivista henkilöistä niiltä, jotka tuntevat raviurheilua minua paremmin, sillä väistämättä ehdotukset heijastavat ehdottajan omaa näkemystä raviurheilusta ja sen päätöksenteosta. Hallituksen puheenjohtajaa en onnistunut haastattelemaan: alustavasti sain sovittua haastattelusta, mutta se ei koskaan toteutunut, sillä puheenjohtaja vaihtui.

Koska Suomi on iso maa ja kaikkialla on ravihevosiä, kiinnitin huomioni siihen, että haastateltavat olisivat joka puolelta Suomea. Toisaalta vain kuusi haastateltavaa ei mahdollistanut aivan joka kolman mukaan ottamista. Hallituksen jäsenistä haastatelin Markku J. Jääskeläistä, valtuuskunnan puheenjohtaja Olavi Haanketoa, varsinaisen kokouksen jäsenistä haastattelemani Katja Kannisto oli Hämeen Hippoksen puheenjohtaja ja Kari Eriksson Oulun raviradan johtokunnan puheenjohtaja. Lahden Jokimaan raviradan puheenjohtajana oli haastatteluhetkellä Tomi Himanka. Haastattelut toteutin syksyllä 2018.

2.1 Talikkona retoriikka

Kotimaisten kielten keskuksen ylläpitämän Kielitoimiston sanakirjan mukaan talikko on ”lannan luontiin, puutarhatöihin yms. käytettävä pitkäpiikkinen lapiomainen työväline”. Hevostalleilla sillä erotellaan karsinassa hevosen jätökset säästettävästä kivi- ja kiveksestä. Minä ajattelen retoriikan toimivan samoin, sen avulla saan aineistosta poimittua ne kohdat, joissa on tarttumapintaa, jotain analysoitavaa.

Aloitin retoriikkaan tutustumisen aivan perusteista, eli Aristoteleen Retoriikasta. Sen suomenkieliseen versioon on selitykset kirjoittanut Juha Sihvola, ja niistä

selviää, että Aristoteles ei lähtenyt retoriikkaa kehittämään tyhjästä. Hän pohjasi teoriasa Koraksen, Teisiaksen ja Isokratesin ajatuksiin. (Sihvola 1997, 194.) Aristoteleen mukaan kaikki ihmiset ovat jossain määrin tekemisissä retoriikan kanssa, sillä me kaikki koetamme arvostella tai perustella käsityksiämme. Tavallisista ihmisistä osa käyttää retoriikkaa sattumanvaraisesti, osa harjoituksen perusteella. (Aristoteles 1997, 7.) Tähän mennessä olen oppinut ainakin sen, että politiikkaa on kaikkialla. Vaikka politiikka yhdistetään helposti vain eduskuntaan tai valtioneuvostossa tehtävään toimintaan, on politiikka oman mielipiteen saamista voittavaksi kannaksi, tai ehkä realistisemmin osaksi kompromissia missä tahansa. Poliitiikka tehdään enimmäkseen sanoilla. Niiden merkityksistä, valinnoista ja painotuksista voi retoriikan avulla tehdä analyysin ja nähdä rivien väleihin piilotetut viestit. Ulkopuoliselle on mahdotonta tietää, kuinka paljon Kuninkuusravijärjestäjän valintaa politikoidaan päättäjien keskuudessa. Varsinainen päätös tehdään kuitenkin aina kokouksessa, ja siellä vaikuttamis- mahdollisuus on puhumalla.

Retoriikka on vakuuttamista, joka puolestaan on todistamista, sillä ihminen saadaan parhaiten uskomaan sanottuun, kun hän kokee asian tulleen todistetuksi. Retoriikka on mukana kysymyksissä, joihin ei ole tieteellisiä vastauksia. (Aristoteles 1997, 9–13.) Tämä sopiikin hyvin, sillä graduni tutkimuskysymyksiin ei ole olemassa tarkkoja, mitattavia vastauksia, eikä aiheeni edusta kaikista perinteistä tieteen tekemistä edes yhteiskuntatieteiden mitta-asteikolla.

Retoriikkaa ei käytetä vakuuttamiseen vaan apuna siinä, että kuulija havaitsee, mikä kulloinkin on vakuuttavaa. Lisäksi se auttaa havaitsemaan vakuuttavan ja näennäisesti vakuuttavan, mikä ei ole Aristoteleen mukaan minkään muun taidon tehtävä. (Aristoteles 1997, 10–11.) Puheen perustana on kolme tekijää, eli puhuja, puheenaihe ja kenelle puhutaan. Kuulija on joko seuraaja tai päättävä. Aristoteles jakaa retoriikan kolmeen lajiin kuulijaryhmien mukaan. Ne ovat oikeudellinen, poliittinen ja epideiktinen. (Aristoteles 1997, 16–17.) Gradussa aineistona käyttämäni mielipidekirjoitukset ovat poliittisia puheita, koska ne on osoitettu raveista päättävälle henkilölle ja niiden tarkoitus on kehottaa tai varoittaa erinäisten toimenpiteiden seurauksista. Aineistoni haastattelut ovat puolestaan luonteeltaan eniten oikeudellisia, sillä haastattelut kertovat ja perustelevat toimintaansa.

2.2 Debatit

Tutkija Taru Haapala vieraili graduseminaarissa keskustelemassa tutkielmistamme, joten päädyin perehtymään hänen kirjoituksiinsa retoriikasta ja debateista. Tämän vierailun takia myös analysoin lehtikirjoitukset debatteina. Debatit voidaan ymmärtää ja analysoida poliittisina tekoina, sillä yleisönosastokirjoituksen tarkoituksena on

esitellä kirjoittajan kanta, ja hänellä on tarkoituksena herättää keskustelua ja todennäköisesti saada lukija puolelleen. Debatteja on tärkeä tutkia senkin vuoksi, että millään ilmiöllä ei välttämättä ole poliittista aspektia, mutta jokaisesta ilmiöstä voi tulla poliittinen. Debatti eroaa tavallisesta dialogista, sillä tavoin, että siihen sisältyy asian hyvien ja huonojen puolien esittely, näitä molemmat debatin osapuolet yrittävät taivuttaa tukemaan omaa kantaansa. (Wiesner, Haapala & Palonen 2017, 1–3.)

Debatti tulisi ymmärtää poliittisen toiminnan intensiivisenä muotona. Se on ymmärrettävä vasta, jos on jotain mistä käydä debatti. Debatissa kaikki voidaan kyseenalaistaa ja jokainen voidaan päättää useilla eri tavoilla. Ne voidaan jakaa varsinaisiin (eli eläviin) ja virtuaalisiin (eli jäädytettyihin). Jälkimmäinen sisältää esimerkiksi akateemiset debattit. Sekä elävä että virtuaalinen debatti vaatii tulkkausta, eikä kumpikaan muoto ole oikeampi, aidompi tai ontologisesti ensisijaisempi toista. (Wiesner ym. 2017, 12–18.) Lehtikirjoitukset, joita analysoin, ovat virtuaalisia debatteja, aikansa kuvia, joiden analyysissä otan huomioon sen hetkiset tapahtumat.

Poliittisessa analyysissä ei tulisi huomioida vain puhuttua debattia, vaan myös kirjoitettu debatti, oli sen muotona sitten pöytäkirjat, sopimukset, pamfletit tai muut dokumentit. Tutkijan mielenkiinnosta riippuen mikä tahansa dokumentti voi olla oleellinen poliittisessa analyysissä. Erilaiset tekstityypit ovat tärkeitä tutkinnan kohteita sen ymmärtämiseen, kuinka politiikkaa tehdään. Poliittinen toiminta voidaan lukea erilaisista dokumenteista keskittymällä tekstin käsitteellisiin muutoksiin ja retoriisiin liikkeisiin. Dokumentit eivät ole vain elävän debatin lopputuotos, vaan ne voidaan huomioida osina laajemmasta debatista, joka ei ole sidottu yhteen paikkaan tai aikaan. (Wiesner ym. 2017, 19–21.) Minulla on myös pöytäkirjat järjestäjäradan päättämisestä, mutta niissä ei ole sellaista debattia kuin mitä löytyy yleisönosastokirjoituksista. Tässä vaiheessa tutkimusta Kuninkuusravien järjestäjäradan valinta on se laajempi debatti, jonka osat ja painotukset vaihtelevat vuosien mittaan.

Tutkittaessa debattia teksteistä ensimmäisenä askeleena on löytää vastaus kysymykseen ”mitä”, siis mielipiteet, argumentit, tekstin topoi tai siinä käytetyt konseptit. Kun ne ovat selvillä, tutkija etsii vastaukset kysymyksiin ”kuinka” ja ”miksi”. On huomioitava, että tutkijan perspektiivi täytyy olla selvillä. Hänen täytyy pitää aineistoon etäisyys samalla kun hän ottaa osaa debattiin. On hyvin vaikeaa tutkia politiikkaa, joka sijoittuu tutkijan kanssa samaan aikaan, samaan maahan ja samaan kieleen. Vaikeaa se on siksi, että niin moni asia on tutkijalle niin tuttu, että hänen on vaikea erottaa, mikä siinä on erityistä. Tutkijan on myönnettävä, että hän on debatin osallistuja muiden joukossa, vain siten tutkijalla on mahdollisuus sanoa jotain uutta ja omaperäistä kohteesta. Tulkinnan ihannetyypissä ei ole oikeaa tai väärää, vaan jokaisella on heikkoutensa ja vahvuutensa. Muitakin asioita tutkijan on syytä pitää mielessään: Ensimmäiseksi on tärkeintä, ettei ylitulkitse tekstiä. Tämän voi välttää selittämällä konteksti, johon teksti on sulautettu. Toiseksi tulkinnan rajoitukset vaikuttavat tutkijan

positioon. Hänen tulisi olla tietoinen rajoituksista; mitä on mahdollista tehdä saatavilla olevilla lähteillä tai tutkimuksessa käytetyillä näkökulmilla. On hyvin tärkeää olla tietoinen omasta positiostaan tutkijana, kun tekee tutkimusta. Kolmanneksi tutkija osallistuu itsekin debattiin tehdessään tutkimusta. Toisinaan se on tietoista, vaikka välillä voi olla debatteja, joista hän ei ole tietoinen. (Wiesner ym. 2017, 60–64.) Jäin puntaroimaan omaa asemaani tutkijana. Ravimailma on kuin mikä tahansa työ- tai harrastekupla. Sillä on oma kieli, jota tuntemattomat eivät täysin ymmärrä. Se sisältää periaatteita ja toimintakulttuuria, jotka mielestäni opitaan lajin sisältä käsin tekemällä. Vaikka raveja olen seurannut jo pitkään, on paljon mitä en tiedä. Minulla ei ole juurikaan kytköksiä ravialan ihmisiin, vielä vähemmän sen päätöksentekijöihin. Tulkintani debateista teen siis ulkopuolisena, hieman lajia ymmärtävänä ja tutkijan etäisyydeltä.

Lähtökohtana on tärkeää ymmärtää kaikki kielenkäyttö retorisenä, perustavanlaatuisena merkityksenä, joka on osoitettu tietyille yleisölle ja voidaan sen toimesta hyväksyä, hylätä tai muokata. Kysymys on, millaista kuvaannollista esitystä debatin käyjä käyttää suostuttelun instrumenttina. Hän voi turvautua hyvin kuvaannolliseen *grand style* -puhetaitoon tai näennäisesti asiapohjaiseen, matalan profiilin retoriikkaan houkutellessaan yleisöä. (Wiesner ym. 2017, 72–73.)

Tutkimuskysymyksiini etsin vastauksia retoriikan ja debattien avulla. Debatteja keskityn etsimään vain Hevosurheilusta poimituista kirjoituksista, apuna niiden analysoinnissa on tietenkin myös retoriikka. Haastattelut analysoin vain retoriikan avulla, koska haastattelutilanne ei ole debatti. Alku retoriikan kanssa ei ollut helppo, mutta aikani kipuiltuani asian kanssa turvauduin Kari Paloseen. Hänen (2014, 3) mukaansa retoriikka ei ole yhtenäinen metodi. Retoriikalla ei ole selkeitä rajoja muihin tutkimusotteisiin, koska se on niin moniin idiomeihin jakautunut. Ei ole olemassa retorista ortodoksiaa. Palonen (2014, 126) kirjoittaa, kuinka retoriikan avulla tekstistä kuin tekstistä voidaan poimia toimijat, teesit sekä argumentit ja tarkastella niissä tapahtuvia muutoksia. Kun asian todella ymmärtää, sen osaa ilmaista hyvin yksinkertaisesti, kuten Palonen yllä.

2.3 Ravidemokratia

Ravidemokratia on lajin ihmisten käyttämä termi, jolla ei ole selvää määritelmää. Sana tuli niin usein aineistossa vastaan, että katson parhaimmaksi määritellä ravidemokratia-termin. Kansalliskirjaston ylläpitämässä digitaaliset aineistot -hakupalvelussa on digitoitu Suomessa ilmestyneitä sanomalehtiä 1800-luvulta tähän päivään. Yliopiston kirjaston hakupalvelu ei tarjoa osumia hakusanalla ravidemokratia, Kansalliskirjaston digipalvelu puolestaan antaa 28 osumaa samalle sanalle. Ravidemokratiaa on käytetty

ensimmäisen kerran Hevosurheilu-lehdessä 22.12.1976 pikku-uutisen yhteydessä Lahden ravipäivän tuloksista. “Todellista ravidemokratiaa siis, mutta kuinka kannattavaa?” toimittaja Jouni Aalto kysyi, kun Lahdessa ja Forssassa järjestettiin ravit samana päivänä jo toisen kerran kuukauden sisään. Aalto viittaa ironisesti ravidemokratialla siihen, että ravit järjestettiin lähes vierekkäisillä raviradoilla samana päivänä, ja ensimmäisissä raveissa pelaajat valitsivat Lahden ja toisella kerralla Forssan, eli tavallaan tasapeli.

Termi alkoi Hevosurheilussa yleistyä 1990-luvulla, ensin lehden pääkirjoituksissa, kun päätoimittajana oli Jyrki Kaminen (ks. Hevosurheilu 12.1.1990). Ravidemokratia-termiä vahvisti Jorma Kemiläinen, joka toimi Hevosurheilun päätoimittajana vuosina 1996–2013. Hän käytti termiä Hevosurheilun Ajankohta- tai Näkökulma-palstalla (esimerkiksi 13.9.1996 ja 30.4.1999), joissa hän kirjoitti ravimaailman tapahtumista, erityisesti päätöksenteosta. Toisto lisää tehoa ja 2010-luvulla termi siirtyi muidenkin ravi-ihmisten kirjoituksiin.

Ravidemokratia kuvaa suomalaista hevosalan päätöksentekojärjestelmää, joka on levitetty niin moneen portaaseen ja alueellisesti laajalle, että muutosten teko on hankalaa, jopa mahdotonta. Ravidemokratiaa ei käytetä positiivisessa mielessä, vaan siinä kuuluu aina negaatio. Ravidemokratiaa vastaan on taisteltu, se on kummallinen, kankea tai toimimaton, se mahdollistaa poliittisen kaupankäynnin ja pitää yllä ravimaailman jakolinjoja pohjoinen vastaan etelä sekä maaseutu vastaan kaupunki. Robert A Dahlin mukaan (2020, 37) demokratiaa ei ole helppo käsitellä, ja maailmassa paljon mahtuu demokratia-nimisen sateenvarjon alle. Sinne sijoitan myös ravidemokratian ongelmista huolimatta. Mielestäni ravidemokratia-termin laajalle levinnyt käyttö kielii siitä, että alalla tunnustetaan päätöksenteko-ongelmat.

Vielä sitaatti termin juurruttaja Jorma Kemiläiseltä: “Suomalaisen ravidemokratian puitteissa lopputuloksena tapaa olla laiha kompromissi lihavan riitelyn päätteeksi” (Hevosurheilu 7.8.1996).

2.4 Päätöksenteon poliittisuus

Mielestäni on tässä vaiheessa tutkielmaa tarpeen vielä tuoda selvästi esiin, miksi Kuningusravien järjestäjäradan valintaprosessi on poliittista.

Politiikka on vain yksi ihmisen toiminnan alueista ja ajattelu, että politiikka olisi erillinen sfääri ennemminkin haittaa kuin edistää ilmiön monien puolien ymmärtämistä. Poliitiikan ajattelu sfäärinä tai alana on kyllä historiallisesti relevanttia politiikan konseptille, ja vaikuttaa edelleen olevan yleisin tapa ymmärtää politiikka. Kon-

septin historiassa toinen yleinen tapa ymmärtää politiikkaa on kohdata politiikka toimintana. Tämä ei rajaa politiikkaa toisista ilmiöistä, kuten taloudesta tai kulttuurista, vaan viittaa ilmiöiden poliittisiin puoliin. (Wiesner ym. 2017, 6–8.) Poliitiikan mieltäminen omaksi piirikseen on havaintojeni mukaan yleistä, politiikka on jotain, mitä tapahtuu vain Arkadianmäellä tai EU-parlamentissa. Lähellä oleva kunnanhallitus tai valtuusto puolestaan vain *hoitavat yhteisiä asioita*, ja politiikan tai politikoinnin tuominen tälle tasolle edes puheissa torjutaan.

Wiesnerille, Haapalalle ja Paloselle politiikka esittäytyy näkökulmana, joka on läsnä, ainakin potentiaalisesti, jokaisessa elämän puolessa. Kirjoittajat näkevät politiikan olevan mahdollisuuksia, valintoja ja väistämätöntä mielipiteiden paljoutta, joka on osa ihmisen olemassaoloa. Poliitiikan määrittelemisen mahdolliseksi ja kiistanalaiseksi toiminnaksi tarkoittaa, että politiikassa toisin toimiminen on aina mahdollista. (Wiesner ym. 2017, 6–7.) Palosen (2019, 76) mukaan kontingenssi tunnustetaan laajalti politiikan peruskiveksi. Kuninkuusravien järjestäjäradan valinta on kontingentti tapahtuma, koska prosessissa ei ole vain yhtä mahdollista lopputulosta vaan useita. Juuri tämä vaihtoehtoisuus tuo politiikan mukaan valintaprosessiin. Tulenkin tutkimukseni aikana esittämään, kuinka järjestäjäradan valinta sisältää valintoja, mahdollisuuksia ja erilaisia mielipiteitä, siis politiikkaa.

Poliitiikan ymmärtäminen toimintana tarkoittaa myös sitä, että sitä tarkastellaan toiminnan tekemisenä ei vain ajassa vaan myös ajan kanssa. Tämä puolestaan viittaa laajempaan konseptuaalisen muutokseen. Aikaa ei siis enää pelkästään koeta sellaisena, jota toiminta kuluttaa, vaan aika on itsenäinen ulottuvuus itse toiminnassa. Eli nykyisyydestä on tullut jotain muutakin kuin pelkkä linja menneen ja tulevan välissä. Voidaan puhua politiikasta aikaa vastaan, ajassa tai ajan kanssa. Ensimmäinen korostaa, kuinka mahdollinen aika poliittiselle toiminnalle on aina vähäistä, toinen kuvastaa kamppailua ajan jakamisesta ja kolmas ajan hyödyntämistä resurssina poliittisessä kilvoittelussa. (Wiesner ym. 2017, 7–8.) Kuninkuusravien järjestäjäradan päättäminen ottaa oman aikansa, kun päätöstä kierrätetään eri taholta toiselle. Aika siis mahdollistaa osaltaan poliittisen toiminnan. Esimerkiksi myöhemmin tarkemmin esiteltävässä Kajaanin tapauksessa otettiin aikalaisä, jolloin kulisseyssä mahdollistettiin pitempi päätöksen politikointi. Varsinaiset päätökset nuijitaan valmiiksi kokouksissa, joiden kesto on rajallinen, mutta ennen kokouksia ravialan päättäjillä on mahdollisuus politikoida ajan kanssa.

Ennen tarkempaa analyysia politiikasta päätöksenteossa, käyn seuraavissa luvuissa läpi suomalaisen ravi- ja kuninkuusravihistorian. Menneestä kurottaa nykyisyyteen paljon juuria, jotka vaikuttavat vahvasti nykyiseen päätöksentekojärjestelmään. On siis syytä tutustua niihin paremmin.

3 JO 200 VUOTTA RAVIASKELEITA

On huvittavaa, kuinka nykyään urheilua määriteltäessä moni haluaisi jättää kaikenlaisen hevosurheilun pois "oikeiden" urheilulajien joukosta. Perustana useimmilla on se, että hevonen tekee suorituksen, ihminen on vain kyydissä. Samaa voidaan sanoa autourheilusta, mutta se ei silti saa osakseen yhtä kovaäänistä arvostelua. Peruste on historiallisestikin hassu, sillä raviurheilulla on Suomessa pitkät perinteet, jopa ihmis- kilpaurheilua vanhemmat. Erkki Vettenniemen (2008, 38–40) mukaan jo 1817 on Turussa järjestetty hevosajot, mutta ilmeisesti ilman ajanottoa, eikä niistä ole säilynyt tuloksia. Vaan toisin oli 1850-luvulla Kuopiossa, kun Kallaveden jäällä kisattiin lähes vuosittain. Voittaja oli nopeimman ajan saanut, palkinto maksettiin ruplissa. Matti Hannuksen kirjassa "Kultaiset kentät" (1999, 12–13) kerrotaan Suomen ensimmäisten yleisurheilukilpailujen olleen 1882 Helsingissä. Mielenkiintoista sinänsä, että näissä Akilles-kilpailuksi nimetyssä tapahtumassa lainattiin ravikilpailujen järjestäjiltä sekuntikelloa, jotta ihmisjuoksijat saatiin paremmuusjärjestykseen.

Matti Mahlamäki on yhteiskuntatieteellisen ravitutkimuksen harvoja tekijöitä. Hänen kirjansa "Pelloilta paanalle ja pussihousumiehistä patiinipoikiin : Hevosen ja pelaamisen tarina Hippos-Suomessa" on merkittävä apu tämän tutkielman taustoit- tulusluvussa. Mahlamäki (2003, 12) kertoo hevosjalostuksen Suomessa alkaneen jo 1830- luvulla niin sanottujen kruununsiitosorien tarjoamisella tammoille kautta maan. Pel- kät laatusat eivät riittäneet, vaan vuonna 1862 valtionkomitea jätti mietinnön, jossa esitettiin hevoskilpailujen järjestämistä valtion kustantamana. Pyrkimyksenä oli he- voslaadun parantaminen. Kolme vuotta myöhemmin järjestettiin ensimmäiset val- tionajot Hämeenlinnassa, kisoja juostiin myöhemmin myös Sortavalassa, Kuopiossa ja Helsingissä. Vettenniemen (2008, 90) mukaan valtionajoihin sai osallistua Suomessa syntyneellä, neljä vuotta täyttäneellä "virheettömällä" hevosella. Nopein ori sai 300 markkaa (vuoden 2021 rahanarvossa noin 1 360 euroa), nopein tamma 200 markkaa (vuoden 2021 rahanarvossa noin 900 euroa), ruunat saivat osallistua, mutta ilman palkkiota. Jotain samaa siis jo Kuninkuusraveihin verrattuna.

Valtionajot jatkoivat raviurheilussa merkittävimpana kilpailumuotona noin 1930-luvulle asti, mutta ensimmäinen varsinainen raviurheilun suurkilpailu oli 1884 aloittanut suuri orikilpailu. Mahlamäki (2003, 12–13) näkeekin suuren orikilpailun Kuninkuusravien esi-isänä. Molemmissa aikansa legendaarisimmat hevoset kilpailevat toisiaan vastaan. Traditio ja hevosten maine ovat edelleen tärkeimpiä tekijöitä Kuninkuusravien menestykselle vuosi toisensa jälkeen.

Mutta ei vielä mennä Kuninkuusravien aikaan, vaan käydään läpi niihin johtanut kehityskulku, sillä kun tietää historian, ymmärtää paremmin nykyisyyttä. Vaikka 1880-luvun jälkimmäisellä puoliskolla oli erilaisten yhdistystenkin järjestämiä ravikilpailuja, merkittävimmät olivat valtionajot, jotka toivat ravit osaksi yhteiskuntaa. Katkokäsitteenä oli tuolloin hevostalous, jossa raviurheilun tarkoitus oli parantaa hevosjalostusta. (Mahlamäki 2003, 13.) Kun hevoset juoksevat kilpaa toisiaan vastaan, saadaan selville niistä nopein. Kun tätä nopeinta yksilöä käytetään jalostukseen, toiveissa on sen periyttävän nopeutta ja kestävyyttä eteenpäin, jolloin seuraava sukupolvi on edeltäjänsä parempi.

Kielitoimiston sanakirjan mukaan kantakirja on “määrävaatimukset täyttävien saman rotuisten kotieläinten sukuluettelo”. Vuonna 1907 valtionajojen sääntöihin tehtiin muutos, jonka mukaan kilpailuun sai osallistua vain kantakirjattu hevonen. Mahlamäen (2003, 14–18) mukaan tämä sääntömuutos aiheutti sen, että valtionajot menettivät merkitystään sekä kilpailuna että hevosjalostuksen työkaluna. Nopein hevonen ei välttämättä päässyt jatkamaan sukua, jos se ei täyttänyt ihmisen asettamia vaatimuksia esimerkiksi rakenteen ja liikkeen puhtauden suhteen. 1900-luvun alun oman hevosrodun kehittäminen oli linjassa muidenkin aikansa suomalaisuuspyrkimysten kanssa. Vuonna 1905 asetuksella määrättiin perustamaan hevosjalostusliittoja, joihin liittyivät jäseniksi maanviljelys- ja maatalousseurat sekä jo olemassa olevat hevostalouslyhdistykset. Suomenhevonen rotuna siis syntyi vuonna 1907 oman kantakirjan myötä, kun tavoitteena oli saada puhdas suomalainen rotu. Alussa suomenhevosta kehitettiin enemmän työhevosrodun suuntaan, sillä haluttiin maatalouteen sopiva apulainen. Nopeus luonnollisesti vähentyi, kun jalostuksessa pyrittiin voimaan ja vetokykyyn. Se puolestaan heijastui ravien osallistujamäärän vähenemiseen ja juoksuajokojen hidastumiseen.

Suomenhevosen alkuvuodet olivat hevosihmisille haasteellisia, sillä hevosjalostusliitoille osoitettu tammakantakirjanpito oli yhdistyksille kohtuuton rasite, myöskään hajautettu kantakirjanpito ei mahdollistanut jalostuksen kulkemista samaan suuntaan. Hevosjalostusliittojen usean vuoden työ valtion saamisesta mukaan hevosjalostukseen tuotti tulosta 1918, kun senaatti vahvisti asetukset kantakirjakonsulenttien asettamisesta sekä toimenpiteistä suomalaisen hevosrodun parantamisesta. Aseusten synnyttämä organisaatio oli kuitenkin kestävä, sillä se pysyi relevanttina 1970-

luvun alkuun asti. (Hevosurheilu 21.12.1984, 4.) Voidaankin sanoa, että suomenhevosen mukana on aina kulkenut tiiviisti Suomen valtio, milloin luojana, vaalijana tai maksajana.

Innokkaat raviharrastajat perustivat jo 1800-luvun lopulla omia yhdistyksiään. Raviurheilun kehityksen kannalta merkittävin perustettiin vuonna 1884, Suomen Kilpa-ajo Klubi. Se sai aikaan myös ensimmäisen raviradan Helsinkiin, juuri perustamisvuonnaan. Oulunkylän radalla järjestettiin Suomen ensimmäiset kesäravit, tuohon asti ravit olivat jääajaja. Vuonna 1919 Viipurissa saatiin viimein perustettua keskusjärjestö Suomen Ravirengas – Finska Travförbundet. Alussa siihen liittyi 55 henkilöjäsentä sekä viisi perustajaseuraa, Suomen Raviurheilun Ystävien lisäksi raviseurat Viipurista, Lahdesta ja kaksi Turusta. (Mahlamäki 2003, 15, 19.)

Ravirengas pyrki keskittymään kilpailutoimintaan, mutta samalla yhdistys halusi vakuuttaa jalostustoimijoille, ettei tarkoituksena ollut pilata suomenhevosen työominaisuuksia. Ravirenkaan kilpailutoiminta lähti heti kunnolla käyntiin, ja uusille kilpailuille oli tilausta. (Hevosurheilu 1.3.1985.) Suomen Ravirengas sekä Lahden Hevosystäväinseura järjestivätkin 13.-14.9.1924 Suuret Ravikilpailut ja Kuninkuusajot (Aalto 2006, 100). Kuninkuusravit olivat syntyneet.

3.1 Rahapelaamisen tulo raviurheiluun

Vaikka Toto-pelin alkaminen on merkittävää suomalaiselle ravihistorialle eikä niinkään Kuninkuusraveille, käsittelen aihetta tässä tutkimuksessa sen aiheuttaman maa-seutu-kaupunki-jaon takia. Tämä jakolinja vaikuttaa edelleen raviurheilussa, ja tarkka reiviiritietoisuus on yksi tekijä Kuninkuusravipäätöksen politisoinnista.

Totalisaattori tarkoittaa vedonlyöntijärjestelmää, jossa osallistujat pelaavat toisinaan, eivät siis vedonvälittäjää, vastaan. Ravirengas edisti aktiivisesti totalisaattorin saamista Suomeen koko 1920-luvun. Se toi esiin totalisaattorin hyviä puolia, joita ulkomailla oli havaittu olevan koko hevosjalouteen. Ravirenkaan toiveena oli Toton avulla saada rahoitusta raviseuroille, valtio kun kyllä tuki hevosjalostusta, mutta ravit joutuivat pärjäämään omillaan. Nuoren Suomen rikoslaissa oli kiellettyä raha-arpajaisien järjestäminen, joten vedonlyönti raveissa oli aikalaisille kauhistus. Tilaisuus Toto-pelin mahdollistamiseen tuli, kun Suomalaisen Oopperan hyväksi haluttiin järjestää arpajaiset. Oopperan vanavedessä vedonlyönnin hyväksymisestä ravikilpailuissa tehtiin sisäasiainministeriölle anomus, ja valtioneuvostossa Väinö Tannerin ääni ratkaisi tasaänestysten raviväen hyväksi. (Hevosurheilu 31.1.2003.) Toto oli tullut jäädäkseen.

Mahlamäki (2003, 30) nostaa esiin, kuinka totalisaattorin tulo raviurheiluun synnytti osaltaan tätä kaupungin ja maaseudun vastakkainasettelua: Toton takia kilpailijan tuli ilmoittautua raveihin ennakkoon kirjallisesti. Osa koki tämän huonompana kuin aiempien pitäjäravien vapaan menon. Lisäksi Toto koettiin olevan kaupunkilaisille suunnattu, maaseudulla vedonlyönnissä oli tuolloin vielä synnin ja uhkapelin leimaa. Ensimmäisenä Toto-vuonna 1928 järjestettiin 28 Toto-ravit, joista peräti noin 1/3 kilpailtiin Helsingissä. Nostan tämän esiin, sillä paikoin edelleen koetaan, että ravit ovat maaseudun asia, ja Helsingissä sijaitsevaa Vermon ravirataa tulisi syrjiä jatkosakin, varsinkin Kuninkuusravien järjestäjäratana.

Suomen itsenäistyessä maan 37 kaupungissa asui noin puoli miljoonaa ihmistä. Sotavuosien jälkeen kaupungistuminen kiihtyi, ja 1970-luvulta lähtien enemmistö suomalaisista on asunut kaupungeissa. (Kuhmonen & Niittykangas 2008, 10.) Toki Toton tulovuosina 1920-luvun lopulla kaupungit olivat melko maaseutua nykyiseen verrattuna, mutta yhtä kaikki eroa niiden väliltä löytyi. Kuhmonen ja Niittykangas (2008, 16) esittävät syyn maaseudun kaitsemiseen ylhäältä päin. Siinä missä kaupungit ovat selkeitä kokonaisuuksia, joilla on keskitetty hallinto ja organisaatioita, maaseutu on hajanainen alue. Maaseutua ei ole organisoitu, vaan se on moninainen aluekokoelma, jonka asioihin voivat puuttua kaikki, siinä missä keskuskaupungit hoitavat itse omat asiansa.

Yllä on kerrottu Toton alkuvuosien asenne-eroista maaseudulla ja kaupungeissa koskien uhkapeliä. Jako kuvastaa yleisemminkin tapaa nähdä kaupungit edistyksen kehtoina ja maaseutu on takapajuista tuulahdusta menneisyydestä. Isot raviradat on kuitenkin rakennettu kaupunkien yhteyteen, mutta valtaosa hevosväestä asuttaa maaseutua ymmärrettävistä syistä. Hevoset tarvitsevat ulkoiluun tarhoja, hiljaisia teitä kilpailuja varten harjoitteluun sekä peltoa ruuan kasvattamista varten. Helpon tämä onnistuu maaseudulla. Toki raviratojen yhteydessä on niin kutsuttuja ratatalleja, joissa hevosia asustaa valmennuksessa. Selvimmin maaseudun ja kaupungin välinen kuilu näkyy suomalaisessa raviurheilussa Vermon asemassa. Vermo on Helsingissä (oikeammin Espoon puolella) sijaitseva päärata. Hippoksen antama nimitys pääradasta ei kuitenkaan ole saanut ravikentän vankkumatonta kannatusta. Kun Vermossa kilpailtiin Kuninkuusravit vuonna 2017, moni vakiintunut Kuninkuusravikävijä katkaisi perinteensä, koska halusi boikotoida Vermoa, kuvailee toimittaja Harri Lind Hevosurheilussa (30.8.2017, 10). Pitkän linjan ravitoimija Martti Keskinen totesi Hevosurheilun (4.10.2017, 11) haastattelussa ravijohdon suurimman ongelman useiden vuosikymmenien aikana olleen keskittyminen ainoastaan oman paikkakunnan asioihin. Oman alueen etujen ajaminen voi juontua aiemmin esitystä maaseudun tunteesta, jonka mukaan kukaan ei pidä alueen puolta, ellei alue itse sitä tee. Kajaanin Kuninkuusravi -tapauksen yhteydessä jatkan tämän aiheen käsittelyä vielä lisää esimerkkien kautta.

3.2 Suomen Hippos ry synty ja raviurheilu ammattilaistuu

Suomen raviurheilu kulki haasteesta haasteeseen useita vuosikymmeniä. 1930-luvulla Toto aiheutti edelleen vierastusta raviurheilua kohtaan. Ravirengas ajautui taloudellisiin vaikeuksiin, ja laji pysyi elossa vain pienten paikallisravien jatkumisen takia. 1940-luku sotavuosineen luonnollisesti vähensi ravikilpailuja, mutta ei lopettanut niitä kuitenkaan kokonaan. 1950-luvulla rakennettiin lisää raviratoja, mutta hevosmäärä kääntyi syöksylaskuun. Vuonna 1950 niitä oli Suomessa 409 000 yksilöä, kymmenen vuotta myöhemmin vain 251 000, 1960-luvun lopussa enää 91 000. (Mahlamäki 2003, 83, 158.)

Aivan 1960-luvun alussa Suomessa oli 57 ravirataa (Mahlamäki 2003, 105), mutta murros maaseudulla oli käynnissä, ja esimerkiksi paikallisraveja järjestettiin vuosikymmenen aikaan vähemmän kuin koskaan aiemmin. Yleisökato oli huomattava, ja vuosikymmenen alussa oltiin pienimmässä katsojamäärässä sitten sotavuosien. Maatalousministeriö asetti hevostaloustoimikunnan, joka esitti ravitoiminnan keskitämistä tietyille radoille. Luonnollisesti tämä herätti vastustusta. Vuosikymmenen jälkimmäisellä puoliskolla alkoikin ravitararakentamisen noususuhdanne, jolla tavoiteltiin kilpailukeskuksia, joissa myös katsojat viihtyisivät. Hanke oli onnistunut, sillä katsojamäärät kääntyivät nousuun. Katsojamäärän kehityksen takeena ei ollut pelkkä uusittu ratainfra, vaan ylipäätään suomalaisen yhteiskunnan muutos maatalouteen perustuvasta kaupungistumiseen ja teollisuuteen. Säännöllinen palkkatulo yhä useammalle varmisti pelirahan käytettäväksi raveissa. Samoin uusi viisipäiväinen työviikko toi ihmisille lisää vapaa-aikaa, eikä 1960–1970-lukujen taitteessa ollut huvituk- sia kilpailemassa ravien kanssa elintilasta kuten nykyään. (Mahlamäki 2003, 148–151.)

Tutkielmassa on keskiössä Suomen Hippos ry, jonka syntyhistoriaan perehdyn seuraavaksi. Siinä, missä vuosikymmeniä oli keskitytty vain hyvän työhevosen jalostamiseen, suunta alkoi monipuolistua viimeistään 1970-luvulla. Kuin sinettinä vuonna 1971 annettiin uusi hevostalousasetus, jolla siirrettiin hevosten kantakirjapito ja hevostalousedistämistoiminta Hevostalouden keskusliitolle, näin lopetetuksi tulivat valtion hevostalouskantakirjakonsulenttien virat. Suomenhevoselle määritettiin kantakirjasuunniksi työ-, juoksija-, ratsu- ja pienhevonen, näistä juoksijahevonen kohosi merkittävimmäksi. (Mahlamäki 2003, 162.) Vuonna 1972 Hevostalouden Keskusliitto ja Suomen Ravirengas päättivät kokouksissaan purkaa yhdistykset. Tämän jälkeen perustettiin yhdessä Suomen Hippos ry, jonka perustamissopimuksen allekirjoittivat Suomen Ravirenkaan jäsenyhdistykset ja -seurat sekä Hevostalouden Keskusliiton jäsenliitot. Hippos aloitti toimintansa vuoden 1973 alusta. Perustamiskokouksessa Hippokselle nimettiin 29-jäseninen valtuuskunta. (Hevosurheilu 4.10.1972.)

Suomen Hippos syntyi siis vanhojen purettujen yhteisöjen raunioille, syynä oli tuolloin nykyisinkin tuttu keskittäminen, jota vaativat valtio sekä osana olleet järjestöt. (Mahlamäki 2003, 178–179.)

1970-luvun Mahlamäki näkee raviurheilun ammattilaistumisena, syitä tälle olivat kyseisenä vuosikymmenenä alkaneet suurkilpailut, kuten erilaiset kasvattajakilpailut (Derby ja Kriterium) sekä vanhempien hevosten suurpalkintoiset kilpailut (Forssan Tuoppiajo ja Vermon Kultakenkä). Muita 1970-luvulla esiin tulleita ammattimaisuuden piirteitä Mahlamäki luettelee vielä kilparatojen yhteyteen perustetut ratatallit, kilpailujen järjestämisen ammattimaisuus sekä kasvaneet palkinnot. (Mahlamäki 2003, 180–181.)

Raviurheilussa kilpahevosten valmentajat jaetaan ammattilaisiin ja amatööreihin, nimestäkin voi jo arvella jaon perustetta: ammattilaiset saavat ansionsa valmentamisesta, amatöörit tekevät sitä muun (palkkatyön) ohella. Ammattilaiset ja amatöörit erotellaan edelleen, sillä Hippoksella on luotuna raviurheiluun lisenssijärjestelmä. Yhdistyksen perusteita järjestelmälle on useita, esimerkiksi halutaan mahdollistaa uusien tekijöiden tulo lajiin ja jaotella toimijat omiin luokkiinsa. A-lisenssin omaavat ovat ammattivalmentajia. He ovat vähintään 20-vuotiaita, ja työ tehdään yrityksen kautta. Hippoksen listauksessa vuonna 2022 A-lisenssin omaavia valmentajia on kaikkiaan 118. Muita lisensoijia ovat kilpailija B-, Harrastaja C-, Kokelas E-, Seniori S-, Poni P- ja Omistajalisenssi. (Hippoksen lisenssijärjestelmä.) Tuorein saatavilla oleva Hippoksen vuosikertomus on vuodelta 2020, sen mukaan raviurheilussa on valmentajia kaikkiaan 2 586 ja raviohjaajia 1 335. Voittaminen ei kuitenkaan ole lisenssistä riippuvaista, Hippoksen Heppa-järjestelmässä vuoden 2021 valmentajatilaston viidestä parhaasta kolme on ammattilisenlisenssiläisiä, heidän ulkopuolisistaan toinen on kilpailija ja toinen harrastaja. Tätä tarkastellessa huomaa ravien olevan varsin tasapuolinen urheilulaji, jonka arvokkaimmista tittleistä pääsevät kisaamaan sekä ammattilaiset että harrastajat. Toisin on kaikissa muissa lajeissa.

3.3 Raviurheilun vaiheet kohti nykyhetkeä

Ennen siirtymistä Kuninkuusravien historiakatsaukseen, käyn vielä lyhyesti läpi, mitä suomalaisessa raviurheilussa tapahtui 1970-luvulta nykypäivään. Erityisesti keskityn ravikriisiksi kutsuttuun tapahtumaketjuun, joka sisältää yhteiskuntatieteilijälle mielenkiintoisia elementtejä.

Vuonna 1974 Hippos aloitti V5-pelin valtakunnallisena. Toimilupansa mukaisesti Hippos sai järjestää peliä niin radoilla kuin ratojen ulkopuolella. V5 keräsi pelaajia niin vanhan liiton ravipelaajista kuin uusista kokeilijoista niin, että sen peliosuus

nousi vuosien 1975–1980 välillä 6 %:sta noin 14 %:iin. (Mahlamäki 2003, 154–155.) Valtion omistama Veikkaus kiinnostui suosiossa olleesta V5-pelistä, tausta-ajatuksena oli saada hevospelien tuotot kartuttamaan suomalaista hyvinvointivaltion rakentamista. Toto-voittojen verotusta muutettiin arpajaisverolain sääntöjen mukaiseksi, pois aiemman tuloverolain piiristä, ja V5-peli siirrettiin Hippokselta Veikkaukselle. Pelaajien osuutta voitoista pienennettiin ja yhdessä veromuutoksen takia pelivaihdot romahtivat. Lisäksi oli epäselvyyttä V5-pelin siirrosta tehdystä sopimuksesta. Hippoksen valtuuskunta oli hyväksynyt sopimuksen, joka oli kuitenkin erilainen, mitä lopulta allekirjoitettiin. Alkoi ravikriisiksi kutsuttu ajanjakso alkuvuodesta 1982, jonka aikana kilpailutoiminta lopetettiin kuukaudeksi. Kriisiä ratkottiin muuttamalla niin kutsuttua Toto-veroa, joka siirrettiin maksettavaksi hevosalouskertymästä. (Hevosurheilu 18.3.2020, 10–11.) Hippos halusi V5-pelin järjestämisen takaisin itselleen, koska se sitoisi V5:n ja muut hevospelit tuottoineen hevosalouteen. Veikkaukselle V5 oli Loton ja Jokerin kaltainen peli, jonka tuloja ohjattiin muun muassa kulttuuriin ja tieteen tukemiseen. V5 saatiin käyntiin, kun valtioneuvosto edellytti pelin käynnistämistä isompien vahinkojen ehkäisemiseksi. Sen aikainen sisäministeri Mikko Jokela käytti Hippoksen suuntaan keppinä uhkaa Toto-veron palauttamisesta. Vaikka Hippos käynnisti V5-pelin uudelleen, se korosti, että pelin jatkuminen ei tarkoittanut, että Hippos hyväksyisi syksyllä 1981 allekirjoitetussa V5-siirtosopimuksen kiistanalaisia kohtia. (Mahlamäki 2003, 241–263.) Hevosalous oli Hippoksen ohjaksissa yhdistyksen perustamisesta ravikriisiin asti, mutta kiista V5-pelistä toi Veikkauksen myötä valtion mukaan ohjaamaan hevosaloutta. Mahlamäen (2003, 268) mukaan kahden vuoden ravikriisin juuret näkyvät vielä kirjansa kirjoittamisen hetkellä 2000-luvun alussa. Näin 20 vuotta Mahlamäen arvion jälkeen sanoisin, että edelleen Veikkauksen ja Hippoksen välisen ravikriisin jäänteet vaikuttavat. Toki on eri asia se, kuinka asiat ovat ja kuinka ne koetaan, mutta monen ravi-ihmisen kommenttien perusteella ravien koetaan olevan Veikkauksessa lapsipuolen asemassa.

1990-lukua määritteli lama kautta koko yhteiskunnan. Suomessa pelivaihdot, yleisömäärät ja syntyneiden hevosten määrä kääntyivät laskuun laman myötä. Vuonna 1992 voimaan astui arpajaisverolaki, joka määritteli kaikille peleille arpajaisveroksi viisi prosenttia, eli tuolloin päättyi 1980-luvulla alkanut hevospelien erikoisasema, ja ne asettuivat samoihin lähtötelineisiin muiden veikkausmuotojen kanssa. (Mahlamäki 2003, 309–311.) Kun Suomi liittyi Euroopan unioniin, merkitsi se hevosalouden kannalta piristysruisketta, sillä EU-tukia sai yli kolmen peltohehtaarin hevosviljat ja hevoskasvatukseen (Mahlamäki 2003, 328).

Uudella vuosituhanella perustettiin peliyhtiö Fintoto Oy, joka oli kokonaan Hippoksen omistama. Fintoto aloitti toimintansa 1.1.2001. Mahlamäki kirjoittaa, kuinka Fintoton aloitus päätti ”aatteellisen” hevospelitoiminnan. Hippos ja edeltävä

Ravirengas olivat aatteellisia yhdistyksiä, joten pelitoimintaan sisältyi aiemmin kansalaistoiminta ja aatteellisuus. Fintoton kärkitavoitteena oli pelituottojen ja palkintojen maksimointi, lisäksi pyrittiin "läpinäkyvyyteen", tehokkuuteen ja yhteiskunnalliseen hyväksyttävyyteen. Fintoton myötä Hippokselle jäi jalostus- ja kilpailutoiminta. (Mahlamäki 2003, 347–348.)

Mahlamäki (2003, 309) summaa 1900-luvun viimeiset vuosikymmenet seuraavasti: 1970-luku, erityisesti alkupuoli, oli Toto-pelaamisen hullut vuodet, 1980-lukua leimasivat kriisit ja 1990-luvun alku aiheutti hevostalouden taantumisen takaisin 1970-luvulle.

"Turhanaikaisuuden ja jopa synnin ja rikoksen elementit on tavalla tai toisella liitetty hevoseen lähes järjestään kaikissa hevostalouden suurissa murroksissa: totalisaattorin sallimisessa 1920-luvulla, lämminveritaistelussa 1950-luvulla, hevospelien ensimmäisessä jaossa 1980-luvun ravikriisissä, hevospelien taistelussa pois raviradan aitojen sisäpuolelta, etäpelikeskustelussa, hevospelien toisessa jaossa 1990-luvun lopulla." (Mahlamäki 2003, 374.)

Mahlamäen ansiokas kooste raviurheilusta kirjassa "Pelloilta paanalle ja pussihousumiehistä patiinihoikiin : hevostaloudesta talouden hevoseen : hevosen ja pelaamisen tarina Hippos-Suomessa" päättyy 2000-luvun alkuun. Oman koosteeni 2000-luvun ravialan tapahtumista olen tehnyt Hippoksen vuosikertomuksien avulla.

Vuonna 2006 Suomi toimi Euroopan raviliiton puheenjohtajana, UET:n jäseneksi Suomi oli liittynyt vuonna 1974. Suomenhevonen rotuna saavutti sadan vuoden iän 2007, tuolloin ravihevosista suomenhevosea oli 19 000. 14 peräkkäisen kasvuvuoden jälkeen Fintoton ja Veikkauksen hevospeleihin käytetty euromäärä kääntyi laskuun vuonna 2009 seurauksena koko maailmaa ravistelleesta taantumasta. Vuonna 2016 Fintoto sulautui valtion omistamaan rahapeliyhtiöön, jonka nimeksi tuli Veikkaus Oy. Entisten Fintoton edunsaajien osuus Veikkauksen tuotoista on neljä prosenttia. Tästä summasta vähintään 95 prosenttia osoitetaan raviurheilun ja hevosjalostuksen keskusjärjestölle, joka tekee asiasta päättävälle ministeriölle tuotoista aina jakosuunnitelman. (Hippos ry:n vuosikertomukset 2006, 2007, 2009 & 2016)

Tämä neljä % näkyy Suomen valtion budjetissa korvamerkittynä hevostaloudelle, ja tasaisin väliajoin se nousee sosiaalisessa mediassa keskustelun kohteeksi. Tuorein tapaus on 3.4.2022, kun Helsingin kaupungin pääekonomisti Mikko Kiesiläinen twiittasi: "Suomen valtio tukee raviurheilua 37 miljoonalla eurolla tämän vuoden budjetista. Se on enemmän kuin Ukrainalle luvattu tuki." Huomiotta vaan jää, että neljä prosenttia on palautus Toto-pelin tuotoista. Vuonna 2020 Veikkauksen Toton pelikate oli 62,261 miljoonaa euroa (Hevosurheilu 1.3.2021). On mahdollista, että ilman neljän prosentin tukea, ei valtiolle olisi yli 60 miljoonaa euroa Veikkauksen pelikatetta.

Prosenttikeskustelu on yksi esimerkki ravimaailmaa ulkoa päin tulevasta kyseenalaistamisesta, joka on lisääntymään päin ja jonka voidaan nähdä uhkana koko lajille. Toisaalta mielestäni on huomionarvoista pohtia, että tällä neljällä prosentilla valtio osaltaan mahdollistaa suomenhevosen olemassaolon. Onko se siis paljon vai vähän tukea ainoalle suomalaiselle hevosrodulle?

4 KUNINKUUSRAVIEN PITKÄT PERINTEET

Edellisessä luvussa kävin läpi raviurheilun kehittymisen Suomessa, tässä keskityn tarkemmin tutkielman kohteena olevaan kilpailuun nimeltään Kuninkuusravit. Ensimmäiset Kuninkuusravit järjestettiin vuosina 1924–1930 Lahdessa. Vuonna 1931 kilpailut siirrettiin Helsinkiin, koska Suomen Ravirengas oli ottanut kilpailujen järjestäjän roolin kokonaan itselleen. Suomen Ravirengas suunnitteli ensin pitävänsä Kuninkuusravit joka toinen vuosi Helsingissä ja joka toinen vuosi vuoron perään Lahdessa, Seinäjoella, Tampereella, Turussa ja Viipurissa. (Hevostalous 1931, 192.) Suunnitelma muuttui, kun Ravirengas muutti sääntöjään, ja Kuninkuusravit muuttuivat paikkakunnalta toiselle kiertäviksi vuodesta 1931 alkaen (Mahlamäki 2003, 37). 1930–1940-luvuilla Kuninkuusraveja jäi järjestämättä, mutta vuodesta 1945 Kuninkuusravit on järjestetty vuosittain (Aalto 2006, 100).

Jo ensimmäisissä Kuninkuusraveissa hevoset kilpailivat lähes samat matkat kuin nykyäänkin, eli 1 609 metriä, 2 000 metriä ja 3 000 metriä (Aalto 2006, 9). Kuninkuusravit on kaksipäiväinen ravikilpailu. Kilpailu on rajattu kantakirjaan merkityille suomenhevosille, oriit kilpailevan ravikuninkuudesta ja tammatt ravikuningattaren tittelistä. Suomen Hippoksen karsintasääntöjen perusteella kilpailuun pääsee 12 oria ja 12 tammaa. Ensimmäisenä kilpailupäivänä ravataan ainoastaan 2 100 metriä, toisena päivänä kilpaillaan 1 609 metrin ja 3 100 metrin matkat. Näiltä kolmelta matkalta lasketaan yhteen hevosen juoksemat kokonaisajat ja pienimmän yhteisajan saavuttanut ori voittaa ravikuninkuuden ja tamma ravikuningattaren tittelin. Kuninkuusraveja varten perustetaan toimikunta, joka valmistelee kilpailun palkintotason ja muut järjestelyt. Toimikuntaan kuuluvat järjestävän seuran valitsemat neljä edustajaa, Hippoksen hallituksen valitsemat neljä edustajaa sekä yksi edustaja edellisistä ja yksi seuraavista Kuninkuusravien järjestelyseuroista. (Kuninkuusravien säännöt.)

1928 Lahden Kuninkuusraveissa ilmoitettiin yleisömääräksi 1 800 henkeä, katsojamäärä vaihtelikin muutamassa tuhannessa sotavuosiin asti, josta alkoi kasvu. Seinäjoella 1943 katsojia oli 9 200, Tampereella 1945 jo 15 000. Ensimmäisen kerran 20 000

katsojan raja ylitettiin vuonna 1952, lukema oli poikkeus, sillä vaikka vuosina 1945–1972 yleisömäärät vaihtelivat 10 000 ja 25 000 välillä, ne olivat kuitenkin useimmiten alle 20 000. Vuonna 1974 Lahden Kuninkuusraveissa ylitettiin ensimmäistä kertaa 30 000 katsojan raja (32 769) ja seuraavat kymmenen vuotta kävijämäärät liikkuivat 30 000 molemmin puolin. Torniossa 1986 katsojia oli jo 40 165, ja 2000-luvun alkaessa Kuninkuusravien kävijämäärä kohosi yli 50 000. (Aalto 2006, 100.)

Eniten Kuninkuusraveja on saanut järjestettäväkseen Lahden ravirata, suurimpana syynä tietenkin se, että siellä järjestettiin seitsemänä ensimmäisenä vuonna Kuninkuusravit. Yli viisi kertaa Kuninkuusravit on järjestetty yhdeksällä raviradalla, vain yhden kerran ne ovat olleet viidellä radalla. Vuosien varrella kaikkiaan 22 ravirataa on saanut järjestettäväkseen Kuninkuusravit. (Aalto 2006, 100 & Hippoksen vuosikertomukset 2007–2020.)

4.1 Kuninkuusravien merkitys suomalaisessa raviurheilussa

Raviurheilu on maailmanlaajuisesti varsin marginaalinen laji, kuten jääkiekkokin. Hippos (2022) kertoo kansainvälisestä raviurheilusta, että Euroopan raviliittoon (UET) kuuluu 20 eurooppalaista maata. Näissä raviurheilu on suurinta Ranskassa, Italiassa ja Ruotsissa. Euroopan ulkopuolisista maista raviurheilulla on merkittävä jalansija Yhdysvalloissa, Kanadassa, Australiassa ja Uudessa-Seelannissa.

Maailman suurimpia ravitapahtumia ovat Ranskan Prix d'Amérique, Ruotsin Elitloppet sekä Yhdysvaltain Hambletonian Stakes. Merkittävää on se, että kyseiset ravikilpailut on tarkoitettu lämminverisille. Kuninkuusravit on maailman suurin kylmäveristen kilpailu. Toki vasta-argumenttina voi käyttää, ettei kylmäverisillä osallistuta ravikilpailuihin Suomen lisäksi kuin Norjassa ja Ruotsissa. Mielestäni se on yhtä mitätöivä argumentti kuin se, ettei Suomen olympiakulta Pekingin talvikisoissa 2022 ollut minkään arvoinen, koska NHL-pelaajat eivät olleet mukana kisoissa. Suomessa on onnistuttu luomaan merkittävä ravitapahtuma kylmäverisille. Asia, joka Ruotsissa ja Norjassa ei ole onnistunut, vaikka siellä raviurheilulla on pidempi ja menestyneempi historia kuin Suomessa.

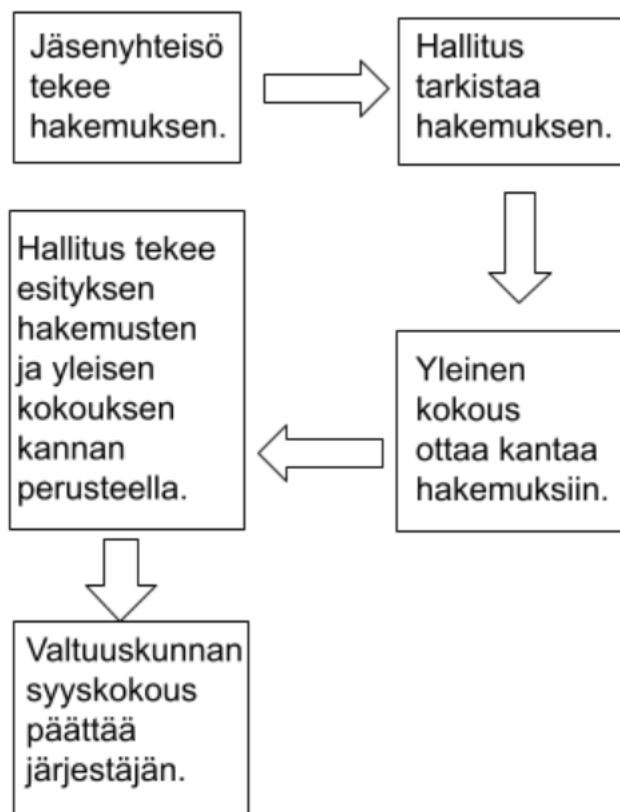
Mitä siis on Kuninkuusravien suuruuden takana? Varmasti osaltaan lähes sadan vuoden perinteet. Myös kolme eri kilpailumatkaa kahden päivän aikana on osoitus hevosten kuninkaallisuudesta. Tapahtuma on pääsääntöisesti hyvin järjestetty. Olen ollut katsomassa kahdesti Kuninkuusraveja ja nostaisin yhdeksi menestystekijäksi myös ravien tunnelman, sellaista en ole kokenut missään muussa ravikilpailussa. Ehkä menestyksen taustalla on vielä se, että valokeilassa on oma hevosrotumme, siis tapahtuma on läpikotaisin suomalainen, kotoisa ja tuttu. Jorma Kemiläinen (He-

vosurheilu 13.7.2018) lisää Kuninkuusravien taiaksi vielä sen, että joka vuosi kilpailaan eri radalla. Jokainen järjestäjä antaa näin kisoille oman leimansa ja tekee kaikkensa tapahtuman onnistumiseksi.

Suomenhevosella oli merkittävä rooli niin maanviljelyksessä, metsätaloudessa kuin sodassakin, mutta konevoimien yleistyessä alkoi hevosmäärä vähentyä. Nyt voidaan sanoa, että raviurheilu pelasti suomenhevosen. Toisaalta lämminveristen osallistumisen salliminen ravikilpailuihin pelasti koko lajin. Vuonna 2020 suomenhevosta syntyi Hippoksen vuosikertomuksen tilastojen mukaan 1 127 ja lämminverisiä 950 (Hippos ry 2020). Lämminverisille on enemmän kilpailuja, mahdollisuus suurempiin voittosummiin, mutta toisaalta kilpailu on myös kovempi, mikäli lähdetään ulkomaille kilpailemaan muiden maiden parhaita vastaan. Alkujaan Kuninkuusravit olivat vahvasti jalostustoiminnan asialla, se side ei ole enää niin selvästi näkyvillä, mutta edelleen olemassa. Suuri suomenhevostieteilijä Kaarlo Partanen puolusti Kuninkuusravien osallistumisoikeuden säilyttämistä vain oreilla vuonna 1981: "Pidettäköön edes tämä yksi kilpailu siitoshevosten pitäjille. Arvostettakoon myös niitä hevosmiehiä, jotka pitävät kantakirjahevosta. Suomalaista hevosta on jalostettu jo niin pitkään, ettei vuosikymmenien työtä kannata heittää hukkaan." (Aalto 2006, 5.) Sitaatti on kolmisenkymmentä vuotta vanha, mutta edelleen paikkansapitävä. Vuosittain voi olla vahvempia ja nopeampia ruunia kilparadoilla kuin kuninkuuden voittanut ori, mutta suurin titteli halutaan edelleen luovuttaa hevoselle, josta voidaan odottaa jalostuvan jotain vielä parempaa.

4.2 Kuninkuusravien järjestäjäradan valinta

Kuninkuusravit järjestää yhteistyössä Suomen Hippos ja luvan saanut jäsenseura. Kuninkuusravisääntöjen mukaan hakuprosessi etenee seuraavalla tavalla: Kuninkuusravien järjestämisoikeutta hakeva jäsenyhtiö tekee anomuksen kirjallisena Suomen Hippoksen hallitukselle hallituksen määräämänä ajankohtana. Hakuaika on joka kolmas vuosi ja kerrallaan aukeaa kolmen vuoden järjestämisoikeudet. Hallitus käy läpi hakemukset, tutkii jäsenyhteisöjen valmiudet ja paikkakunnan sopivuuden. Hippoksen yleinen kokous ottaa kantaa hakemuksiin, kannanoton ja hakemusten perusteella hallitus tekee esityksen, josta päättää Hippoksen valtuuskunnan syyskokous. Sääntöihin on myös kirjattu, että kilpailu järjestetään mahdollisuuksien mukaan eri puolilla Suomea. (Kuninkuusravien säännöt)

Kuvio 1 Kuninkuusravien järjestäjäradan valinta

Järjestäjäradan valinta ei siis ole yksinkertainen tai kerralla ratkeava asia, vaan päätöstä kierrätetään läpi kaikissa Hippoksen instansseissa. Myöhemmin tutkielmassa tuon tarkemmin esiin, kuinka osa päättäjistä pitää hyvänä nykyistä järjestelmää, jolla taataan, että jokainen saa varmasti olla osana tärkeäksi koettua päätöstä. Toisaalta moniportainen päätöksenteko lisää mahdollisuuksia politikointiin. Valinta eri mahdollisuuksien väliltä on se, missä politiikka ravipäätöksenteossa asuu.

Verrokkina esittelen toisen suomalaisen urheilun suur tapahtuman, jossa kilpailu järjestetään joka vuosi eri paikassa, eli Jukolan viesti. Suunnistuskilpailulla on oma johtoryhmänsä, johon kisajärjestämisestä kiinnostuneet seurat ottavat yhteyttä. Johtoryhmä perehtyy hakijoiden suunnitelmiin muun muassa maaston, talkooväen määrän ja taloudellisten resurssien kannalta. Varsinainen Jukolan viestin hakemus on niin iso ponnistus, että siihen neuvotaan vain muutamaa parasta hakijaseuraa ryhtymään. Hakemusten perusteella valitaan viestin järjestäjä noin viisi vuotta ennen itse kisaa. (Avikainen, Kostianen, Nuuros & Uljas 2009, 10.) Tero Viljasen Jukolan viesti -aiheisessa pro gradu -tutkielmassa on haastateltu kilpailun taustalla olevaa Kaukametsäläiset ry:n silloista puheenjohtaja Reimo Uljasta. Hän kertoo, ettei Jukolan viestissä ole koskaan politiikka ollut tärkeässä roolissa, eikä sen ole annettu sanella, kenelle kisojen järjestämisoikeus kuuluu. (Viljanen 2010, 95.)

Päätöksenteko urheilussa voi olla yksinkertaistakin, mutta siinä missä suunnistajia on vain yhtä "lajia", Hippos on usean eri hevosalan mielenkiinnon (ravit, ratsastus, kilpailu, jalostus) sulatusuuni. Aikanaan, kun järjestöä perustettiin, mukaan fuusioitui Hevostalouden Keskusliitto ja Suomen Ravirengas jäsenseuroineen, siis jalostus ja kilpailu. Kun jokaiselle annettiin vähän, näyttää nykyään siltä, että tuo vähä on edelleen tärkeä ja siksi päätöksenteko ei ole yhtä jouhevaa kuin suunnistajilla. Toin Jukolan viestin tässä esiin esimerkkinä siitä, että kilpailupäätös voidaan tehdä ilman suurempaa politikointia, urheilun ehdoilla. Seuraavaksi siirryn analysoimaan, miksi politiikka pidetään mukana järjestäjäradan valinnassa ja kuinka se näkyy prosessissa.

5 HIPPOKSEN HALLITUS

Hallitus on Suomen Hippos ry:n toimeenpaneva elin, ja se johtaa yhdistyksen toimintaa. Hallitukseen kuuluu kuusi jäsentä sekä puheenjohtaja. Jäsenten toimikausi on kaksi kalenterivuotta ja vuosittain heistä eroaa kolme vuorottain. Hallituksessa voi tehtävässään toimia korkeintaan kolme kautta yhtäjaksoisesti. Hallituksen kutsuu koolle puheenjohtaja, hänen ollessaan estynyt tai esteellinen koollekutsuja on varapuheenjohtaja. Hallituksen kokous on päätösvaltainen, kun paikalla on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kolme jäsentä. Hallituksen tehtäviä ovat muun muassa Hippoksen edustaminen toimialan kaikissa kansainvälisissä ja kotimaisissa edunvalvontakysymyksissä, olla toimeenpanija valtuuskunnan ja kokouksen päätöksissä, ottaa ja erottaa Hippoksen toimitusjohtaja ja osastopäälliköt sekä valmistella ja päättää kilpailukalenterista ja muista ravitalouteen vaikuttavista keskeisistä kysymyksistä omistamansa peliyhtiön tai valtion omistaman peliyhtiön kanssa yhteisesti määriteltäviä toimintamalleja noudattaen. Hallituksen jäseneksi voi tulla valituksi valtuuskunnan jäsen tai henkilö, jota valtuuskunnan jäsen/jäsenet on nimittänyt ehdolle (15.10. mennessä Hippokselle osoitetulla kirjeellä). (Hippoksen järjestösäännöt.)

Syksyllä 2021 hallituksen jäsenistä puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja olivat myös valtuuskunnan jäseniä. Neljä muuta jäsentä eivät kuuluneet valtuuskuntaan, mutta kolme heistä oli mukana hevosiin tai raveihin liittyvissä yhdistyksissä. Vain yksi oli Hippoksen vuosikertomuksen 2020 mukaan ilman luottamustointia hevosalan yhdistyksessä juuri sinä vuonna, aiempaa kokemusta oli hänelläkin. Toisaalta on hyvä, että (ravi)päättäjinä on ihmisiä, jotka tietävät taustat ja ymmärtävät lajin, mutta lajin sisältä tulevalle on väistämättä sidonnaisuuksia, ja hän on jäävi ainakin osassa päätöksentekoa. Tätä puolta ravimaailmassa osataan ainakin kirjoitusten tasolla pelätä, esimerkiksi Kari Linna ottaa juuri tähän kantaa Hevosurheilun Haastaja-palstalla (11.10.2019). Linnan mukaan Hippoksen hallituksen kuuluu ajaa koko raviurheilun asiaa, eikä sinne tarvita jäseniä, jotka ovat ajamassa vain taustayhteisönsä etua. On totta, että liikaa taustoihinsa nojaavalla, vaikkakin asiaan vihkiytyneellä, saattaa olla

vaikeuksia ottaa huomioon lajin etu. Mielestäni lajin etu on jotain sellaista, joka auttaa kehittymään, on järkevintä pitkällä tähtäimellä ja tuottaa eniten hyötyä lajille kokonaisuudessa. Hallituksen rooli Kuninkuusravien järjestäjäradan valintapäätöksessä on yleensä pieni, se vain tarkistaa alussa hakemusten oikeellisuus sekä lopussa hyväksyy tai hylkää valtuuskunnan tekemän päätöksen.

Esimerkiksi vuonna 2018 hallitus kokoontui 15 kertaa. Kokouksia kuvaillaan pitkiksi, joka kerta menee vähintään neljä tuntia, joskus yli kuusikin tuntia.

”Ihmiset tulee eri puolilta ravikenttää, niin tarkoittaa sitä, että ihmisillä on aika paljon erilaisia näkemyksiä, ja ne pitäisi saada yhtenäiseen muotoon sen kokouksen aikana.” (Markku J. Jääskeläinen 16.11.2018.)

Tässä kuvataan hallituksen toimintaa ylipäätään. Sillä on vastuuta ja päätösvaltaa ravimailman päätöksenteossa. Erilaisten näkemysten saaminen yhtenäiseen muotoon on poliittisen kompromissin hakemista. Näkemyserojen korostaminen on nykypäivän ilmiö, tuodaan esiin ääripäät, jotta saadaan omaa agenda paremmin puolustettua. Samalla unohdetaan, että kaikkea ei voi jakaa tasaisesti mitattavalle janelle. Paljon on asioita, joissa ei ole kuin yksi ääripää. Poliitikassa hedelmällisintä olisi löytää yhteiset tekijät kuin erilaisuuden korostaminen. Millaisia eri ääniä siis löytyy hallituksesta?

Vuonna 2018 hallituksessa oli vaihtuvuutta muun muassa sääntöjen vastaisten hevosten tunnustuspauksen takia. Ilmaisua ”eri puolelta ravikenttää” avautuu paremmin, kun katsotaan Hippoksen vuosikertomuksessa (2018) mainitut hallitusten jäsenten (nämä 22.11.2018 alkaen) taustat. Markku J. Jääskeläinen: Suomen Hevosomistajien Keskusliiton puheenjohtaja. Juha Lyyski: Etelä-Pohjanmaan Hevosjalostusliiton hallituksen puheenjohtaja, Seinäjoen Ravikeskuksen hallituksen puheenjohtaja, Varsakunkku ry:n hallituksen jäsen, Suomen Hippos ry:n lisenssivaliokunnan jäsen ja Laihian Hevosharrastajat ry:n johtokunnan puheenjohtaja. Hannu Nivola: Turun Hippos ry:n ja Varsinais-Suomen Hevosjalostusliiton puheenjohtaja. Tuomo Ojanperä: Suomen Ravivalmentajat ry:n hallituksen puheenjohtaja ja Porin Ravit Oy:n osakkeenomistaja. Matti Rajaharju: Lapin hevosjalostusliiton puheenjohtaja ja Rovaniemen hevosystävien hallituksen jäsen. Hallituksen jäsenillä on sidonnaisuuksia muun muassa jalostukseen, omistajuuteen, valmentajiin, muutamaan eri ravirataan, kilpailuun ja alueittain Turusta Rovaniemelle ja Porista Seinäjoelle. Väistämättä sidonnaisuudet menevät limittäin ja lomittain eivätkä mahdu samaan lokeriin.

Kun ihminen ryhtyy toimeen johonkin asiaan vaikuttamisessa tai asiantilan muuttamisessa, alkaa hän samalla tehdä politiikkaa. Yhdistystoiminnassakin on asioita, joissa voidaan valita useamman vaihtoehdon välistä. Kontingentit tilanteet tekevät ihmisistä poliitikkoja, koska vaihtoehtojen välillä ei tehdä ratkaisua sattumanva-

raisesti, vaan päätöksistä keskustellaan, vaihtoehtoja puntaroidaan ja vasta sen jälkeen tehdään päätös. Se voi perustua jo alkuperäiseen mielipiteeseen tai muuttua parempien perusteiden myötä.

Kuninkuusravien järjestäjäksi haluavan raviradan hakemuksen ensimmäisen tarkastuksen tekee Jääskeläisen mukaan Hippoksen toimisto, joka katsoo, että kaikki paperit ovat kunnossa. Tämän jälkeen hallitus tarkistaa hakemuksen.

”Tietyllä tavalla katsotaan, että miltä osin ne hakemukset täyttää niitä ehtoja, mitä on asetettu. Eli katsotaan esimerkiksi, että onko raviradalla kantokykyä semmoisen ison tapahtuman järjestämiseen... Sitten on ihan tällaisia mahdollisia juttuja, että kenelle me ylipäänsä voidaan (Kuninkuusravit) antaa ja minkälaisessa tilanteessa.” (Markku J. Jääskeläinen 16.11.2018.)

Koska julkisesti ei ole tarkkaan määritelty kriteerejä, joilla Kuninkuusravien järjestäjärata valitaan, herää kysymys, onko nämä ehdot niin kutsuttua hiljaista tietoa, jonka alalla ”kaikki tietävät” vai vaihtelevatko kriteerit hakijoiden mukaan. Olisi läpinäkyvyyden kannalta parempi, että Hippos julkaisisi listan kriteereistä, joita yhdistys odottaa järjestäjäradalta. On mielestäni merkittävää, että alueellisesti näin taloudellisesti ja imagollisesti merkittävän tapahtuman edellytykset eivät ole julkista tietoa.

Monivaiheinen valintajärjestelmä ei kerää kannatusta.

”Tietysti jos joskus päästäisiin siihen, että olisi vähemmän niitä valitsijaportaita, niin totta kai se olis hakijoillekin yksinkertaisempi, mutta sillä on omat historialliset syynsä, näin on mulle kerrottu.” (Markku J. Jääskeläinen 16.11.2018.)

Nykyisessä järjestelmässä hakijarata tekee hakemuksen ja käy esittelemässä suunnitelmansa Kuninkuusravien suhteen varsinaisessa kokouksessa, joka ei näin aukikirjoitettuna kuulosta kovin monimutkaiselta hakijoille. Mielenkiintoista on historiallisten syiden esiin nosto. Hippos syntyi fuusion perusteella, kun useampi yhdistys (Hevostalouden Keskusliitto ja Suomen Ravirengas jäsenseuroineen) sulautettiin yhteen. Tuolloin jaettiin kortit, joilla edelleen pelataan. Ravidemokratian vallitessa kortteja tuskin ollaan jakamassa uudelleen, joten päätöksenteko jatkuu kankeana, koska määräänemmistö haluaa pitää saavutetuista eduista kiinni. Muutosten tekeminen monitahoisessa organisaatiossa on jo todetun vaikeaa.

”Mutta siinä on se pulma, että kun siihen tarvitaan määräänemmistön noihin sääntöjen muuttamiseen, niin aina tahtoo löytyä sellainen vähemmistö. Ihan hyvä näin, mennään entisellään.” (Markku J. Jääskeläinen 16.11.2018.)

Suomen Hippos ry:n säännöissä on määritelty, että sääntöjä voidaan muuttaa, mikäli päätöstä kannattaa vähintään $\frac{2}{3}$ Hippoksen kokouksessa annetuista äänistä.

Määräenemmistövaatimuksessakin heijastunee Hippoksen syntytarina usean yhdistyksen yhteenliittymästä, ravimailman ikiaikaisesta maaseutu vs. kaupunki -asetelmasta sekä siitä, että Hippoksen jäsenyhdistykset edustavat niin eri laitoja hevostaloudessa, että on haluttu turvata konsensus päätöksenteossa. Lisäksi jos äänestyksessä riittäisi tasatilanne, jäisi tässä puheenjohtajan vastuulle paljon. Hippoksen tilanne ei kuulosta lausahdukselta "if it ain't broke, don't fix it", ennemminkin "vikoja löytyy, mutta kun ei ennenkään ole korjattu, jatketaan näin".

Toisin kuin valtuuskunnan ja varsinaisten jäsenten keskuudessa, hallituksen jäsen kokee olevansa vallankäyttäjä ravimailmassa. Vallan ja vastuun kohtaaminen haastateltavan mukaan toteutuu monessa kohtaa, tosin viiveellä.

"Jos ollaan tyytymättömiä toimivaan johtoon, niin silloin erotetaan, ja se on ihan normaali missä tahansa yritysmaailmassa taikka yksityisessä ja näin sen pitää ollakin. Mutta sitten hallituksen osalta se, että toimikausi on kullakin hallituksen jäsenellä kaksi vuotta ja sitten jos valtuuskunnan jäsenet ovat tyytymättömiä, niin pääsevät sitten siinä vaiheessa eroon." (Markku J. Jääskeläinen 16.11.2018.)

Yleisesti vallan ja vastuun nähdään kulkevan käsi kädessä, ei toista ilman toista. Kovin yleisenä käytäntönä valtaapitäville on virheen tehtyä vastuunkanto eroamisen muodossa. Virhettä ei ole mahdollisuutta korjata, vaan se jää seuraajan tehtäväksi. Välillä käytäntö tuntuu armottomalta, mutta toisaalta huipulle päässyt on useimmiten kulkenut monen portaan kautta, hänellä on koulutusta ja oppia, eikä siksi virheitä saisi tulla. Michel Foucault'n (1980, 200) mukaan valvojatkin ovat jatkuvan valvonnan alaisina. Valta mahdollistaa väärinkäytökset toista ihmistä, järjestelmää tai omaisuutta vastaan, vaikka Hippoksen eri päätäntäelimissä toimivat henkilöt eivät kokisi-kaan, että heillä on valtaa. Tosiasiallisesti heillä on sitä, kun vallan määrää verrataan järjestelmän ulkopuolisiin.

Lehmänkauppa on Kielitoimiston sanakirjan mukaan vastapalveluksiin perustuva poliittinen vaihtokauppa. Tekemäni taustatutkimuksen mukaan lehmänkaupat kuuluvat ravimailmaan. Haastateltavakin tiesi lehmänkauppojen olemassaolon:

"Tämä on se asia, jonka perään pitää katsoa. Ja onneksi nyt ministeriökin on kiinnittänyt siihen huomiota, entistä enemmän pitää tarkkaan huoli, että jääviyssäännöksiä noudatetaan... Musta se on terveeseen suuntaan, pitää noudattaa niitä samoja pelisääntöjä mitä yhteiskunnassa yleensäkin, että kunnallishallinnossa tai valtionhallinnossa jääviyssäännöthän on tullut entistä tiukemmiksi ja hyvä niin, ja musta meidän pitää noudattaa sitä samaa päätöstä. Jopa niin pitkälle, ettei pitäisi syntyä myöskään sitä mielikuvaa ihmisille, että on mahdollista sulle-mulle -sopimiseen, että jos ihmisillä on kentällä sellainen mielikuva, että se on mahdollista, niin silloin peli on ikään kuin menetetty, että luottamus järjestelmää kohtaa rapautuu." (Markku J. Jääskeläinen 16.11.2018.)

Maininta terveeseen suuntaan menemisestä tarkoittaa, että aiemmin on toiminta ollut epätervettä. Mainitun kentän epäluuloinen suhtautuminen ravimaailman päätöksentekoon on siis perusteltua. Toki kentän mielipiteen tulisi muuttua, mikäli päätöksenteon käytännöt muuttuvat. Hippoksen rahoitus tulee valtion omistamalta Veikkaukselta, joten Hippoksen toiminta on alisteista maa- ja metsätalousministeriölle. Oliko ravimaailma halukas luopumaan lehmänkaupoista vai joutui siihen taipumaan ministeriön tarkkailun alaisena? Valtuuskunta-luvussa tuon esimerkkejä, joiden perusteella toimintakulttuurin muutos on pahasti kesken.

5.1 Härmä ei kelpaa

Lillbacka Powerco Oy:n toimitusjohtaja Pekka Lillbacka rakennutti Alahärmään Powerpark-elämyspuiston yhteyteen raviradan, joka valmistui kesäksi 2016. Härmän rata on ensimmäinen uusi ravirata Suomessa sitten 1980-luvulla valmistuneen Lahden Jokimaan radan. (Ilta-Sanomat 2.6.2016.)

Hevosurheilun pääkirjoituksessa Jussi Lähde kuvaili Härmän uutta rataa ”ravitiehen taivaaksi”. Taivashan on puheissa paikka, jossa on kaikki hyvä, mitä voi kuvitella. Lähteen mukaan ensimmäisissä Härmän Nordic King -ravikilpailuissa toistettiin monesti sanapari ”Kuninkuusravit ja Härmä”. Tosin Lähde myönsi, että Kuninkuusravien järjestäminen yksityisellä radalla ei olisi aivan yksinkertaista. (Hevosurheilu 29.6.2016.) Kuninkuusraveja hakevan tahon tulee olla Kuninkuusravisääntöjen mukaan Hippoksen jäsenyhteisö. Yksityisellä radalla ei luonnollisestakaan ole takanaan suoraan mitään yhteisöä, joka voisi toimia hakijana.

Samana syksynä Hippoksen hallitus alkoi käsitellä Kuninkuusravihakemuksia. Viiden hakijan joukossa oli myös Powerparkin radan puolesta hakemuksen tehnyt Härmän ravirata. 21.9.2016 pitämässään kokouksessa Hippoksen hallitus hylkäsi Härmän hakemuksen. Sen mukaan Härmän Powerparkin hakemus ei täyttänyt asetettuja kriteerejä. Esimerkiksi kriteeristä nostettiin vapaaehtoisväen löytyminen Kuninkuusravien järjestäjäksi, koska Seinäjoen kaupunki ei ollut mukana hakemuksessa.

”Hallituksen tehtävänä ei ole ottaa kantaa hakemuksiin vaan ainoastaan tarkastaa täyttävätkö hakemukset Kuninkuusravien järjestelyjä koskevat kriteerit... Ylin ja lopullinen päätösvalta asiassa on yleisellä kokouksella. Hippoksen hallitus on asiassa enemmänkin postikonttorin roolissa.” (Mika Lintilä, Suomen Hippoksen hallituksen puheenjohtaja, Hevosurheilu 23.9.2016.)

Lintilä pesi hallituksen kädet päätöksestä rinnastamalla hallituksen ja postikonttorin, hänen mukaansa Hippoksen hallitus oli tässä kohtaa ainoastaan viestinviejä,

jota ei tule ampua. Kun näitä järjestelykriteerejä ei ole tuotu julkisesti esiin, jättää se tilalle spekulointia, kohdeltiinko Härmää epäoikeudenmukaisesti.

Päätöksen jälkeen Hevosurheilun pääkirjoituksessa Lähde nosti esiin maakuntaratojen välisen ravipolitiikan, hänen mukaansa maakuntaradoilla taustavoimien on vahva edustus Hippoksen hallituksessa. Lisäksi Lähde ihmetteli, miksi Hippoksen hallitus ei päätenyt esittämään täydentäviä kysymyksiä Härmän raviradalle, miten se aikoo järjestää Kuninkuusravit. (Hevosurheilu 28.9.2016.) Nämä käytännöt ovat osin muuttuneet aivan viime vuosina, siis siitä lähtien, kun maa- ja metsätalousministeriöstä tuli ravirahojen kirstunvartija. Vuonna 2020, kun Härmä ja Kaustinen hakivat yhdessä Kuninkuusraveja, MMM halusi tarkentaa hakijalle valtioneuvoston liittyvän kilpailutuksen ehtoja (MT Hevoset 17.6.2020).

Suomessa on Hippoksen luokituksen mukaan yksi päärata (Vermo Helsingissä), yksi suuri maakunnallinen keskusrata (Teivo Tampereella), 15 maakunnallista keskusravirataa (Forssa, Joensuu, Jyväskylä, Kaustinen, Kouvola, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Mikkeli, Oulu, Pori, Rovaniemi, Seinäjoki, Turku ja Ylivieska), kolme maakuntarataa (Kajaani, Tornio ja Vaasa) sekä kesäratoja 23 (nimensä mukaisesti niillä kilpaillaan pääosassa kesäisin, ja fasilitetit ovat yleensä edellä mainittuja ratoja vähäisempiä). Kun ravirataluokitus viimeksi päivitettiin, ei Härmän ravirataa ollut vielä nykyisellään olemassa. Hippoksen verkkosivujen mukaan vuonna 2022 Härmä on kesäravirata. (Suomen Hippos 2022)

Hevosurheilun (19.10.2016) Lukijalta-palstalla Keski-Pohjanmaan hevosjalostusliiton puheenjohtaja Raimo Saarela otti osaa debattiin kysyen Hippoksen hallitukselta, oliko sillä oikeus puuttua Kuninkuusravien valintaprosessiin näin ratkaisevasti eli hylkäämällä Härmän raviradan hakemuksen. Saarela kysyi samaa kuin Lähde aiemmin: eikö Härmälle olisi pitänyt tarjota mahdollisuus täydentää tai tarkentaa hakemustaan. Saarela kysyi myös, mistä löytyvät hakukriteerit ja kelpoisuusvaatimukset Kuninkuusravien hakijoille. Samassa lehdessä oli Hippoksen hallituksen vastine Saarelan kirjoitukselle.

”Hallituksen osalta kysymys on harkintavallan käytöstä, ja hallituksen päätös edellytysten ja ehdokkaiksi valittujen järjestäjien osalta sitoo varsinaista kokousta. Hallituksen tulee harkita, täyttääkö Kuninkuusravien hakija ne edellytykset, joita hallitus järjestäjältä edellyttää, ja tehdä päätös sen mukaisesti.” (Hippoksen hallitus Hevosurheilussa 19.10.2016.)

Hallitus ei vastineessaan vastaa siihen, mistä Kuninkuusravien hakukriteerit tai kelpoisuusvaatimukset löytyisivät, eikä niitä löydy esimerkiksi Hippoksen verkkosivuilta. Ottaen huomioon Kuninkuusravien tuoman hyödyn järjestävälle paikkakunnalle, avoimuus päätöksenteossa olisi ensiarvoisen tärkeää. Kuninkuusravien säännöissä sanotaan suoraan: ”Suomen Hippoksen hallitus tutkii järjestämisoikeutta ano-

neiden jäsenyhteisöjen valmiudet ja paikkakunnan sopivuuden.” Hallitus siis on toiminut sääntöjen mukaisesti, mutta väistämättä tulee vaikutelma, että hallitus ei ole pelkkä postikonttori, kuten silloinen puheenjohtaja Lintilä ylempänä totesi. Harkintavalta on vallankäyttöä. Hallituksella oli vaihtoehtoina hylätä tai hyväksyä hakemukset. Ilman selviä kriteerejä, joilla vertailla päätöstä, ei voi sanoa oliko ratkaisu ainoa mahdollinen vai oliko se politikoinnin seuraus.

Jo vuonna 2010 pitkän linjan ravimies Heikki Parviainen oli haastattelussa huolissaan Kuninkuusravien jakomenettelyssä tapahtuvasta politikoinnista.

”Nyt Kuninkuusravit ovat kaupantekoväline, esimerkiksi hallituspaikoista... Äänestä meidän miestä hallitukseen, niin minä äänestän Kuninkuusraveja teille. Se on toiminut näin vuosikausia ja sille on tehtävä loppu.” (Heikki Parviainen Hevosurheilu 26.11.2010.)

Parviainen vetosi ravi-ihmisiin reilumman päätöksenteon puolesta. Hän uskoo omien kokemuksiansa perusteella kaupantekovälineen olemassaoloon. (Hevosurheilu 26.11.2010.) Kokeneen hevosihmisen omalla nimellä annettuun haastatteluun on helppo uskoa. Mutta onhan ”maan tavan” lopettaminen vaikeaa vetoamuksista huolimatta, sillä siitä voi päättää vain Hippoksen päätöksentekijät, jotka hyötyvät, kun tällainen kaupantekoväline on olemassa.

Samana vuonna myös loviisalainen Juha Wikman esitti Hevosurheilun Luki-jalta-palstalla, kuinka Hippoksen hallituksen tuli ryhtyä toimeen Kuninkuusravien puolesta:

”Suomen Hippoksen hallituksen tulee määrittää Kuninkuusraveille koko maan raviurheilua kehittävät tavoitteet, valintojen perusteena ei voi enää olla ikiaikaisen kiertojärjestyksen noudattaminen, ei valtuuskunnan lehmänkaupat eikä palkitseminen onnistuneesta EU-rahamanomisesta.” (Juha Wikman Hevosurheilu 3.12.2010.)

Juha Wikmania kuvataan hänen 60-vuotishaastattelussaan Hevosurheilussa (11.11.2015) kantaa ottavaksi valtuuskunnan jäseneksi. Hän on vuosien aikana kirjoittanut useita kertoja Hevosurheiluun mielipidekirjoituksia. Wikman on siis aktiivinen toimija ravimaailman päätöksenteossa, ja yrittää kirjoituksillaan vaikuttaa muihin ravipäätäjiin. Hän argumentoi sekä mitä Kuninkuusravipäätöksen pitäisi olla ja mitä se ei saisi olla. Wikmanin kuvaama ikiaikainen kiertojärjestys näyttäisi perustuvan totuuteen, mikäli katsotaan listaa Kuninkuusravien järjestäjistä. 21 Kuninkuusravit joskus järjestäneistä raviradoista (jätin Viipurin pois laskennasta) puolet on ollut asialla vähintään neljä kertaa ja puolet 1–4 kertaa. Eikä vielä 2020-luvulla tilannetta ole alettu tasata vähemmän järjestäneiden eduksi. Seuraavat Kuninkuusravit kun järjestävät (suluissa montako kertaa tähän asti ovat järjestäneet) Forssa (3), Kouvola (5), Jyväskylä (4) ja Oulu (5) (YLE 25.6.2020). Valtuuskunnassa tapahtuvista lehmänkaupoista

Wikman viitanee samaan kuin Parviainen, ääni Kuninkuusravipäätöksessä vaihdetaan ääneen jossain muussa äänestyksessä, esimerkiksi päätöksessä hallituksen jäsenistä. Hallituspaikka on merkittävin ravimaailman päätöksenteossa. Hallitus on toimeenpaneva elin, mutta hallituksen päätösvaltaan kuuluu esimerkiksi kilpailukalenterin valmistelu ja päättäminen sekä Hippoksen toimitusjohtajan ja osastopäälliköiden valinta. Raviradalle myönnettävät ravipäivät eivät ole kiveen hakattuja, vaan vaihtelevat hallituksen päätösten mukaan. Järjestettävät ravit ovat tärkein tulonlähde ratayhtiöille ja erityisesti lauantain pääravit ovat haluttu järjestelykohde. Tämänkin vuoksi omaksi koettu edustaja hallituksessa saattaa olla hyödyllinen. Tällaista taustaa vasten ymmärtää, miksi hallituspaikka koetaan hyväksi kaupantekovälineeksi.

Koko prosessia katsottaessa hallitus ei ole varsinainen päättäjä Kuninkuusravien järjestäjäradan valinnassa, mutta se tekee päätöksiä: hyväksyy tai hylkää hakemukset määriteltyjen mutta ei-julkisten kriteerien avulla sekä tekee esityksen valtuuskunnalle varsinaisen kokouksen esityksen perusteella. Hallitus ei ole pelkkä postikonttori, kuten puheenjohtaja Lintilä on kuvaillut, mutta ei myöskään asiasta ainut päätösvaltainen. Eräänlaisena portinvartijana Hippoksen hallitus kuitenkin politikoi Kuninkuusravipäätöstä. Hallitus vetoaa kriteereihin, joiden pohjalta se argumentoi hakemuksen hyväksymisen tai hylkäämisen. Jälkipuheista voi päätellä, että kriteerit eivät ole selkeät. Tilanteet ovat kontingenteja, ja hallitus tekee oman valintansa kahdesta vaihtoehdosta.

6 HIPPOKSEN VARSINAINEN KOKOUS

Suomen Hippoksella on yhteensä 130 jäsenyhteisöä, jotka ovat 19 maakuntarataa, 23 kesärataa, 15 hevosjalostusliittoa sekä 73 muuta jäsenyhteisöä, joita ovat esimerkiksi hevosystäväinseurat, erilaisia kasvatusyhdistyksiä sekä muita hevosiin liittyviä yhdistyksiä. Jäsenyhteisöt kokoontuvat joka kolmas vuosi varsinaiseen kokoukseen käsittelemään Hippoksen asioita. Kokouksissa jäsenyhteisön äänioikeutta käyttää sen sääntöjen mukaisesti valittu edustaja. Kokousvaltakirjan yhteydessä esitetään ote kokousedustajan valinnan tehneen kokouksen pöytäkirjasta sekä kyseisen yhteisön sääntöjen määräykset, jotka koskevat kokousedustajan valintaa. Kunniapuheenjohtajilla tai -jäsenillä ei ole kokouksissa äänioikeutta, mutta heillä on läsnäolo- ja puheoikeus.

Hippoksen varsinaisessa kokouksessa käsitellään yhdistyksen talouden ja toiminnan linjauksia, valitaan kaksi tilintarkastajaa, jotka tarkastavat seuraavan kolmen vuoden aikana tilivuoden tilejä sekä hallintoa, valitaan valtuuskunnan jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet, päätetään heille kulukorvaukset ja palkkiot, lisäksi vahvistetaan jäsenmaksujen määrä. (Hippoksen järjestösäännöt.)

Yleisen kokouksen edustajat kokevat paikan keskusteluareenaksi.

” Siitähän on keskustelua muun muassa sääntöuudistuksissa, että onko yleistä kokousta enää, mutta se on haluttu säilyttää... yleinen kokous liittyy tähän Hippoksen rakenteeseen. Hipposhan on eri yhdistysten yhdistys. Että sillä tavalla yleisellä kokouksella on merkitystä ja se suoraan liittyy myös yhdistyslakiin.” (Kari Eriksson 28.9.2018.)

Riippuu varmasti vastaajasta, koetaanko Hippoksen rakenne menneisyyden painoksi vai lajin rikkaudeksi. Mutta jos Hipposta ryhdyttäisiin nyt perustamaan uutena yhdistyksenä, saisiko se saman rakenteen kuin menneisyydessä tapahtuneen fuusion myötä tuli? Epäilen, että tällaista hallintohimmeliä ei ravimaailman päättäjäksi haluta.

Varsinaisen kokouksen tehtävänä on Kuninkuusravien järjestäjän osalta ottaa kantaa hakemuksiin. Ennen äänestystä hakijaratojen edustajat saavat esitellä rataa ja hakemusta.

”Mutta siinä on aivan hirveästi eroja. Toiset on todella paljon panostanut siihen esittelyyn, ja ne tuntuu totuudenperäisille ja sellaisille, että he on ajatellut panostaa siihen tapahtumaan. Totta kai valitut aina panostaa, mutta ovat etukäteen selvittäneet niitä asioita, kuitenkin se majoituksen onnistuminen, niitten hevosten tilat, pääosan esittäjien panostaminen ja myöskin se palkintotaso, mikä luvataan maksaa, niin sillä on aika suuri merkitys siihen, ainakin itse annan vähän ääneni. Toki ajattelin aina niin, että niitä olisi eri puolilla Suomea ja myös hieman pienemmät radat saisivat niitä joskus järjestettäväkseen. Koska siinä on sitten taas se puoli, että se infran kehittäminen hyödyntää sen alueen hevosurheilijoita siitä eteenpäin.” (Katja Kannisto 24.9.2018.)

Olen aiemmin jo esitellyt kuinka paljon Kuninkuusravien järjestäminen tuo rahallista hyötyä sekä raviradalle että kaupungille. Siihen peilaten on mielenkiintoinen havainto, että osa hakijoista ei panosta esittelyyn. Toki niin voi tehdä, jos on vain kolme hakijaa, eli väistämättä jotkut Kuninkuusravit saavat. Vaikka selvän vuorotellujärjestyksen puolesta on ollut myönteisiä kommentteja, saattaa oikea kilpailu järjestelyoikeudesta olla hyväksi myös itse tapahtumalle. Jos Kuninkuusravit eivät ole radalle itsestänselvyyttä, joutuu hakija kehittämään tapahtumaansa todella, keksimään uutta ja olemaan kaikkiaan tarkempi. Kanniston kommentti kertoo myös Kuninkuusravien merkityksestä raviradoille. Onnistuneita Kuninkuusraveja voidaan verrata lottovoittoon, joten on ymmärrettävää, että radat haluavat niitä järjestää. Toisaalta tapahtuman paisuminen niin yleisömäärien kuin palkintorahojen suhteen on järjestäjäradalle riski, joka realisoituessaan ajaa raviradan pitkäaikaisiin vaikeuksiin. Kuninkuusravivalintojen tekijöillä onkin punnittavana Kuninkuusravi-brändin hyvinvointi onnistuneiden tapahtumien muodossa ja toisaalta hevosurheilun mahdollistaminen kautta Suomen ja myös hieman pienempien maakuntaratojen elinvoimaisena säilyttäminen.

”Jonkun verranhan hevosjärjestöt tuntevat toisiaan, että saattavat olla, että on etukäteen vähän soittelua, että pitäisikö tämä ja tämä asia tuoda yleisen kokouksen tietoon. Että kyllä siellä on (paljon keskustelua), ja nythän siellä on tämä korkein päättävä elin yleensä paikalla, niin siinä tulee se toinenkin puoli, että halutaan ehkä tuoda sitä suoraa viestiä tuolta maakunnista, että jos on jotain tiettyjä asioita, joita halutaan, jotka erityisesti huolettaa.” (Katja Kannisto 24.9.2018.)

Kannisto puolustaa varsinaisen kokouksen olemassaoloa sillä, että hallitus saa siellä ruohonjuuritason suorat terveiset. Onko varsinainen kokous kuitenkin muuta kuin keskustelufoorumi?

”Hevospäättämiseen liittyy sellainen asia että, jota mä en välttämättä pidä hirveän hyvänä asiana, että monet asiat on keskusteltu liian pitkälle ennen kokousta. Se ihannetilannehan olis se, että kokouksissa esitettäisiin paljon tietoa ja materiaalia eri asioista ja sen jälkeen keskusteltaisiin asioista, kukin käyttäisi oman puheenvuoronsa ja sitten muodostettaisiin oma mielipide. Mutta jos se tilanne on se, että varsinainen päätös on tehty ennen kokousta ja ihan sama mitä keskustellaan, niin se on vähän tyhjän aikaista hommaa. Ikävä kyllä se on aika monesti hevosasioissa tullut esille, myös valtuuskunnassa, että jokin asia on päätetty hyvin pitkälti etukäteen. Varsinkin kun kyse on jostain henkilövalinnasta.” (Kari Eriksson 28.9.2018.)

Vastauksen mukaan kokous ei ole edes keskustelufoorumi. Erikssonin mukaan politiikka päätösten takanakin säilyy kulisseissa, koska siellä hänen mukaansa mielipiteet muodostetaan. Olen itse mukana useamman yhdistyksen hallituksessa ja tunnistan osaltaan Erikssonin huolen. Koska yhdistystoimintaan on nykyään vaikea saada täysi edustajisto asiasta aidosti innostuneita ihmisiä. Liian usein mukaan joudutaan lähes kerjäämään ihmisiä, jotka suostuisivat edes olemaan niminä listoilla. Tämä puolestaan tarjoaa niille vihkiytyneille mahdollisuuden päättää yhdistyksessä sekä suunta että vauhti. Viime vuosina on alettu huhuilla ravipäättäjien joukkoon naisia. Ensin täytyisi saada naiset lähtemään mukaan yhdistystoimintaan, eikä se ole helppoa, kun yhdistyksissä usein on ”aina on tehty näin” -ilmapiiri ja vuosikausia samat ihmiset ja puheenjohtajat.

Vuonna 2016 Hippoksen sääntöjä muutettiin niin, että varsinainen kokous järjestetään vain joka kolmas vuosi (Hevosurheilu 21.10.2016).

”Se on jollain tavalla niiku surkea asia, että se ainut asia, mikä suoraan voitiin jäsenyhdistyksinä päättää äänestyksen kautta, on viety pois... Oon mä pikkuisen siitä pahoillaan, että loppujen lopuksi, miksi sinne yleiseen kokoukseen raahaudutaan, jos ei ole sitä suoraa vaikuttamisen mahdollisuutta, muuten kuin puheenvuorojen kautta. En mä näe sitä hyvänä asiana. Tokihan se uudistus on vasta nyt tullut ja tulee nyt jatkossa enemmän esiin, että mehän ei vielä tiedetä miten se tulee toimimaan... mutta mä pidin sitä vanhaa tapaa hyvänä, koska silloin voidaan koota niitä alueellisia voimia ja saada sitä, että ne [Kuninkuusravit] varmasti kiertää ympäri Suomea.” (Katja Kannisto 24.9.2018.)

Äänestysoikeus Kuninkuusraveista näyttäytyy kommentissa palkintona. Kun porkkana, jonka avulla saadaan tietoa yhdistysten mielipiteistä ja ruohonjuuritasolla tapahtuvasta toiminnasta. Kannisto myös epäilee, että päätöksentekojoukkoa pienentämällä Kuninkuusraveja ei järjestettäisi enää tasaisesti kaikkialla Suomessa. Epäilylle voi olla kaksi syytä. Joko nähdään, että vähemmän päättäjiä jatkaa kuitenkin oman alueen edun ajamista, joten ne raviradat, joilla ei ole alueellista edustajaa jäävät mopen osille. Mahdollista olisi myös se, että viemällä päätös ruohonjuurta korkeammalle, päättäjät näkevät pidemmälle ja ajattelevat lajin kokonaisuutta, joka tarkoittaisi osan mielestä Kuninkuusravien keskittämistä isoille radoille.

Varsinaisen kokouksen edustajille taktikointi kokouksissa ei ole ennenkuulumaton asia.

”Ja just se mitä sanoin tiedän kyllä, että sitä etukäteislobbaustakin jonkun veran tehdään, ja varsinkin niitten osalta, kenellä on, esimerkiksi Pohjois-Suomesta tulee etelään ja sillä on hirvittävä nippu valtakirjoja, niin kyllähän se on etukäteen vähän kysely, että mitä muut äänestää, että koetetaan pysyä samalla linjalla, että saadaan se vaikuttamisen mahdollisuus niin sanotusti maaliin. Mutta en mä muuten tiedä, koska eihän siellä mistään henkilövalinnoista pääse yleinen kokous päättämään, niin sinällään mitään puhdasta taktikointia tai omaa hyvä veli -systeemi ei siellä pääse käytännössä läpi.” (Katja Kannisto 24.9.2018.)

Haastateltava tuo esiin varsinaisen kokouksen vähäisen päätäntävällän Hippoksessa, jolloin väistämättä politikoinnin, politisoinnista puhumattakaan, rooli on vähäinen. Poliitiikka käy tarpeettomaksi, jos ei ole valtaa. Lisäksi politiikka tarvitsee eläkkeeseen erilaisia vaihtoehtoja, mikäli niitä ei ole, ei ole politiikkaakaan.

Kokouksissa tai ravimaailmassa yleensä tapahtuvia lehmänkauppoja ei kiistetä, vaan tuodaan esiin, että tapahtuu niitä muuallakin.

”No en mä tiedä, se lehmänkauppa on vähän ruma sana, mutta varmaan liittyy siihen, että tehdään jotain sopimuksia jostain asiasta, tuesta ja vastatuesta niin niitä voidaan sellaiseksikin kutsua, mutta niitä on kyllä ihan joka paikassa. Kaikissa poliittisissa ryhmissä, mennään kunnan tasolle tai eduskunnan tasolle tai mihin tahansa, niin aina siellä tehdään sopimuksia siitä millä tavalla asioita päätetään.” (Kari Eriksson 28.9.2018.)

Muutkin haastateltavat ovat mitätöineet ravimaailman lehmänkauppoja sillä puolustuksella, että sitä tapahtuu muuallakin ja vielä isommin. Vääräys ei kuitenkaan poistu sillä, että on olemassa vielä isompaa vääräyttä. Ilmauksen kuvailu rumaksi korostaa haastateltavan mielipidettä termin vastenmielisyydestä. Lehmänkaupat ovat jotain hävettävää, ei tavoiteltava asia, mutta jollain tavalla maan tapa. Toisaalta ovatko lehmänkaupat peräti politiikan ydintä, jotain sellaista, mitä ei politiikasta koskaan voida poistaa? Siellä missä on valtaa ja vaihtoehtoja, on politiikkaa. Missä on valtaa ja vaihtoehtoja, on tarve sille jollekin, jolla kääntää muut omalle puolelleen.

Haastateltavat ovat huolissaan Hippoksen päätöksistä tapahtuvasta vallan ja vastuun kohtaamisesta, tai kohtaamattomuudesta.

”Ei, sillä tavalla millä pitäisi. Se juuri liittyy siihen mitä mä sanoin, joka liittyy tähän valuvikaan. Jos puhutaan vaikka eduskunnasta, niin päättäjät valitaan siltä alueelta niin niillä on se oma taustaryhmä, joka heitä on äänestänyt ja joille he ovat vastuussa niistä toimista. Mutta Hippoksella taas hallitukseen voidaan valita ihan kuka tahansa henkilö, jolla jonka viiteryhmä voi olla ihan toinen, sillä ei ole sellaista alueellista vastuuta, joka toteuttaisi sen vallan ja vastuun.” (Kari Eriksson 28.9.2018.)

Erikssonin kuvailema valuvika liittyy Hippoksen syntyhistoriaan, yhdistysten fuusioon. Hän tekee vertauksen eduskuntaan, jossa jäsenet valitaan alueittain. Toisaalta

eduskunnan kanssa Suomea johtaa yhdessä valtioneuvosto ja presidentti. Hallituksen ministerithän voivat olla eduskunnan ulkopuolelta. Joten sikäli ravimaaailman päätöksenteko muistuttaa valtiollista, Hippoksen hallitusten jäsenten ei tarvitse olla valtuuskunnan jäseniä. Tässä vastuu nähdään alueellisena asiana: jos hallituksen jäsenellä ei ole suoraa joukkoa takanaan, hänellä ei ole yhtä raskasta vastuuta. Kommentista saa myös käsityksen, ettei vastuu koko raviyhteisölle ole yhtä raskas kannettavan kuin suoran alueellisen tuen tuoma vastuu yksittäiselle hallituksen jäsenelle.

Varsinainen kokous ei Hippoksen päätöksenteossa ole raskasta sarjaa, ja se näkyy ky-
syttäessä omaa asemaa ravimaaailman vallankäyttäjänä.

”Jotenkin mä vähän vierastan sitä. Jos nyt jotenkin, niin mieluummin koen olevani vaikuttaja, en mä ehkä vallankäyttäjä, niin suuria avaimia mulla käsissäni ei ole.” (Katja Kannisto 24.9.2018.)

Metafora avaimista kertoo ovista, jotka eivät varsinaisen kokouksen jäsenille avaudu. Ne, joilla avaimia on, ovat ilmeisemmin enemmän vallankäyttäjiä. Hippoksen säännöissä päätösvalta lasketaan myös jäsenille yhdistyksen kokouksessa. Toki varsinaisen kokouksen päätöslista on lyhyt, ja valtaa on varmasti vaikea kokea, kun yläpuolella on vielä kaksi eri instanssia. Varsinaisessa kokouksessa edustajia on paljon, joten äänestämässä enemmistö on ratkaisevassa osassa. Vähemmistössä olevat voivat yrittää politikoida, mutta kuten haastateltavat kertoivat, kokouksiin tullaan valmiin päätöksen kanssa, eikä omaa kantaa olla valmiita muuttamaan perustelluista puheenvuoroista huolimatta. Sekin on osa politiikkaa, aina ei paras perustelu voita.

Onko varsinaisella kokouksella virkaa, mikäli sillä ei ole valtaa? Kuten yllä jo mainitsin, varsinainen kokous voidaan nähdä keskustelufoorumina tai ravikentän tervehdysautomaattina niille oikeille vallanpitäjille. Vaarana on, että kokous menettää asemansa edes sellaisena, jos siitä ei jää osallistujille kuvaa, että he voivat omalla toiminnallaan vaikuttaa, miten ravimaaailma makaa.

6.1 Oppikirjaesimerkki valinnasta

Yhtenä tutkimuksen tarkoituksesta oli selvittää, miten Kuninkuusravien järjestäjäradan valinta tehdään, ja mitä kaikkea päätöksen tekemiseen sisältyy. Tämän vuoksi halusin käydä läpi myös aivan tavallisen Kuninkuusravipäätöksen tekemisen raviradan näkökulmasta.

Jokimaan raviradan haastatteluhetken toimitusjohtaja Tomi Himanka löytää muutaman eri syyn, miksi raviradat ovat kiinnostuneita Kuninkuusravien järjestämisestä:

”Onnistuneella tapahtumalla sillä pystyy tekemään rahaa, että se kai on se suurin motivaattori kaikilla. Ja sitten toinen on se, että kyllähän se tuo sellaista kiinnostavuutta omaa rataa kohtaan. Aina aika mukava status se kuninkuusravirata, että kyllä se meilläkin on näkynyt jo kaksi vuotta ennen... Media kiinnostuu ja ihmiset ympärillä, tässä organisaation ympärillä innostuu ja kyl se tuo paljon positiivista tullessaan, että se on varmaan se syy, miksi niitä haetaan.” (Tomi Himanka 20.11.2018.)

Lahden Jokimaan Kuninkuusravit järjestettiin vuonna 2019. Kilpailuviikonloppu oli onnistunut sekä taloudellisesti että tapahtumana. Olin itsekin mukana Jokimaan raviradalla, ja voin vahvistaa tunnelman olleen erinomainen. Ravikävijät jättivät Lahden seudulle viikonlopun aikana 14,5 miljoonaa euroa. Yleisöä oli kolmena päivänä yli 59 000, ja raviradan taustalla oleva Lahden hevosystäväinseura ennakoi tuloksekseen 350 000 euroa. (Yle 23.10.2019.)

Näiden positiivisten syiden takia Jokimaa haki jo vuonna 2013 Kuninkuusraveja järjestettäväkseen.

”Silloin kun ei saatu, niin oli selvää, että seuraavalla kerralla saadaan ainakin. Käytiin jo kokeilemassa, ennen kuin se oma vuoro oli.” (Tomi Himanka 20.11.2018.)

Kommentti vahvistaa jo aiemmin tutkielmassa esiin noussutta järjestäjäradan vuorottelusteemiä. Osa Hippoksen toimielimien haastateltavista on todennut, että Kuninkuusravien valinnassa on siirrytty vuorotteluun kuin itsestään, toisaalta Himmangan mukaan vuorottelusteemi on valitsijoiden luoma.

No ne radat ovat itse varmaan halunneet, että ne on keskenään sopineet.” (Olavi Haanketo 28.9.2018.)

”Et kun ollu nyt pari kertaa niitä hakemassa, niin kyllä sen jotenkin aistii siinä, että on se vuorojärjestys hyvin tarkka. Hankala on löytää perusteita, joilla sinne väliin voisi sitten päästä. Kyllä mulle ainakin semmoinen tuntuma on muodostunut.” (Tomi Himanka 20.11.2018.)

Ehkä suurempi otanta haastateltavissa tarjoaisi kysymykseen oikean vastauksen, nyt jää epäselväksi onko vuorottelun juuret ratojen sopimisessa vai valitsijoiden valinnoissa. Tai ehkä järjestys on muotoutunut niin hiljalleen ja itsekseen, ettei selvää tavan aloittajaa enää pystytä osoittamaan. Usko vakiintuneeseen vuorotteluun ei heijastu 2010-luvun kisojen hakijamäärissä. Tarkoitan tällä sitä, että jos vuorot on ennakkoon jaettu, olisi hakijoita yhtä monta kuin kisojakin. Vuonna 2016 päätettiin seuraavien vuosien Kuninkuusravien järjestäjistä, hakijoita oli viisi, joista kaksi hylättiin jo

alkuvaiheessa (Hevosurheilu 2.9.2016). Vuoden 2013 valinnoissa oli mukana seitsemän eri hakijaa, kun jaossa olivat kolmet kisat (Hevosurheilu 25.10.2013). Vuonna 2010 hakijoita oli myös kuusi (Hevosurheilu 22.10.2010).

”Siinä pitää erottaa kaksi porukkaa, operatiiviset johtoihmiset raviradalla, toimitusjohtajat, kyllähän me keskustellaan keskenämme aika paljonkin eri asioista. Sitten taas tämä kuninkuusravi-case on vähän sellainen, että se tulee tuolta luottamushenkilöiden puolelta. Hallinnothan sen loppuviimein päättää, että lähteekö rata hakemaan niitä. Sit ne on hallinnon ihmiset, jotka on siellä tekemässä sitä päätöstä siellä yleisessä kokouksessa eli äänestämässä.” (Tomi Himanka 20.11.2018.)

Haastateltava on itsekin operatiivista johtoa, joten kommentti tulee yhdestä kuplasta, mutta mielenkiintoista tämän kommentin mukaan on se, että raviratojen palkattu henkilöstö toimii hyvän yhteistyön hengessä ja politikointi jää yhdistyksen jäsenille. Ensiksi mainitut ovat palkollisia, jälkimmäiset talkoolaisia, siinä varmasti piilee ero reviiritietoisuuteen ja oman radan tai alueen etujen puolustamiseen. Miksi esimerkiksi toimitusjohtajat pystyvät ja pyrkivät yhteistyöhön muiden ratojen kanssa, mutta yhdistysihmisille se on vaikeampaa?

Jyväskylän Killerin raviradalle haettiin uutta toimitusjohtajaa keväällä 2022. Hakijalta odotettiin kokemusta johtotehtävistä, hyvää henkilöstöjohtamista sekä tehtävään soveltuvaa aiempaa kokemusta. ”Toimitusjohtajan tehtävä edellyttää verkostoitumista hevosalan ja yhteiskunnan toimijoihin sekä hyvää kykyä toimia yhteistyössä hevostalouden yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien kanssa.” (duunitori.fi 2022) Katsoin myös muiden raviratojen toimitusjohtajien taustoja, joukossa on esimerkiksi kauppatieteiden maisteria (Vermo.fi 2019), akrologia (turunhippos.fi 2020) ja lentäjää (jokimaanravit.fi 2020). Koulutus ei kerro älykkyydestä, eikä korkeakoulututkinto tee parempaa ihmistä, mutta väitän, että se 4–7 vuotta korkeakoulussa opiskellen väistämättä muuttaa ajattelua ja laajentaa ymmärrystä. Yhdistyksen jäseneksihän pääsee, kun asia kiinnostaa, ja hallitukseenkin yhdistyksissä pääsee useimmiten sillä, että ei osaa sanoa ei. Oman edun tavoittelu yhteistyön sijaan on vallalla ravipäätöksenteossa, eikä se ole muuttumassa, ellei valtaa oteta pois Hippoksen jäsenyhdistyksiltä tai yhdistyksissä kiinnitetä huomiota henkilövalintoihin entistä tarkemmin.

Kuninkuusravien järjestäjän kriteerit ovat olleet esillä jo aiemmin, koska niitä ei ole julkisesti nähtävissä. Himangan mukaan hakijarata saa Hippokselta määrämuo-toisen hakemusohjan, jossa tulee esiin mitä hakijalta odotetaan. Seuraavassa niitä aiemmin kaivattuja kriteerejä, joita radan tulee täyttää:

”Joo tässä on hakemusvaiheessa pitää antaa tiettyjä sitoumuksia ja hakemuksessa pitää kuvata mille vuodelle ensinnäkin hakee, se oma organisaatio ja ne resurssit minkälainen porukka tätä on rupeamassa järjestämään ja minkälaiset

on ne olemassa olevat resurssit ja paljonko resursseja siihen tapahtumaan meinataan kiinnittää. Sitten pitää kertoa vähän omasta toimintaympäristöstä, minkälaisia kehityssuunnitelmia siihen liittyy ja minkälainen on nykytila, jonkinlaisia kustannusarvioita, että paljonko joudutaan investoimaan, sitten on markkinoinnista ja viestinnästä täytyy kertoa, että mitkä on suunnitelmat, aikataulut, kustannusarviot. Ainakin minun mielestä, hakemuksessa aika tärkeeseen rooliin noussut tämä alueen majoituskapasiteetti ja etäisyydet, että kaikkihan siellä niissä esityksissään ehkä enemmän kuin mitä omaa toimintaa kehuu, niin keuhutaan ehkä enemmän sitä kaupunkia, missä ne ollaan järjestämässä ja meillä on näin ja näin paljon majoitusta ja näin hyvä matkailuyhtiö ja näin ja näin kiinnostava kaupunki, toihan nousee yleensä aika suureen rooliin. Sitten pitää kertoa alustavasti liikennejärjestelyistä, et miten meinaa ne hoitaa ja sitten semmoinen karkea aikataulukuvaus, miten hanketta lähtee viemään eteenpäin. Pitää raportoida omasta taloudesta, että minkälainen on oman yhdistyksen tai yhtiön taloudellinen tila tällä hetkellä ja sit nää mitä mainittiinkin, että onko olemassa jotain valmiita kumppaneita tapahtumalle, sit se budjetti.” (Tomi Himanka 20.11.2018.)

Varsinkin tarkasti ratojen siis odotetaan kertovan kilpailun järjestämisestä, prosessiin tarkkuus muistuttaa siis Jukolan viestin hakemuskäytäntöjä. Maininta määrämuotoisesta hakemuspohjasta kertoo, että hakijoilla on sama sapluuna, jolla hakea kilpailuja. Mutta kuten aiemmin jo mainittu, olisi hyvä suurenkin yleisön saada tietää, mitä Hippos odottaa järjestäjäradalta. Tämä vähentäisi jälkispekulaatiota, jolta ei ole välttytty tuoreimmissakaan Kuninkuusravivalinnoissa.

7 HIPPOKSEN VALTUUSKUNTA

Suomen Hippoksen sääntöjen mukaan valtuuskunta käyttää päätösvaltaa, lukuun ottamatta pykälää 11 § ja 21 §. 11. pykälässä määritellään varsinaisen kokouksen tehtävät ja 21. Hippoksen sääntöjen muuttaminen tai koko Hippoksen purkamisesta, jotka molemmat voidaan tehdä vain Hippoksen kokouksessa. Valtuuskunnan jäsenet valitaan vaaleissa kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Valtuuskunnassa on nykyisin 42 jäsentä. Siihen pyritään valitsemaan yksi jäsen jokaisesta hevosjalostusliitosta, kaksi jäsentä pääradalta ja yksi jäsen jokaiselta maakuntaradaksi vahvistetulta raviradalta, yksi jäsen edustamaan Lapin, Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan Hevosjalostusliittojen sekä Svenska Österbottens Hästavelsförbund rf:n alueilla toimivia kesäratoja, yksi jäsen edustamaan Keski-Suomen, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Kymen-Karjalan, Etelä-Suomen, Hämeen, Satakunnan alueen ja Varsinais-Suomen Hevosjalostusliittojen sekä Nylands läns Hästavelsförbund rf:n alueilla toimivia kesäratoja, yksi jäsen Suomen Hevosomistajain Keskusliitosta, yksi jäsen Suomen Ravivalmentajat ry:stä, yksi jäsen Suomen Ravinaisten Liitto ry:stä ja yksi jäsen Ratsujalostusliitto ry:stä. Valtuuskunnan jokaisella jäsenellä on yksi ääni, ja se kokoontuu kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen ja syyskokoukseen. (Hippoksen järjestösäännöt.)

Valtuuskunta kokoontuu kahdesti vuodessa, kevätkokous pidetään toukuussa ja syyskokous marraskuussa. Myös ylimääräinen kokous on mahdollista, jos valtuuskunta niin päättää, Hippoksen hallitus pitää sitä tarpeellisena tai vähintään ¼ valtuuskunnan jäsenistä pyytää kirjallista kokouksen järjestämistä ilmoittamansa asiansa käsittelemiseksi. Valtuuskunnan toimikausi alkaa kevätkokouksella, jossa valitaan valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valtuuskunnan jäsenistä koko toimikaudeksi. Muuten kevätkokouksissa valtuuskunnan tehtävinä on Hippoksen vuosikertomuksen, kuluneen tilivuoden tilinpäätöksen ja tilintarkastajien lausunnon esittäminen. Valtuuskunta vahvistaa tilinpäätöksen ja päättää hallitukselle ja

muille tili- ja vastuuvollisille vastuuvapauden myöntämisen. Kuninkuusravien järjestäjistä päätetään kolmeksi vuodeksi kerrallaan hallituksen asettamien perusteiden ja vaatimusten pohjalta. Lisäksi vahvistetaan tuotonjakoa koskevat perusteet ja käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat. Syyskokouksessa valtuuskunta vahvistaa hallituksen jäsenten kulukorvaukset ja palkkiot, hyväksyy seuraavan vuoden talousarvion ja toimintasuunnitelman. Kauden ensimmäisessä syyskokouksessa valitaan seuraavaksi kahdeksi vuodeksi hallituksen puheenjohtaja, joka toimii Hippoksen puheenjohtajana, valitaan tarvittavat jäsenet hallitukseen, valitaan hallituksen varapuheenjohtaja vuodeksi hallituksen jäsenistä, valitaan tarvittavat henkilöt, joita esitetään valtion omistaman peliyhtiön hallintoneuvostoon sekä kolme jäsentä ravituomioistuimeen, joista yksi on puheenjohtaja ja yksi varajäsen. Lisäksi käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat. Valtuuskunta myös vahvistaa raviratojen luokituksen. (Hippoksen järjestösäännöt)

Hallituksen toimintaa selvittävässä luvussa nostin esiin Hevosurheilun mielipidekirjoitukset, joissa sanottiin hallituspaikoista käytävän lehmänkauppoja. Spekulaatiolla on sikäli perusteita, että valtuuskunta sekä valitsee hallituksen jäsenet että tekee lopullisen päätöksen Kuninkuusravien järjestäjistä. Toisaalta perin harvoin valtuuskunta on muuttanut hallituksen esitystä, joka pohjautuu varsinaisen kokouksen kannaan.

Valtuuskunnan kokouksia kuvataan pitkiksi, mutta muuten normaaleiksi, joissa noudatetaan normaaleja kokouskäytäntöjä. Haanketo kertoo, että valtuuskunnan kahdessa vuosittaisessa kokouksessa on paljon keskustelua, ja siihen kannustetaan jokokouspaikan valinnalla.

”Kyllä aika paljon keskustellaan, sellainen keskusteleva porukka on, ja että kokouspaikka olisi sellainen, että jokainen kuulisi ja näkisi. Olen yrittänyt ja siinä onnistunutkin, että semmoinen paikka on varattu.” (Olavi Haanketo 28.9.2018.)

Dahlin (2020, 37–38) mukaan demokratialla on viisi edellytystä, jotka on toteutettava, jotta demokratia olisi toimiva. Yksi niistä on vaikuttava osallistuminen, eli kaikilla osallisilla on oltava yhtäläinen ja vaikuttava mahdollisuus tuoda julki muille, millainen policyn tulisi olla. Valtuuskunnan pyrkimys keskusteluun on demokratian mukaista, vaikka lopputulos olisikin useammin ravidemokratiaa kuin demokratiaa. Keskustelu on sikälikin toivottavaa, että mielipiteet eivät synny tyhjiössä vaan hioutuvat ajattelussa.

Valtuuskunta päättää Kuninkuusravien järjestäjäradasta joka kolmas vuosi. Hippoksen sääntöjen mukaan valtuuskunnassa Kuninkuusravien järjestäjäksi haluavan raviradan on saatava yli puolet annetuista äänistä. Jos ensimmäisessä äänestyksessä ehdokas ei saa tarpeeksi ääniä, äänestyksiä jatketaan niin, että jokaisessa äänestyk-

sessä vähiten ääniä saanut ravirata putoaa pois seuraavasta äänestyksestä. Tätä jatketaan, kunnes paikkakunnan valinnan puolella on vaadittava yli puolet äänistä. Tasaäänissä voittaja valitaan arvalla. (Hippoksen järjestösäännöt.) Valtuuskunnan jäsenet edustavat kokouksissa yhteisöjään. Kokouksissa keskustellaan ennen äänestyksiä. Jäsenet eivät tee päätöstä kylmiltään, vaan heillä on tietoa sekä taustayhdistykseltään että muilta valtuuskunnan jäseniltä, joiden avulla tehdä äänestyspäätös. Äänestäminen ja kokouskeskustelu ovat molemmat politiikan tekemistä käytännössä. Valtuuskunnassa politikoinnin mahdollisuus häviää arvontavaiheessa, mikäli siihen joudutaan.

Valtuuskunnan kokouksissa raviradat, jotka ovat ehdolla Kuninkuusravien järjestäjiksi, saavat puheenvuoron ja esitellä hakemuksensa. Esittelyt ovat laaja-alaisia ja kestävät puheenjohtajan mukaan noin 20–30 minuuttia. Valtuuskunnan jäsenet eivät puheenjohtajan mukaan esitä raviradan hakemukseen ainakaan vastustavia kommentteja.

”Ei ketään haluta mollata, se on normaali järjestelmä, voidaan puhua tai kannustaa jotakin vaihtoehtoa.” (Olavi Haanketo 28.9.2018.)

Voisi kai sanoa, että on hyvien tapojen mukaista olla moittimatta julkisesti ehdokkaita kokouksessa. Mainittu kannustaminen ennen päätöksentekoa voidaan kuitenkin nähdä poliittisena vaikuttamisena, sillä kehumalla ehdokasta sitä nostetaan samalla esiin muihin verrattuna.

Kuten myöhemmin esiin tuleva Kajaanin esimerkki osoittaa, Kuninkuusravien valinta ei ole aina ollut helppo.

”Aikaisemminhan siellä oli hyvin täpäriä ja lähes poikkeuksetta mentiin äänestykseen, nyt taisi viime kerralla olla, ettei niistä taidettu edes äänestää. Kyllä hyvin pitkälle on pyritty siihen tai pyritään, että on joku vuorojärjestys, että niistä ei enää hirveästi kättä väännettäisiin.” (Olavi Haanketo 28.9.2018.)

Vuorojärjestyksellä tarkoitetaan tässä sitä, että hakijaratoja on ollut yhtä monta kuin jaossa olevia Kuninkuusraveja. Toki radoilla voi olla myös omat preferenssinsä, minä vuonna haluavat kuninkuuskisat järjestää, esimerkiksi kaupungin tai radan juhluvuosien mukaisesti. Kädenvääntö-termi kertoo ratojen kilpailun järjestämisoikeudesta olleen hyvin tasaväkistä, jonka lopulta vahvin voittaa.

Puheenjohtajan mukaan Kuninkuusravien vuorojärjestys on lähtöisin raviradoilta, eikä valtuuskunnalle jää enää varsinaista roolia asiasta päättäjänä.

”Toisaalta mitä siinä, jos se on muutenkin selvä, mikä se järjestys on, niin sehän on kaikkein paras tilanne... se ei siitä järjestelmästä ole kiinni, kyse on siitä,

kuinka nämä radat ennakkoon sopivat ketkä ovat vuorossa.” (Olavi Haanketo 28.9.2018.)

Onko tilanne kuitenkin paras? Vai vaan helpoin koko päättävälle järjestelmälle, kun ei ole vaihtoehtoja ja siksi ei jouduta tekemään varsinaisia päätöksiä? Ilman vaihtoehtoja ei ole politiikkaa, eikä ilman vaihtoehtoja synny kilpailua ja varsinkaan tappion tunnetta osalle ravi-ihmisistä. Helppoutta päätöksenteon tuo vastuun jakaminen monille harteille, sillä se vähentää painetta yksittäisiltä toimijoilta. Eiväthän valtuuskunnan jäsenet ole ammattipoliitikkoja, jotka saavat lokaa niskaansa aivan eri tavalla kuin valtuuskunnassa vaikuttavat satunnaispoliitikot. Päättäjänä pitää kuitenkin alistaa itsensä aina arvostelulle, ainakin demokraattisessa päätöksenteossa. Se on hinta päätösvallasta.

Kun puhutaan ylipäätään koko järjestelmästä, miten tilanne muuttuisi, jos päättäjänä olisi vain yksi toimielin? Onko nykyjärjestelmä vain ajan ja resurssien tuhlausta? Hallituksen jäsenissä usein on henkilöitä, joilla on kytköksiä raviratoihin, joten jääviysongelmat nousisivat esiin ja hankaloittavaisivat sääntöjenmukaista äänestystä. Valtuuskunta on isompi toimielin, jotta jääviys ei nouse niin suureen rooliin. Sitä tapahtuu kuitenkin, kuten Jari-Pekka Rättyä kirjoittaa Hevosurheilun pääkirjoituksessa (10.7.2020), valtuuskunnassa on edustajina valtiontukia saavia yhteisöjä, ja he päättävät valtiontukea saavan Kuninkuusravien paikkakunnasta, siis jakavat valtiontukea itselleen. Näyttäisikin siltä, että alan ihmisten päättäessä Kuninkuusravien kaltaisesta merkittävästä asiasta, vaakakupeissa on niin isot intressit, että täysin puhtain papeerein päätöstä on vaikea tehdä. Olit tapa mikä hyvänsä.

2020-luvulla näyttäisi, että radat ovat alkaneet unohtaa vuorojärjestyksen. Kun edelliskerran päätettiin järjestäjäradoista keväällä 2020, hakijoita oli kolmille kisoille yhteensä seitsemän (MT Hevoset 24.6.2020).

Kajaanin tapauksen käsittely Hevosurheilun mielipidepalstalla nosti esiin taktikoinnin ja lehmänkaupat Kuninkuusravien järjestäjästä päätettäessä. Valtuuskunnan haastateltava tunnistaa taktikoinnin.

”Sehän on ihan luonnollista, että sen takia sinne on valittu alueittain ja radoittain edustajia, että siellä sitten oman alueen ja radan ääni kuuluu, että se on ihan luonnollinen asia.” (Olavi Haanketo 28.9.2018.)

Alueiden ihmiset varmasti toivovat, että alueelta kotoisin oleva puolustaisi omaksi koettua etua. Taktikoinnin kuvaaminen luonnolliseksi piirtää kuvan toiminnasta, joka on aitoa, synnynnäistä, lähes väistämätöntä. Oman alueen edun puolustaminen sitä varmasti onkin, mutta ovatko kaikki keinot, joilla omaa etua puolustetaan juuri luonnollisia? Vanhan sanonnan mukaan tarkoitus pyhittää keinot, eli tavoitteen eteen ollaan valmis tekemään aivan kaikki. Koko Suomen hevostaloutta ajatellen olisi

hyvä pysähtyä pohtimaan, kuinka hedelmällistä lajin kannalta on, jos valtuuskunta-työskentely on oman alueen etujen jäärpäinen puolustaminen, kuten seuraava lehti-haastattelu kertoo.

Hevosurheilun (26.5.2021) haastattelussa valtuuskunnan jäsenenä 40 vuotta toiminut Paavo Koivurova kertoi suoraan, että paikkajakoon vaikuttaa eniten alueellinen tasapaino. Itä-Suomesta ei voi olla kolmea jäsentä hallituksessa, koska se tarkoittaa, että Pohjois-Suomesta tulisi vain yksi. "Kun vaan kaikki muistaisi, ettei yritetä enempää kuin mitä meille kuuluu." Koivurovan haastattelu keräsi vastaääniä niin Twitter-keskusteluissa kuin Hevosurheilun (esimerkiksi 4.6.2021) yleisönosastossa. Koivurova ei luultavasti näe sanomisissaan mitään korjattavaa, koska hän aidosti uskoo alueellisuuden perustuvan paikkajaon olevan paras raviurheilulle. Hän kuvaa tätä edustamaansa aluepolitiikkaa "kauhun tasapainoksi". Ilmaus ei anna kovin mairittelevaa kuvaa ravipäättämisestä. Kauhun tasapainohan vallitsi erityisesti kylmän sodan aikaan, kun ydinasevaltiot Yhdysvallat ja Neuvostoliitto olivat vastakkain, mutta sodan eskalaatiokynnys oli korkea ydinaseiden takia. Hinta voitetusta sodasta oli liian korkea, että varsinaiseen voimankäyttöön olisi edetty. Ravimaailman kauhun tasapaino on siis se, että valta on jaettu tasaisesti alueittain, jokaisen pitäessä oman alueensa etua ensisijaisena, jää koko maan ravitulevaisuus helposti jalkoihin.

Koivurova ei tunnustanut kaupankäyntiä luottamushenkilövalinnoilla tai kilpailupäivillä. Myöskään valtuuskunnan puheenjohtaja ei kertonut lehmänkaupoista, tai sitten sana itsessään on niin negatiivinen, että sitä ei haluta liittää valtuuskunta-työskentelyyn.

"Mä en nyt puhuisi mistään lehmänkaupoista, ainahan sitä yritetään hakea kumppania oman asian puolelle. Nämä on ihan monessa muissakin valtakunnallisissa ja maakunnallisissa asioissa, että se on ihan normaalia, ei tämä porukka eroa siitä mitenkään." (Olavi Haanketo 28.9.2018.)

Lehmänkaupat on siis liian vahva termi, jota pehmennetään muotoilemalla toiminta kumppanin etsinnäksi. Toveri, jonka kanssa liittoutua kohtaamaan tulevat tyrskyt. Argumentti, että sitä tapahtuu muuallakin vaikuttaa kovin puolustelevalta. Eihän lehmänkaupat voi kovin paha olla, kun sitä tapahtuu muissakin asioissa ja muilla taasoilla. Niin, ammutaanhan hevosiakin.

Suomen Hippoksen sääntöjen 8. pykälässä määritellään, että Hippoksen päätösvaltaa käyttävät jäsenet yhdistyksen kokouksessa ja valtuuskunta, Hippoksen hallitus on toimeenpaneva elin. Valtaa on kuitenkin vaikea tunnustaa.

"Tietyllä tavalla, jonkin verran, mutta se valta on kyllä pirstaloitunut aika monelle. Jos Suomen Hippoksen hallitus käyttää käytännössä sitä valtaa raviurhei-

lussa. Tietysti isoissa asioissa myös valtuuskunnalla on, sanotaan nyt talousarvioasioissa ja henkilövaaleissa, se ylin päätävävalta, että siellä osana valtuuskunnassa [olen] päättämässä näistä asioista.” (Olavi Haanketo 28.9.2018.)

Hippoksen rakenne mahdollistaa tämän Schrödingerin vallan, eli yhtä aikaa valtaa sekä on että ei ole. Ihan yhdistyslaissa on määritelty, että yhdistyksen päätösvalta kuuluu yhdistyksen jäsenille, mutta voidaan määritellä päätöksellä, että päätösvaltaa käyttävät valtuutetut. Hippoksessa näitä valtuutettuja on kahdessa kerroksessa, josta luonnollisesti seuraa jako kahden kerroksen väkeen. Tätä voisivat jäsenet muuttaa, mutta se vaatisi määräenemmistön, joka ravidemokratian vallitessa on melkein utopiasa.

7.1 Kajaanin raskaat oharit

Suomen Hippoksen varsinainen kokous kokoontui lokakuussa 2010, 128:sta jäsenyhteisöstä paikalla kokouksessa oli 95. Kajaani ilmoitti hakevansa ensisijaisesti vuoden 2015 Kuninkuusraveja, jonka vuoksi Rovaniemi vetäytyi tuon vuoden kisausta. Joensuu, Kajaani ja Lahti jäivät jäljelle hakemaan tuon vuoden Kuninkuusraveja. Kukaan ehdokkaista ei saanut ensimmäisellä kierroksella enemmistöä, joten äänestyksestä järjestettiin toinen kierros. Kajaani sai ensimmäisellä kierroksella 46 ääntä, Joensuu 38 ja Lahti 11, joten Lahti jäi pois toiselta kierrokselta. Toisella ratkaisevalla äänestyskierroksella Kajaani sai ääniä 51 Joensuun 44 vastaan ja voitti Kuninkuusravit itselleen. Tämä varsinaisen kokouksen tekemä päätös jäi vielä valtuuskunnan hyväksyttäväksi. (Hevosurheilu 22.10.2010.)

Varsinaisen kokouksen päätös jatkui Hevosurheilun sivuilla debattina. Ensimmäisenä kantaa ehti ottamaan Vieraskynä-palstalla Suomen ravivalmentajat ry:n toiminnanjohtaja Jorma Nieminen kirjoituksellaan ”Unohtuiko realismi?”. Hän oli huolissaan siitä, kykeneekö Kajaani ilman aiempaa kokemusta järjestämään Kuninkuusravit. Nieminen otti myös kantaa päätöksentekojärjestelmään:

”Näitä merkittäviä ratkaisuja ei voi tehdä protestihengessä eikä niissä saisi olla taustalla vaikeasti ymmärrettävää taktikointia.” (Jorma Nieminen Hevosurheilu 27.10.2010.)

Ravivalmentajia edustava Nieminen vetoaa kirjoituksessaan valtuuskunnan päätöksentekijöihin ja siihen, että tehdyt päätökset olisivat ymmärrettäviä yleisön keskuudessa. Kaikkia taustoja ei tietenkään enää ole mahdollista selvittää, mutta Niemisellä alan ihmisenä oletettavasti on tietoa. Hän omalla nimellään julkisesti ilmaisi huolensa päätöksen taktikoinnista ja protestoinnista, joten voi olettaa, että jotain sellaista

on tapahtunut. Tai sitten voi miettiä, onko kirjoittajalla motiivia, joka ajaisi vihjamaan taktikoinnista ja protestoinnista, jos niin ei ole tapahtunut.

Näin saattoi pohtia sotkamolainen toimittaja Pertti Granqvist. Hän vastasi Hevosurheilun (3.11.2010) sivulla Niemisen kirjoitukseen, ja ihmetteli Niemisen motiiveja ja piti tämän tekstiä ”huonosti peiteltynä hyökkäyksenä Kajaanin ravirataa vastaan”. Granqvist puolusti Kajaanin rataa ja toi esiin, että jokainen rata on joskus järjestänyt ensimmäiset Kuninkuusravinsa, ja järjestelymokia on tapahtunut isoillakin radoilla.

Sekä Nieminen että Granqvist debatoivat oman asiansa puolesta ravialan ihmisten suurimman lehden sivuilla. Debattien myötä molemmat politisoivat Kajaani-päätöksen, kun he argumentoivat, miten päätöksen olisi voinut tehdä toisinkin. Sotkamolaisen toimittajan on luonnollista pitää Kajaanin puolta, sehän on juuri sitä oman alueen edun ajamista, josta aiemminkin olen kirjoittanut. Siinä Granqvist on oikeassa, että jokainen on joskus järjestänyt ensimmäiset Kuninkuusravinsa. Viimeisimpänä ensikertalaisten joukkoon pääsi Ylivieska vuonna 1997, siis vain reilu kymmenen vuotta ennen kuin Kajaani haki Kuninkuusraveja. 1990-luvulla Kuninkuusraveissa kävi viikonlopun aikana keskimäärin 37 744 katsojaa. 1990-luvun kävijäennätys oli vuonna 1999 Porissa, 47 109 katsojaa, ja Ylivieskan Kuninkuusraveissa ihmisiä oli 38 540 (Aalto 2006, 100) Alle 40 000 kävijää ja 2010-luvun yli 50 000 kävijää kielivät eri kaliperin kisoista. Kajaani on järjestänyt vuodesta 2016 lauantain Toto-ravit, joissa radan ilmoituksen mukaan kävijöitä on yhtenä päivänä ollut noin 1 500–2 500 kävijää. Vuonna 2015 raviradan 40-vuotisraveissa kävi 2 470 katsojaa. (Hippoksen Heppa-järjestelmä) Huolehtijoiden argumentti Kajaanin kyvystä järjestää Kuninkuusravien kaltaisen jättitapahtuma näyttää näiden lukujen valossa ymmärrettävältä.

Hevosurheilu (19.11.2010) uutisoi, että marraskuussa 2010 pitämässään syyskokouksessa valtuuskunta päätti ottaa Kajaanin Kuninkuusravien kanssa puolen vuoden aikalisän. Valtuuskunnan päätös tarkoitti myös sitä, että ensimmäistä kertaa se ei noudattanut varsinaisen kokouksen Kuninkuusraviesitystä. Valtuuskunta olisi voinut hyväksyä tai hylätä päätöksen, mutta aikalisäänkin päätyminen oli poliittinen päätös. Valinta tehtiin. Oliko aikalisän tarkoitus kerätä lisää tietoa, antaa päättäjille aikaa harakita Kajaanin Kuninkuusravien kohtaloa vai sysätä asia ulos jäähtymään, jotta päätös olisi puoli vuotta myöhemmin helpompi?

Heti seuraavassa Hevosurheilun numerossa Kari Eriksson kritisoi Hippoksen päätöksentekojärjestelmää:

”Kun kuninkuusravijunttaus ei onnistunut Hippoksen yleisessä kokouksessa, aloitettiin jälkipeli. Toimintaan jatkettiin Hippoksen valtuuskunnassa. Tuloksena jo jonkinlainen voitto. Kajaanin kuninkuusravit ovat nyt vaarassa. Tätä outoa toimintaa ovat olleet tukemassa henkilöt, joiden pitäisi ymmärtää asiat

tavallista ravirahvasta paremmin. Ammattivalmentajat, joko yhdessä tai puheenjohtajansa Jukka-Pekka Kauhasen pyrkimysten vuoksi ovat vastustaneet Kajaanin kuninkuusravi-isännyyttä.” (Kari Eriksson Hevosurheilu 24.11.2010.)

Eriksson on oululainen ravivaikuttaja. Hänen käyttämänsä termi Kuninkuusravijunttaus on vahva metafora, se kuvaa, miten päätös on tehty voimalla, jopa väkivallalla. Juntta kun on Kielitoimiston sanakirjan mukaan raskas lyömäväline, tai poliittisena terminä hallitusvaltaa käsissään pitävä ryhmä, kuten sotilasjuntta. Eriksson kirjoittaa jälkipelistä, joka on tapahtumien jälkeistä jossittelua. Kaikkiaan hänen mukaansa Kajaani oli syrjästäkatsoja, kun aktiiviset pelaajat voimakeinoin ajoivat Kuninkuusravien saamista pois Kajaanista. Koska Eriksson lähti mukaan yleisönosastodebattiin, hänellä oli vahva halu puolustaa Kajaania. Tarkasta motiivista ei ole tietoja, mutta karttaa katsomalla Oulu ja Kajaani edustavat molemmat ravi-Suomen pohjoista osaa, joten tietystä kotipesän puolustuksesta voisi olla kyse. Toisaalta jos pohjoinen-etelä-linjaus pitää paikkansa, miksi iisalmelainen Kauhanen vastustaisi Kajaanin Kuninkuusraveja? Eriksson ei myöskään avaa tarkemmin Kauhasen pyrkimyksiä kirjoituksessaan.

Ravimaailmaa seuraamalla on tullut käsitys erilaisista jakolinjoista, on maaseutu vastaan kaupunki, muut vastaan Vermo sekä etelä vastaan pohjoinen. Alkulähteet kiistoille ovat 1900-luvun alun suomenhevosrodun kehittämisen. Mahlamäki (2003, 15) kirjoittaa, kuinka virallinen jalostusjohto näki ravit uhkana työhevosen jalostamiselle. Tämä jakolinja jalostajien ja vauhtiharrastajien välillä vei suomalaisen raviurheilun kehityksen täysin eri reitille kuin muiden länsimaiden vastaavat kehitykset. Sama jakolinja vaikutti Suomessa vuosikymmeniä kautta 1900-luvun. Voiman ja vauhdin vastakkainasettelulla saatiin eri puolille niin jalostajat kuin raviurheilun tukijat, osaltaan myös eliitti ja rahvas. Otaksun, että näitä historiallisia seikkoja ei ole enää kaikilla nykypäivän ravitekiäjillä tiedossa, vaan asenteet on omaksuttu edellisiltä sukupolvilta ja niitä noudatetaan, koska ennenkin on niin tehty. Historia vaikuttaa nykypäivään ilman, että sitä edes tajutaan historialliseksi jäänteeksi.

Pertti Granqvist kirjoitti jälleen Kajaanin Kuninkuusravien puolesta kertoen soraringistä, jossa ensimmäisenä auton paikalla ollut sai parhaan paikan, toisena tullut toiseksi parhaan ja niin edelleen.

”Kuninkuusravirinkiin kiilannut Kajaani ja Kajaanin kannattajat saivat varoa päätään Hippoksen valtuuskunnan kokouksessa. Faktoista siellä ei paljoakaan välitetty. Kajaania räkytettiin kesäradaksi, oli väitetty velkaa olevan älyttömiä määriä ja niin edelleen.” (Pertti Granqvist Hevosurheilu 24.11.2010.)

Metaforan ydin on yhden asian ymmärtäminen ja kokeminen toisen asian ehtojen kautta (Lakoff & Johnson 1980, 5). Siispä metaforalla soraringistä Granqvist rinnasti Kuninkuusravien valinnan miehiseksi koettuun vapaa-ajanviettoon, jossa on

tarkka hierarkia, ja ensimmäisenä paikalla ollut on valtias. Etuilulla on siellä seurauksena fyysinen rangaistus, tähän siis viittaa pään varominen myös kokouspaikalla. Granqvist kuvaa räkyttämällä Kajaanin Kuninkuusravien vastustamista. Sanavalinta luo kuvan siitä, että oikeita argumentteja Kajaania vastaan ei ollut, vaan vastustajien puheet olivat turhanpäiväistä suun aukomista. Räkyttävähän koiratkin kaikelle epäolennaiselle. Granqvist on taitava sanankäyttäjä tässä yhteydessä, sillä räkyttää on terminä jopa vahvempi vastustajien puhetta kuvaava, kuin lausetta ennen ollut toteamus siitä, ettei faktoista välitetty päätöksenteossa.

Hevosurheilun (24.11.2010) Lukijalta-palstalla nimimerkki ajokortti 2055 Itä-Suomi osoitti kaiken tukensa Kajaanille ja vetosi menneisiin aikoihin:

”Kekkonenkin puolusti Kainuuta.”

Pielavedellä syntynyt presidentti Kekkonen vietti nuoruutensa Kainuussa. Ollessaan pääministerinä hän ajoi vahvasti teiden rakentamista Kainuuseen, vielä nykyäänkin niitä kutsutaan Kekkoseteiksi. Kekkosella on lähes myyttinen asema suomalaisessa politiikassa. Kekkonen puolustamiseen vetoaminen, antaa ymmärtää, että Kainuun vastustajat ovat eri puolella kuin Kekkonen, siis häviäjän asemassa.

Kajaaniin alustavasti annettujen Kuninkuusravien kohtalo ratkaistiin Hippoksen valtuuskunnan kevätkokouksessa vuonna 2011. Lähestyvä kokous näkyi Hevosurheilun Vieraskynä-palstalla, jossa Pohjolan Hevosystävät ry:n hallituksen jäsen Kari Linna otti osaa käynnissä olleeseen debattiin. Hän näki, että Kajaani on aiemmin jäänyt paitsi esimerkiksi viikon suurimmasta ravipäivästä eli lauantain V75-raveista, mutta Kuninkuusraveja ei saa myöntää kenellekään hyvityksenä aiemmista osatta jättämisistä.

”Ikävä totuus on, että kuninkuusravi-isännyyksien jaossa käytetään poliittista dopingia. Alkaa kaupankäynti. Ravipoliittinen lehmänkauppa. Kuninkuusravien myöntäminen voi tapahtua vain periaatteista kiinni pitäen ja niitä kunniottaen... Surullisinta koko asiassa on, että upeat kajaanilaiset ravi-ihmiset tuskin ymmärtävät saaneensa Kuninkuusravit päätöksenteon harmaalla alueella tehdyn kaupankäynnin seurauksena. Suomalaisen raviurheilun suurin uhka ovat omaa etuaan ajavat ravipoliitikot.” (Kari Linna Hevosurheilu 13.5.2011.)

Linnan teksti on empaattinen, jopa kädenojennus kajaanilaisille, mutta samalla hän tuo silti esiin, kuinka Kajaanin valinta oli hänen mielestään väärä. Pehmeä lähestymistapa on yksi keino ajaa omaa näkökantaansa läpi. Linnan kirjoitus julkaistiin ennen päättävää kokousta, joten hänen tekstinsä on suoraa poliittista vaikuttamista, taituttelua omalle kannalle. Linna vastusti tehtyä päätöstä kuvailemalla sitä dopingiksi, siis joksikin kielletyksi. Hän tuo seuraavaksi esiin ravipoliitikan lehmänkaupat, jotka

hän selkeästi asettaa negatiiviseen valoon. Linna esittää jalolta kuulostavan toiveen, että Kuninkuusravipäätös tehtäisiin periaatteiden mukaisesti. Hän siis vetoaa päättäjien kunniantuntoon, reiluun peliin ja läpinäkyvyyteen. Sitaatin jälkipuolen maininta harmaasta alueesta on yksi Linnan keinoista vakuuttaa lukija ylevistä periaatteista, siitä kuinka päätöksenteon tulisi olla "puhdasta". Valtuuskunnassa oli vuonna 2010 44 jäsentä. Ilman äänestystulosta on mahdoton arvioida ketkä Linnan syyttämään mukaista harmaan alueen kauppaa ovat käyneet, ja mikä on ollut palkinto Kajaanin äänestämisestä. Linna nosti esiin kirjoituksensa lopussa päätöksenteossa käytettävän puhtaan omantunnon ja vastuun itselleen valitsijoilleen ja päätöksen pitkät vaikutukset.

"Itse uskon vahvasti, että taivaassakin ajetaan Kuninkuusraveja. Olisi kauheaa jäädä niiden kilvanajojen porttien ulkopuolelle." (Kari Linna Hevosurheilu 13.5.2011.)

Kuoleman jälkeisestä taivaasta ei kenelläkään ole tieteellisen arvion kestäviä perusteita, mutta uskonnollisissa tarinoissa ja mielikuvissa taivaaseen pääsevät synnitömät, oikein tekijät. Linna siis antaa ymmärtää, kuinka porttien ulkopuolelle jätetään syntiset ja väärin tehneet. Näitä ulosjätettäviä ovat siis ne, jotka äänestävät hänen näkemyksensä vastaisesti eli Kajaanin Kuninkuusraveja puoltaen.

Kokouspäivänä ilmestyneessä Hevosurheilussa silloinen päätoimittaja Jorma Kemiläinen kirjoitti pääkirjoituksessa kevätkokouksesta ja povasi siitä värikästä. Kemiläinen tunnisti ja tunnusti raviurheilun ongelmat:

"Avoinna oleva kuninkuusravi-isännöisyys ja jaossa olevat hallituspaikat ovat mahtava houkutin hevostenmiesten helmasyntiin, eli ravipoliittisiin lehmänkauppoihin. Monikerroksinen suomalainen ravidemokratia suo siihen oivat mahdollisuudet ja häviävänä osapuolena tapaa olla lajin kokonaisuus paikallisintressien kustannuksella." (Jorma Kemiläinen Hevosurheilu 18.5.2011.)

Laissa sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä määritellään vastaavan toimittajan (usein päätoimittajan nimikkeellä toimivan) tehtävät. Niitä on "johtaa ja valvoa toimitustyötä, päättää aikakautisen julkaisun, verkkojulkaisun tai ohjelman sisällöstä sekä huolehtia hänelle tässä laissa säädetyistä muista tehtävistä". Usein päätoimittajat ottavat kantaa ajankohtaisiin, lehden aiheeseen liittyviin, aiheisiin. Päätoimittaja Kemiläinen on ravidemokratia-termin juurruttaja, ja muutenkin hänen kirjoituksensa on täynnä erilaisia metaforia ja mielikuvia. Helmasynti on Kielitoimiston sanakirjan määritelmän mukaan tavallisin tai suurin heikkous. Kemiläisen mukaan siis ravipäätäjille on ennemminkin sääntö kuin poikkeus turvautua päätöksenteossa negatiivisen vireen sävyttämään kaupankäyntiin, lehmänkauppoihin. Hänen mainitsemansa monikerroksellisuus tarkoittaa sitä, että päättäjillä on mahdollisuuksia käydä

äänillään kauppa, koska päätettäviä asioita on paljon ja päätöksiä tehdään eri kerroksissa, joihin päättäjillä on siis valta vaikuttaa. Kemiläisen teksti on kyyninen kuvaus ravimaailman päätöksenteosta, tärkeintä kun ei ole koko lajin etu vaan oman alueen puolustaminen sen hinnalla.

Myöhemmin Hevosurheilun (20.5.2011) uutisoinnista selvisi, että kyseinen kevätkokous kesti 4,5 tuntia. Paikalla oli 41 valtuutettua ja äänestyksessä vuoden 2015 Kuninkuusravien järjestäjästä lopputulos oli tasan 20–20, yhden edustajan äänestäessä tyhjää. Tilanteen ratkaisemiseksi tutkittiin Suomen Hippoksen sääntöjä, mutta niistä ei löytynyt pykälää tällaisen tilanteen ratkaisemiseksi. Seuraavaksi Hevosurheilun mukaan Hippoksen toimitusjohtaja alkoi lukea yhdistyslakia, jonka mukaan tasatilanteessa puheenjohtajan ääni ratkaisee. Kokouksessa syntyi ”pitkä perustuslaillinen keskustelu”, jossa osa edustajista olisi halunnut siirtää päätöksentekoa eteenpäin, ja osa kannatti puheenjohtajan äänen antamaan ratkaisua. Lopulta valtuuskunnan puheenjohtaja Markku Lääkkölä päätyi kannattamaan yhdistyslain tulkintaa tilanteeseen, ja hänen äänensä mukaan Kajaanin Kuninkuusraveista tulivat Joensuun Kuninkuusravit.

Valtuuskunnan kevätkokouksen jälkeen ylivieskalainen Paavo Ilo kirjoitti Hevosurheilun Lukijalta-palstalle ollen eri mieltä valtuuskunnan kanssa:

”Naapuri alkoi kadehtia, jopa arvostella kajaanilaisten kykyä selviytyä kuninkuusravien järjestelyistä, minkä seurauksena valtuuskunta käveli kuninkuusravien järjestämisoikeutta tarkoittavassa asiassa ensimmäisen kerran yleisen kokouksen yli. Siinä taisivat kateus ja oman edun tavoittelu voittaa asialliset argumentit.” (Paavo Ilo Hevosurheilu 8.6.2011.)

Ottaen huomioon kuinka usein ravialan päätöksenteossa pidetään oman alueen puolta, on Ilon käyttämä termi ”naapuri” mielenkiintoinen valinta. Toki sillä voidaan viitata siihen, että naapuri ei ole aivan omalta alueelta ja siksi vastustaa Kajaanin Kuninkuusraveja. Toisaalta naapuri yleisessä puheessa on kotia lähin paikka, siis juuri se oman alueen asukas. Kateudeksi leimataan liian usein kaikki asiallinenkin kritiikki. Debattikeino toki on puolustaa omia argumentteja asiallisena ja niitä vastustavia pitää heikompina ja jopa väärinä. Ilo myös ihmetteli miten rovaniemeläinen valtuuskunnan puheenjohtaja Markku Lääkkölä päätyi äänestämään Joensuuta ja spekuloi:

”Rovaniemen kuninkuusravit olivat perinteisessä merkityksessä ikimuistoiset. Ikävänä taka-ajatuksena tuleekin mieleen, maksettiinko vaa’an kielenä toimineena puheenjohtajan kannanotossa järjestämisoikeuteen liittyneitä velkoja vai varmistettiinko sillä omaa statusta ravihierarkiassa.” (Paavo Ilo Hevosurheilu 8.6.2011.)

Ilo viittaa ravihierarkiaan, jota Granqvist sivusi jo aiemmin sorarinki-vertauksellaan. Ulkopuolisen tutkijan on kymmenen vuotta myöhemmin mahdotonta tietää

tuon aikaisia arvoasemia, mutta kahden ihmisen niihin ottaessa julkisesti kantaa, jostain sellaista luultavasti on ollut olemassa. Ilo oletti rovaniemeläisen Lääkkölän äänestävän Kajaania, eli pohjoisen asukas olisi pitänyt pohjoisen puoli. Tästä voi päätellä, että ravimaailmassa normaalina pidetään sitä oman alueen puolustamista.

2010-luvun Kajaanin Kuninkuusraveista päättäminen ei anna valtuuskuntatyöskentelystä kovin mairittelevaa kuvaa. Julkisissa debaateissa usea ravi-ihminen toi esiin valtuuskunnan päätöksenteosta useita kyseenalaisia keinoja, mainituksi tuli niin lehmänkaupat, hierarkiat, kateus, pelkkä oman edun puolustaminen ja valtataistelut. Kari Palonen (1993, 127–128) määrittelee politisoinnin pelivaran luomiseksi, siis osoitetaan, että on olemassa muitakin ratkaisuja tai näkökulmia kuin mikä on jo esillä. Valtuuskunta politisoi päätöksellään Kajaanin kuninkuusravipäätöksen. Siihen asti valtuuskunta oli kulkenut varsinaisen kokouksen osoittamaa reittiä, mutta jättämällä Kajaanin saamat Kuninkuusravit hyväksymättä, valtuuskunta vaihtoi suuntaa. Politisointi avasi oven värikkäälle debatille, josta jäi jäljet Hevosurheilun sivuille. Vielä vuonna 2018 silloin jo entinen päätoimittaja Jorma Kemiläinen nosti Hevosurheilussa (16.11.2018) asian esiin. Kemiläinen kirjoitti, kuinka voi arvailla, miten paljon kulis-seissa harrastettiin lobbausta, kun Kajaani-päätös oli syys- ja kevätkokouksen välisen ajan pöydällä.

Haastatteleman valtuuskunnan jäsenet eivät kuvanneet ravipäätäjän työtä läheskään niin värikkääksi kuin mitä se oli Kajaani-päätöksen ollessa kuumimmillaan. Voihan olla, että ravimaailman tavat ovat muuttuneet vajaassa kymmenessä vuodessa. Tähän viittaisi myös hallituksen jäsenen kertomus siitä, kuinka jääviysasioihin kiinnitetään entistä enemmän huomiota, koska rahoista vastaava ministeriö pitää ravimaailmaa silmällä. Vaan “Never stop the madness”, tuumasi valtuuskunta, kun vuonna 2020 päätettiin seuraavista Kuninkuusravijärjestäjistä. Oulu ohitti Lappeenrannan vuorojärjestyksessä, ja taas oli Hevosurheilun (1.7.2020) sivulla kannanottoja Lappeenrannan puolesta ja ihmettelyä valtuuskunnan toiminnasta.

8 LOPPUPÄÄTELMÄT

Tässä tutkimuksessa perehdyin Kuninkuusravien järjestäjäradan valintaprosessiin ja sen sisältämään politiikkaan. Aineistonani tähän tutkimattomaan aiheeseen olivat Hippoksen luottamushenkilöiden haastattelut sekä Hevosurheilu-lehden sivuilla käydyt debaetit Kuninkuusravijärjestäjistä. Haastattelut selvittivät, kuinka koko Kuninkuusravien järjestäjä valitaan. Retorisen analyysin avulla tutkin mitä ja millaista politiikkaa sisältää selkeältä tuntuva valinta kilpailun järjestäjästä. Luulin alussa tutkivani Kuninkuusravipäätöstä, mutta työn edetessä keskiöön siirtyi Hippos. Sen toiminta, päätöksentekokulttuuri ja valtasuhteet ovat tämän tutkielman huomion kohteena.

Tämä tutkimus selvittää Hippoksen rakennetta, ja tuo esiin historialliset syyt, jotka ovat vaikuttaneet yhdistyksen kehittymiseen nykyiselle. Ainoa kotimainen hevosrotu, suomenhevonen, virallistettiin kantakirjan myötä vuonna 1907. Yhteiskuntatieteellisesti oli merkittävää havaita, kuinka valtio on ollut aina mukana suomenhevosen tarinassa ja raviurheilussa, tavalla tai toisella. Suomenhevosen alkuvuosikymmenet olivat kahden eri jalostussuunnan kamppailua, toiset halusivat hevoseen voimaa, toiset nopeutta. Vauhdin ja voiman taakse perustettiin erilaisia yhdistyksiä, jotka 1970-luvulla fuusioituivat Suomen Hippokseksi. Kahtiajako eri linjojen välillä kuitenkin ehti 1900-luvulla niin syväksi, että sen vaikutukset ovat edelleen näkyvissä. Testasin Mahlamäen (2003) esittämää argumenttia tästä jalostussuuntien välisen kamppailun aiheuttamista ongelmista ravi-Suomelle. Tutkielmassa toin esiin vastakkainasettelut kaupungin ja maaseudun sekä etelän ja pohjoisen väillä, jotka edelleen ovat voimissaan.

Hippos on siis rakennettu epävakaaalle perustalle. Kuninkuusravien järjestäjäksi mielivän raviradan hakemus kiertää Hippoksessa läpi hallituksen, varsinaisen kokouksen ja valtuuskunnan. Kävinkin tarkemmin läpi jokaisen Kuninkuusravipäätökseen osallistuvan instanssin toiminnan, kahden tapausesimerkin avulla syvensin vielä

analyysia hallituksen ja valtuuskunnan toiminnasta, niillä kun on eniten valtaa organisaatiossa. Tutkielmassani korostin, kuinka valintaprosessi jo sisältää valinnan, eli kahdesta tai useammasta ehdokkaasta otetaan vain yksi. Tämä kontingentti on politiikan ydintä. Lisäksi Kuninkuusravien järjestäjäradan valintaprosessin monitasoisuus mahdollistaa politiikan ja politisoinnin. Hallituksessa vähemmän, koska hallituksen rooli on tarkastaa ja hyväksyä hakemus, mutta täysin politiikaton paikka sekään ei ole, kuten osoitin Härmän hakemuksen hylkäämisen kautta. Varsinaisen kokouksen rooli valintaprosessia on typistynyt mielipiteen kertomiseksi hakemuksista. Pohdin varsinaisen kokouksen käsittelyn yhteydessä vallan ja politiikan suhdetta, ja totesin, että ilman valtaa ei ole politiikkaakaan. Kuninkuusraveista päättäjänä toimii Hippoksen valtuuskunta, jolle hallitus tekee ehdotuksen järjestäjäradasta hakemusten sekä varsinaisen kokouksen kannan perusteella. Havainnoin, kuinka pidetään mahdollisena sopia Kuninkuusraveista annettavan äänen sitomisesta ääneen jossain toisessa äänestyksessä. Näitä on esimerkiksi henkilövalinnoissa tai radoille kilpailupäiviä myönnettäessä.

Tutkimuskysymyksenäni oli kaksiosainen. Halusin selvittää, kuinka Kuninkuusravien järjestäjäradan valinta tehdään, ja mitä kaikkea tuohon päättämiseen sisältyy. Koko valintaprosessin vaiheet sain esiteltäviä tutkimuksessa. Kerroin, miten päätöksenteko etenee Hippoksen eri portaissa, ja haastattelujen avulla sain ensikäden kuvailua valinnan vaiheista sekä tietoa, mitä mieltä päättäjät ovat valintaprosessista. Lisäksi puntaroin eri vaiheita tapausesimerkkien avulla, jotka näyttivät, että järjestelmä ei ole niin tylsä ja ennalta-arvattava kuin voisi päätellä lyhyistä uutisista, kuka Kuninkuusravit järjestää minäkin vuonna. Toisena tutkimuskysymyksenäni oli miten ja miksi päätöksenteko on poliittista. Perustin poliittisuuden kontingenssi-termiin, siis siihen kun on mahdollista valita toisin. Tuo valinta kahden tai useamman vaihtoehdon välillä luo maaston politiikan tekemiselle. Miksi päätöksenteko on poliittista? Siihen on useita syitä: päätöksissä tehdään valintoja, päätöksestä ei vastaa vain yksi taho, päättäjillä on kytköksiä hakijaratoihin ja Kuninkuusravi-päätös voidaan sitoa muihin päätöksiin. Hippoksen tasot eivät ole erillisiä yksiköitä, vaan ne on sidottu toisiinsa esimerkiksi henkilövalintavaaleilla, joten päättäjille tarjotaan kuin hopealautasella mahdollisuus poliittisiin lehmänkauppoihin. Kuninkuusravipäätös ei ole vain Kuninkuusravipäätös, vaan se sisältää aluepolitiikkaa, valtapeliä ja vaihtokauppoja. Jääviysongelmat ovat todellisia, mutta ravidemokratian vallitessa on päätöksentekojärjestelmän muuttaminen hankalaa, luultavasti mahdotonta.

Kuninkuusravit on Suomen suurin vuosittainen ravitapahtuma ja maailman mittakaavassakin iso ravikilpailu. Se on brändinä varsin arvokas, usein ainut raveihin liittyvä asia, minkä ravikuplan ulkopuoliset ihmiset tietävät. Vaikka päättäjille olisi helpompaa selkeä vuorojärjestys, tein havainnon, että järjestämisestä kilpaileminen

saattaakin olla etu koko tapahtumalle, kun radat joutuvat todella panostamaan hakuprosessiin saadakseen järjestämisoikeuden. Onnistuneet Kuninkuusravit turvaavat järjestäjäradan talouden vuosiksi, ja kisajärjestäjän statuskin on itsessään palkinto. Puheita järjestämisoikeuden rajaamisesta vain isoille raviradoille kuitenkin esiintyy säännöllisesti ravipiireissä. On mielenkiintoista nähdä, minkä suunnan Hippos valitsee kruununjalokivelleen. Pidetäänkö kisat isojen kaupunkien yhteydessä vai annetaanko Kuninkuusravien kiertää myös kaukana ruuhka-Suomesta? Tutkimukseni perusteella ennustan vastaukseksi sitä, kummalla kannalla on edustus kohdillaan ja taitavimmat poliitikot.

Oman edun ajaminen on tutkielmani tärkein teema. Ilmiö näkyy hallituksessa, valtuuskunnassa ja varsinaisessa kokouksessa, niin henkilövalinoissa kuin Kuninkuusravipäätöksissä. Esitin, kuinka oman alueen puolustaminen pohjaa maaseudun ja kaupunkialueiden eroavaisuuteen. Siihen, miten maaseutu ei ole kenenkään asia, ja kaupungeilla on kaikki edellytykset hoitaa oma tonttinsa ilman ulkopuolisten puuttumista. Raviurheilun perusasiat eli hevosten kasvatusta, harjoittelu ja asuminen tapahtuvat enimmäkseen maaseudulla, mistä seuraa, että hevosväestä iso osa on maaseudun asukkaita. He ovat tottuneita siihen, että jos ei pidä omaa puoltaan, ei kukaan muukaan sitä tee. Tämä kotipesän puolustaminen leimaa koko ravipäätämistä. Osa ravi-ihmisistä toivoo muutoksia päätöksentekojärjestelmään, osa ei huomaa mitään ongelmaa olevankaan, vaan oman alueen edun ajaminen on täysin luonnollista.

Määrittelin ensimmäisenä ravipäätöksenteossa käytössä olevan termin ravidemokratia. Dahlin (2020) mukaan demokratian määrittely ei ole yksinkertaista, sillä termi tarkoittaa niin eri asioita eri maissa ja yhteyksissä. Ravidemokratian avaamisen aluksi tutkin, kuinka termiä on käytetty kautta vuosien ja tulisin siihen tulokseen, että ravidemokratia ilmaisee aina jotain negatiivista. Se ei anna hyvää kuvaa ravipäätöksenteosta, vaan kertoo siitä, kuinka himmelin lailla levinneessä Hippoksessa on vaikea tehdä muutoksia. Hevosurheilun entisten päätoimittajien Jyrki Kamisen ja Jorma Kemiläisen käytöstä ravidemokratia on siirtynyt muidenkin käyttöön. Tämän katson osaltaan kertovan siitä, että lajin sisällä kyllä tunnustetaan päätöksenteko-ongelmat.

Vallan ja vastuun kohtaaminen esiintyi haastatteluissa ja lehtikirjoituksissa, kun käsitteelin Hippoksen hallituksen, valtuuskunnan ja varsinaisen kokouksen. Haastateltavat luottamushenkilöt eivät julistaneet olevansa vallankahvassa kiinni, vaan enemmänkin kertoivat, kenellä muulla on enemmän valtaa. Mielenkiintoista vastuupuolella oli huomioni siitä, että ravimaailmassa nähdään vastuun olevan raskaampi, mikäli henkilöllä on omat taustajoukot, ”pelkkä” vastuu koko raviyhteisölle ei ole niin raskas. Toisin voisi luulla. Jäin vielä lopuksi pohtimaan, onko tunne vallattomuudesta merkki oligarkiasta. Michelsin (1986, 267–270) mukaan, kun organisaatiot järjestäytyvät väistämättä demokratia jää oligarkian alle. Koska mitä suurempi joukko ihmisiä, sen vähemmän mahdollisuutta saada jokaisen ääni kuuluviin. Valta alkaa kerääntyä

tietyille johtajille ja tuloksena on oligarkia, harvainvalta. Valtuuskuntaa käsittelevän luvun yhteydessä nostin esiin Paavo Koivurovan haastattelun, jossa esillä olivat niin poikkeukselliset mielipiteet, että väistämättä nousee mieleen hänen olevan valtuuskunnassa niitä harvainvaltaisia.

Sen minkä tulen viimeisenä unohtamaan vuosistani Jyväskylän yliopistossa on oppi siitä, että politiikkaa on kaikkialla. Tässä tutkielmassa osoitin, että politiikkaa todella on hienon suomalaisen ravitapahtuman, Kuninkuusravien, kulisseissa. Aiheeseen perehtymisen jälkeen voin todeta, että ravimaailma tarjoaa paljon muutakin tutkittavaa yhteiskuntatieteilijöille. Kuninkuuravipäätöksestäkin riittää enemmän tutkittavaa kuin tämän pro gradu -tutkielman puitteissa oli mahdollista. Lisäksi Hippos ry rakenteineen, ravimaailman aluepolitiikka, parin vuoden takainen Hippoksessa julki tullut korruptiota lähennellyt tunnistusskandaali tai eettiset kysymykset hevosurheilun oikeutuksesta ovat varsin potentiaalisia tutkimusaiheita tulevaisuudessa.

Raviurheilu on lajina muutoksen kourissa. Rahoituksen siirryttyä maa- ja metsätalousministeriön alaisuuteen nousee aika ajoin julkiseen keskusteluun kysymys, miksi verorahoilla tuetaan raviurheilua. Raviurheilu ei ole puuhastelua omassa kuplassa, vaan se joutuu vastaamaan kysymyksiin urheilulajin oikeutuksesta, kun kisassa on mukana eläimiä, joilta ei saada suostumusta kilpailuun tai vähenevien luonnonvarojen käyttöä hevoshuvituksiin. Kun suuri yleisö vaatii näihin kysymyksiin vastausta, olisi lajille hyväksi, että oman edun sijaan vallanpitäjät keskittyisivät lajin etuun.

Kaikkiaan ravipäätöistä piiryy joka tasolla kuva siitä, että päätöksiä tehdessä vaakakupissa eniten painaa päätöksentekijän etu. Häviäjänä väistämättä on lajin etu, sillä ravipäätöistä on niin laaja-alainen, että jokaisen pitäessä omaa puoltaan, unohdetaan puntaroida, mikä olisi yhteisölle parasta. Kun keskitytään liikaa käymään taistelua vain omalla hiekkalaahtikolla, on vaarana, että jää huomioimatta, mitä koko leikkikentällä tapahtuu, ja kuinka kaikki ulkopuolinen vaikuttaa hiekkalaahtikon elämään. Raviurheilulla on lukuisia haasteita olemassaolonsa oikeutuksessa, mainittakoon ilmeisimpänä eettiset ongelmat eläinten käytöstä ihmisten urheiluhuvituksiin tai rahoitus, joka tulee valtion budjetista. Mikäli raviurheilun jatkoa halutaan lähteä yhteiskunnallisessa keskustelussa puolustelemaan, olisi ravikentän syytä olla yhtenäinen. Kuka tietää, ehkä kaikkien edun puolustaminen voisi kantaa hedelmää paremmin kuin oman edun turvaaminen. Ja mitä tulee Kuninkuuraveista päättämiseen, olisi hyvä huomata, että kilpailussa liittyvät yhteen mitä parhaimmalla tavalla vanhat vastustajat – hevosten jalostajat ja ravikilpailijat. Joten siinä päätöksenteossa, jos missä, oma etu on yhteistä etua, tai yhteinen etu on myös omaa etua.

LÄHTEET

Tutkimusaineisto

Hevosurheilu (27.10.2010, 3): Unohtuiko realismi? Kirjoittaja: Nieminen, Jorma.

Hevosurheilu (3.11.2010, 2): Realismi unohtui. Kirjoittaja: Granqvist, Pertti.

Hevosurheilu (24.11.2010, 3): Saako Kajaani Kuninkuusravinsa? Kirjoittaja: Eriksson, Kari.

Hevosurheilu (24.11.2010, 3): Soraringin meininkiä. Kirjoittaja: Granqvist, Pertti.

Hevosurheilu (24.11.2010, 3): Kajaanille kaikki tuki. Kirjoittaja: Nimimerkki ajokortti 2055.

Hevosurheilu (3.12.2010, 2): Kuninkuusraveille tavoitteet. Kirjoittaja: Wikman, Juha.

Hevosurheilu (13.5.2011, 2): Kunkkarit Kajaaniin? Kirjoittaja: Linna, Kari.

Hevosurheilu (18.5.2011, 2): Isojen vastuiden edessä. Kirjoittaja: Kemiläinen, Jorma.

Hevosurheilu (8.6.2011, 3): Kajaanin ravirata ja kuninkuusravit. Kirjoittaja: Ilo, Paavo.

Hevosurheilu (29.6.2016, 19): 12 706 päivää. Kirjoittaja: Lähde, Jussi.

Hevosurheilu (23.9.2016, 2): Suomen Hippoksen hallitus tylynä Powerparkin ja Kajaanin hakemuksille. Kirjoittaja: Lähde, Jussi.

Hevosurheilu (19.10.2016, 5): Hippoksen hallituksen vastine.

Hevosurheilu (26.5.2021, 10): Vaikuttaja ennen somea. Kirjoittaja: Heinonen, Johanna.

Haastattelut

Eriksson, Kari. Suomen Hippoksen varsinaisen kokouksen jäsen. Haastattelu puhelimitse 28.9.2018.

Haanketo, Olavi. Suomen Hippoksen valtuuskunnan puheenjohtaja. Haastattelu puhelimitse 28.9.2018.

Himanka, Tomi. Lahden Jokimaan raviradan toimitusjohtaja. Haastattelu puhelimitse 20.11.2018.

Jääskeläinen, Markku J.. Suomen Hippoksen hallituksen jäsen. Haastattelu puhelimitse 16.11.2018.

Kannisto, Katja. Suomen Hippoksen varsinaisen kokouksen jäsen. Haastattelu puhelimitse 24.9.2018.

Tutkimuskirjallisuus

Aalto, Jouni (2006): Kaikkien aikojen Kuninkuusravit. Espoo: Suomen hevosurheilulehti.

Aristoteles (1997): Retoriikka. Helsinki : Gaudeamus. 7-17.

Avikainen, Heino, Kostainen, Veikko, Nuuros, Risto & Reimo, Uljas (2008): Jukolan Viestit 1989-2008. Helsinki: Kaukametsäläiset.

Dahl, Robert A., & Ian Shapiro (2020): On Democracy. Yale University Press.

Hannus, Matti (1999): Kultaiset kentät: Suomen yleisurheilun vuosisata. Porvoo : WSOY.

Hevostalous (1931, no 11-12, 192): Kuninkuusajot Helsingissä.

Hevosurheilu (4.10.1972, 8): Suomen Hippos perustettiin yksimielisesti.

Hevosurheilu (22.12.1979, 4): Pekka Korvelle kolme voittoa. Kirjoittaja: Aalto, Jouni.

Hevosurheilu (21.12.1984, 4): Hevostalouden uusi organisaatio ja valtionajot 1919-1924. Kirjoittaja: Kemiläinen, Jorma.

Hevosurheilu (1.3.1985, 6-7): Suomen raviurheilun historia. Raviurheilun suuri nousukausi - yksityinen kilpailutoiminta 1920-1927. Kirjoittaja: Kemiläinen, Jorma.

Hevosurheilu (12.1.1990, 2): Myönnytys B-luokkalaisille.

Hevosurheilu (7.8.1996, 2): Korkean profiilin päiviä. Kirjoittaja: Kemiläinen, Jorma.

Hevosurheilu (13.9.1996, 2): Suurten kokousten syksy. Kirjoittaja: Kemiläinen, Jorma.

Hevosurheilu (30.4.1999, 2): Maailman luokan ravia tarjolla. Kirjoittaja: Kemiläinen, Jorma.

Hevosurheilu (31.1.2003, 10-11): Toton tulosta Suomeen 75 vuotta. Kirjoittaja: Mahlamäki, Matti.

Hevosurheilu (22.10.2010, 16): Kuninkuusravit 2013 Kuopioon, 2014 Poriin ja 2015 Kajaaniin. Kirjoittaja: Kemiläinen, Jorma.

Hevosurheilu (19.11.2010, 2): Valtuuskunta otti puolen vuoden aikalisän. Kirjoittaja: Rättyä, Jari-Pekka.

Hevosurheilu (26.11.2010, 2): "Kaupanteko Kuninkuusraveilla lopetettava". Kirjoittaja: Lind, Harri.

Hevosurheilu (20.5.2011, 2): Valtuuskunnalla pitkä ja värikäs kevätkokous. Kirjoittaja: Kemiläinen, Jorma.

Hevosurheilu (25.10.2013, 3): Esitykset Kuninkuusravijärjestäjistä vuosille 2016-2018 valmiina. Kirjoittaja: Mäenpää, Tapio.

Hevosurheilu (11.11.2015, 4): Vastarannan kiiski uisi vielä kovempaa. Kirjoittaja: Kemiläinen, Jorma.

Hevosurheilu (2.9.2016, 2): Viisi ravirataa haki Kuninkuusraveja.

Hevosurheilu (28.9.2016, 16): Päätös ja perusteet. Kirjoittaja: Lähde, Jussi.

Hevosurheilu (19.10.2016, 5): Kysymys Hippokselle Kuninkuusraveista. Kirjoittaja: Saarela, Raimo.

Hevosurheilu (21.10.2016, 2): Uusi toimitusjohtaja painottaa eläinsuojelua. Kirjoittaja: Lähde, Jussi.

Hevosurheilu (30.8.2017, 10): Raviurheilu tarvitsee pääradan. Kirjoittaja: Lind, Harri.

Hevosurheilu (4.10.2017, 11): Ei peliyhtiö laiskoja elätä. Kirjoittaja: Ikonen, Stiina.

Hevosurheilu (22.11.2017, 9): Katse Korvatunturille. Kirjoittaja: Halinen Ilmari.

Hevosurheilu (13.7.2018, 15): Aina ilosta syntyvä uudestaan. Kirjoittaja: Kemiläinen, Jorma.

- Hevosurheilu (16.11.2018, 32): Melkein tasapääjuoksu. Kirjoittaja: Kemiläinen, Jorma.
- Hevosurheilu (11.10.2019, 2): Hyvästit kyläpolitikointille. Kirjoittaja: Linna, Kari.
- Hevosurheilu (18.3.2020, 10-11): Hevosalan kohtalonhetkiä 30-luvun lamasta ravikriisin myllerrykseen. Kirjoittaja: Mahlamäki, Matti.
- Hevosurheilu (1.7.2020, 14): Kuninkuusravit - millä avuilla Oulu ohitti Lappeen. Kirjoittaja: Jauhiainen, Jyrki.
- Hevosurheilu (10.7.2020, 2): Kuninkuusravit kuuluu kansalle. Kirjoittaja: Rättyä, Jari-Pekka.
- Hevosurheilu (4.6.2021, 16): Uudistumisen aika raviurheilun päätöksenteossa?
- Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena (2000): Tutkimushaastattelu : teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki : Gaudeamus Helsinki University Press, 27-58.
- Hyvärinen, Matti, Nikander, Pirjo & Ruusuvuori, Johanna (2010): Haastattelun analyysin vaiheet. Teoksessa Hyvärinen, Matti, Nikander, Pirjo ja Ruusuvuori, Johanna (toim.), Haastattelun analyysi. Tampere : Vastapaino, 9-38.
- Kuhmonen, Tuomas & Niittykangas, Hannu (2008): Maaseudun tulevaisuus: ajattelun käsikirja. Helsinki: Maahenki.
- Lakoff, George & Johnson, Mark (1980): Metaphors We Live by. Chicago: The University of Chicago Press.
- Mahlamäki, Matti (2003): Pellolta paanalle ja pussihousumiehistä patiinipoikiin: Hevostaloudesta talouden hevoseen : hevosen ja pelaamisen tarina Hippos-Suomessa. Espoo: Suomen Hippos ry.
- Michels, Robert (1986): Puoluelaitos nykyajan demokratiassa. Porvoo : WSOY.
- Palonen, Kari (1993): Politikointi - politisointi - politiikka: tulkinta politiikan ajatusmuodon pelikielikaikaloista. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Palonen, Kari (2014): Kootut retoriikat : esimerkkejä politiikan luennasta. Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto.
- Palonen, Kari (2019): Parliamentary thinking : procedure, rhetoric and time. Cham, Switzerland : Palgrave Macmillan.
- Sihvola, Juha (1997): Selitykset. Teoksessa Aristoteles: Retoriikka. Helsinki : Gaudeamus.

Vettenniemi, Erkki (2008): Suomalaisen urheilun synty: ravisportti 1800-luvulla ja sen vaikutus ihmiskilpailuihin. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Wiesner, Claudia, Haapala, & Palonen, Kari (2017): Debates, Rhetoric and Political Action: Practices of Textual Interpretation and Analysis. London: Palgrave Macmillan. 1-73.

Medialähteet

Duunitori.fi (2022): Toimitusjohtaja Killerin raviradalle. Saatavilla <<https://duunitori.fi/tyopaikat/tyo/toimitusjohtaja-killerin-raviradalle-stse-14647941>>, luettu 2.4.2022.

Hevosurheilu (1.3.2021): Veikkauksen tulos laski 32,6 prosenttia - totopeleillä ennätysvuosi. Kirjoittaja: Rättyä, Jari-Pekka. Saatavilla <<https://www.hevosurheilu.fi/pelit/kotimaan-ravit/veikkauksen-tulos-laski-326-prosenttia-totopeleilla-ennatysvuosi>>, luettu 20.4.2022.

Hippoksen järjestösäännöt. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/>>, luettu 14.11.2021.

Hippoksen Lisenssijärjestelmä. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/raviurheilu/ravikilpailusaannot/lisenssijarjestelma/>>, luettu 9.2.2022.

Hippoksen vuosikertomus (2006): Vuosikertomus 2006. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>>, luettu 13.9.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2007): Vuosikertomus 2007. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>>, luettu 13.9.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2008): Vuosikertomus 2008. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>>, luettu 27.10.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2009): Vuosikertomus 2009. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>>, luettu 13.9.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2010): Vuosikertomus 2010. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>>, luettu 27.10.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2011): Vuosikertomus 2011. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>>, luettu 27.10.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2012): Vuosikertomus 2012. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>>, luettu 27.10.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2013): Vuosikertomus 2013. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>>, luettu 27.10.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2014): Vuosikertomus 2014. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>>, luettu 27.10.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2015): Vuosikertomus 2015. Web-sivu. Saatavilla <https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/> , luettu 27.10.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2016): Vuosikertomus 2016. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>>, luettu 14.9.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2017): Vuosikertomus 2017. Web-sivu. Saatavilla <https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>, luettu 27.10.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2018): Vuosikertomus 2018. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>>, luettu 27.10.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2019): Vuosikertomus 2019. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>>, luettu 4.12.2021.

Hippoksen vuosikertomus (2020): Vuosikertomus 2020. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/suomen-hippos-ry/vuosikertomukset-toimintasuunnitelmat/>>, luettu 4.5.2022.

Ilta-Sanomat (29.11.2019): Vermon Kuninkuusravien tulos ylitti kaikki odotukset. Kirjoittaja: Tukia, Ari. Saatavilla <<https://www.is.fi/ravit/art-2000005469652.html>>, luettu 3.5.2022.

- Ilta-Sanomat (2.6.2016): Suomalaismiljonääri rakensi tyhjästä hulppean raviradan - "Tarkoitus tehdä maailman paras". Kirjoittaja: Kela, Tommi. Saatavilla <<https://www.is.fi/ravit/art-2000001192457.html>>, luettu 3.5.2022.
- Jokimaanravit.fi (2020): Jokimaan uusi toimitusjohtaja on Niko Solkio. Saatavilla <<https://www.jokimaanravit.fi/content/fi/36/23991/Jokimaan%20uusi%20toimitusjohtaja%20on%20Niko%20Solkio.html>>, luettu 17.4.2022.
- Kaunisto, Elli (2020): Ravimiehet ja tallitytöt : sukupuolidiskurssit Maaseudun Tulevaisuuden hevosaiheisissa artikkeleissa 1950-1990-luvuilla. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Suomen historian maisterintutkielma.
- Kiesiläinen, Mikko (3.4.2022): "Suomen valtio tukee raviurheilua 37 miljoonalla eurolla tämän vuoden budjetista. Se on enemmän kuin Ukrainalle luvattu tuki." Saatavilla Twitter <<https://twitter.com/MKiesilainen>>, luettu 4.5.2022.
- Kuninkuusravien säännöt (2022): Web-sivu. Saatavilla <<https://www.kuninkuusravit.fi/kuninkuusravit/saannot/>>, luettu 12.12.2021.
- MT Hevoset (17.6.2020): MMM tarkentaa valtiontuen ehtoja Kuninkuusraveja hakeneelle Kaustiselle - yli 10 000 euron hankinnat kilpailutettava. Kirjoittaja: Runsten, Kaijaleena. Saatavilla <<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/hevoset/6c0fe9e3-635c-572f-908e-8aaade81820c>>, luettu 20.4.2022.
- MT Hevoset (24.6.2020): Tässä ovat seuraavat Kuninkuusravipaikat: Kouvola 2023, Jyväskylä 2024 ja Oulu 2025. Kirjoittaja: Runsten, Kaijaleena. Saatavilla <<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/hevoset/57d6821e-20dd-5ad0-83fe-70316a9f9a44>>, luettu 4.5.2022.
- Pösö, Jukka (1993): Ravikilpailumenestystä kuvaavien mittojen periytyvyys ja niiden väliset yhteydet kilpailu-uran eri vaiheissa. Helsinki: Helsingin yliopisto. Kotieläintieteen maisterintutkielma.
- Saastamoinen, Markku (5.6.2018): Hevosala työllistää yhtä paljon kuin Lapin matkailu. Saatavilla <<https://unlimited.hamk.fi/biotalous-ja-luonnonvara-ala/hevosala-tyollistaa/#.YbcT9Vnks2x>>, luettu 13.12.2021.
- Suomen Hippoksen Heppa-järjestelmä (2022): Kilpailuhaku. Web-sivu. Saatavilla <<https://heppa.hippos.fi/heppa/racing/RaceCalendarSearch.html>>, luettu 8.12.2021.
- Suomen Hippos ry (2022): Kansainvälinen raviurheilu. Web-sivu. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/raviurheilu/raviurheilu-lajina/kansainvalinen-raviurheilu/>>, luettu 3.12.2021.

- Suomen Hippos ry (2022): Suomen raviradat. Saatavilla <<https://www.hippos.fi/raviurheilu/raviurheilu-lajina/suomen-raviradat/>>, luettu 14.4.2022.
- Suontama, Mari (1999): Suomenhevosten rakenneominaisuuksien perinnölliset tunnusluvut ja yhteydet ravikilpailutuloksiin. Helsinki: Helsingin yliopisto. Kotieläintieteen maisterintutkielma.
- Taipalus, Pasi (2005): Favourite-longshot -harha Suomen hevosvedonlyönnin voittajapelissä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Laskentatoimen maisterintutkielma.
- Turunhippos.fi (2020): Eeva Karvosesta Metsämäen raviradan toimitusjohtaja. Saatavilla <<https://www.turunhippos.fi/tapahtuu/uutiset/48-eeva-karvosesta-metsamaen-raviradan-toimitusjohtaja>>, luettu 17.4.2022.
- Vermo.fi (2019): Heikki Häyhä on Vermon uusi toimitusjohtaja. Saatavilla <<https://www.vermo.fi/vermo-areena/ajankohtaista/heikki-hayha-on-vermon-uusi-toimitusjohtaja.html>>, luettu 17.4.2022.
- Viljanen, Tero (2010): Voimasta seitsemän veljen : Jukolan viesti kansalaisten liikuttajana. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Liikunnan yhteiskuntatieteiden pro gradu -tutkielma.
- YLE (25.6.2020): Kuninkuusravien järjestäjät nimetty vuoteen 2025 saakka. Saatavilla <<https://yle.fi/urheilu/3-11418128>>, luettu 29.11.2021.
- YLE (23.10.2019): Kuninkuusravien yleisö jätti Lahteen 14,5 miljoonaa euroa. Kirjoittaja: Ojanperä, Sini. Saatavilla <<https://yle.fi/uutiset/3-11032484>> , luettu 17.4.2022.